

مینه او چگره

علم گل سپهر

Ketabton.com

مینه او جگره

«ناول»

لیکوال: علم گل سحر

کتاب پېژندنه:

نوم:	مینه او جگره (نار)
لیکوال:	علم گل سحر
خپرونکې:	د قلم نړیواله ټولنه
چاپ جاري:	لینا شریفی
د پښتني طرحه:	زکفر حسینی
کمپوز:	فرید احمد یوسفزی
چاپځای:	میوند خپرندویه ټولنه کابل.
تیلیفون:	۰۷۰۲۸۴۹۵۴، ډجیتال: ۲۱۱۰۳۵۶۹

غرځنده تېلفون: ۰۷۰۲۱۷۰۱۲

برېښنالیک: sahar_roman@yahoo.com

د چاپ حقوق خوندي دي.

دده آثار دادي:

چاپ آثار:

- ۱_ د لمر جنازه د شعرونو ټولگه (۱۳۷۷)
- ۲_ د پاریال خوبونه // (۱۳۸۰)
- ۳_ مینه او سواس د لنډو کیسو ټولگه (۱۳۸۲)
- ۴_ پاس سپورمی، ده، لاندې ته یې _ د شعرونو ټولگه (۱۳۸۵)
- ۵_ شیطان خراغ د طنزیه کیسو ټولگه (۱۳۸۵)
- ۶_ مینه او جگره (ناول) همدا اثر

نا چاپ آثار:

- ۱_ د ښایړی په لته (د لنډو کیسو ټولگه)
- ۲_ خوته مې ونه لیدې (د شعرونو ټولگه)
- ۳_ کله چې مور وځاندي (د ماشومانو لپاره شعرونه)
- ۴_ د متلونو کیسې
- ۵_ کاروانونه د بکوا په دښت تیرېږي (د سندرونو او نارو په باب څیړنیز اثر)
- ۶_ تاریخچه و فهرست مجله عرفان (اثر تحقیقی)
- ۷_ ژوند په شیبو کې (څیړنیز اثر)

ښاغلی سحر په آزادي راډیو کې په ژورنالستیکو کارونو سر بېره د قلم د ادبي مجلې مسوول مدیر او د لمر تلویزیون د عمومي ادبیري دنده هم په غاړه لري. د علم گل سحرزياتې مقالې او مضمونونه د هیواد په دننه او بهر کې په جریدو او مجلو کې خپاره شوي دي. دده شعرونه او داستانونه په هالنډي او انگلیسي ژبو هم ژباړل شوي دي.

دده د لازياتو بریو په هبله.

ومان نیازی

ناول

مینه او جگره

مینه او جگره

یو ربښتینی انځور

کله چې سپی د ښاغلي علم گل سحر د شعر او ادب په کرونده ورگډیږي، نو په لومړي سر کې سحر د شاعر په توگه مطرح کیږي او (د لمر جنازه)، (د پارياال خوبونه) او (پاس سپوږمۍ ده - لاندې ته یې) شعري ټولگې یې مخې ته راځي. خو کله چې یو څو گامه پر مخ پسې واخلي، نو بیا د (مینه او وسواس) په نامه د کیسو تالې او تختې هم گوري. څه وخت چې د کروندې منځ ته ورسېږي، نو بیا هلته د (مینه او جگره) په نامه د سحر یو داسې په زړه پورې ناول د سپي سترگوته درېږي چې، په هغه کې د مینې او جگرې د حالاتو ربښتینی انځور په ښکلي طرز کښل شوی دی.

علم گل سحر نه یوازې په شخصي ژوند او له دوستانو سره په خوږو مجلسونو کې د مینې، محبت او صمیمیت سمبول دی، بلکې په شعر، لنډو کیسو او دغه راز دغه ناول کې یې هم دغه خوی او خوشبويي محسوسېږي نو ځکه د شاعرانو او ادیبانو په منځ کې د مینې او ښکلا د مفسر او بیانوونکي شاعر په توگه پېژندل شوی دی.

موږ د دغه ناول په مرسته څو کاله مخکې د زړمت له حالاتو او له اړوندو پېښو سره بلدېږو او هلته یو فکري سفر کولی شو. مونږ لیدای شو

مینه او جگره

چې. هلته ژوند په څه ډول حالاتو کې تیر شوی دی. مور د دغه ناول په مرسته پوهیدای شو چې. هلته د پوځي استعدادونو کمی نه، بلکې د سیاست پوهانو کمی دی. دغه ناول لوستونکي ته د هماغه دوران کړکېچن حالات ورنښي چې، ټولنه څنگه د ډول ډول بحرانونو په ژور او نه اټکل کېدونکي خړ او برگ حال کې غوتې وهي. دا ناول د زرمېل د ریښتینو پېښویو خوندوره نثري تابلو ده. تاسې وگورئ، ددې ناول ژبه څومره خوندوره ده:

«يوې الوتکې اور اخیستی و او لکه د برات په شپه د اور له لکرې څخه په تیلو او زړنو ککره ټوټه په ځمکه ولویده.»

بیا څه ښه وایې:

«ملوک د توتو میلی نه وې لیدلې، خو په دې باره کې یې ډیرې کیسې اوریدلې وې. ده ته ویل شوي ول، چې په وطن کې په کومه ویا له کیني، نو مینځلې میوې په اوبو کې درته راځي. ملوک په همدغې مینه وطن ته راغلی و.»

کله چې زه د لیکوال د ناول په دغه تخته او تاله باندې په مینه مینه او خوند خوند وگرځیدم او په یوه او بله خوا مې گز او گام کړه او سوچ مې پرې وواهه، نو په دغه کیسه کې مې دخپل زړه خبرې وموندې. سحر مې یوځل بیا د یوه خوږ او صمیمی انسان، شاعر، ادیب او لیکوال په توگه مخې ته ودریده. پوره باوردی چې، دا کتاب به ډیر لوستونکي پیدا کړي او د یوزیات شمیر شاعرانو، لیکوالو او ادب پوهانو د مطالعې وړ کتاب او هغه د چا خبره. د خوب د کټ د سر کتاب به شي.

زموږ په خوږه پښتو ژبه کې د ناولونو او رومانونو ډېر کمی دی. ځکه ویلی شو چې. سحر د ادب په دغه مزله کې ډېرښه انتخاب کړی دی او دا کتاب د موضوعاتو له پلوه هم خوندوراو عام فهم دی بله دا چې دا

ناول ځکه بنکلی ناول دی چې، زموږ د افغاني ټولني ځانگړې کلتوري ځانگړتیاوې لري او د افغاني ټولني د پښتني خصوصیاتو په رنگ او خوند رنگین دی.

ددې ناول د پښو سیمه د زرمتم سیمه ده او ورسره دشاوخوا سیمو د حالاتو اغیزهم لري. نو ځکه دا ناول دهماغه دوران دزرمتم دسیمې دحالاتو هینداره بللی شو.

د اثرلیکوال مور ته رانښي چې، مونږ باید د جگرې په وړانیو پټې سترگې تیرنه شو. دلته ډیر یادونه او کیسې ښخې او کرل شوې دي. له دغو حالاتو یو سبق اخیستل په کار دی او دا کتاب له مور او تاسو سره ددې هیواد دوست او دښمن په پیژندنه کې هم ډیره مرسته کولی شي. څوک چې خپل یاران، دوستان او دښمنان ښه وپیژني، هغه په راتلونکي ژوند کې کامیابیدای هم شي.

د اثر د خاوند کامیابي په دې کې ده چې، هغه د جنگ په سختو حالاتو کې مینه ترسیم کړې ده.

یوځای داسې لیکي: «د ملوک د ځوانۍ کیسود گودرونو او تنورونو غاړې تودې ساتلې وې. چې هرچیرې به تیریده، پیغلو به له نیمکښو پلونو څاره، نوځکه یې چندان پام وروانه وښت!».

ددغه اثر څښتن په ناول کې ډیر ورو ورو د خپل قلم نوک کښ کارې او ښه په احتیاط او تدبیر سره دا کار کوي. ځکه ریښتیني پښې انځوروي او دښتینو پښو انځور پوره احتیاط غواړي او دا د ناول یوه ډیره مهمه اړتیا او تاریخی ضرورت دی. که مور و غواړو چې، خپل ادب له نړیوال ادب سره ونښلوو، نوپه کار داده چې، دغه ادبي جریانونه وڅیړو او بیا لیکنه پرې وکړو.

لنډه دا چې

مینه او جگره

دا ناول په اصل کې یوې داسې سرې اویخې بستري ته ورته اثر دی چې، سرې پکې ننوزي او هرڅومره چې ځان گرموي چې خوب ورشي، نه گرمیږي، ان بېخې یې گڼې نیسي او خوب یې تښتوي.

په ډیرادب

محمد نبي صلاحي

لومړی څپرکی

خپل کلاشنکوف يې د سينځلې له ونې سره ودر اوو. پخپله د رود په غاړه په ډبره کيناست، مخ ته يې دوه لپې اوبه واچولې په اوبوکې يې لاس تپت کړ شگې او وړې ډبرې يې را واخيستې بيرته يې د اوبو په منځ کې وشيندلې، کبانو يوې بلې خواته منډې کړې.

ملوک له ځايه را ولاړ شو له رود څخه د جلا شوې ويالې له غاړې يې څو ډکې شنشوبي راوشکول. بيرته په هماغه ځای کيناست، شنشوبي يې په اوبوکې ووهل، خوله يې له اوبو ډکه کړه اوبه يې بيرته څنگ ته وپاشلې. د شنشوبي يو ډکی يې راپرې کړ د خپلو غاښونو په پاکولو لگيا شو. په خوله يې اوبه تيرې کړې.

له جيبه يې په مريو جوړه هنداره راويسته، خپل غاښونه يې پکې وليدل د هندارې د مريو په ننداره بوخت شو بيرته يې جيب ته واچوله د جيب په کښتنې برخه يې بيا لاس ووايه چې د هيندارې له ځای په ځای کيدلو ځان ډاډه کړي. سوړ اسويلی يې له خولې ويوست يولاس يې موتي کړ او خپل تندي يې پرې تکیه کړ.

د مجاهدينو د خدا غږ يې د چرتونو لړۍ وشلوله د هغوی خواته يې وکتل. سر يې وښور اوو بيرته يې په زنگنو کښود.

په ناستو کسانو کې يوه هغه بل چې د خپل کلاشنکوف په

مینه او جگړه

نشانځای یې لوبې کولې په مټ کیکش، چې هغه وروکتل نو په سترگو
یې د ملوک خواته اشاره وکړه چې معنی یې داوه:

— ده ته گوره څنگه په چورتو کې ډوب دی

هغه ورته وویل:

— ملوک نن ډیر خپه معلومیري لکه چې خپله پیغله کوژدنه یې

یادیري. بیا یې دا بل ته مخ ورواړ او:

— که څنگه انوره زه چې ورته گورم خو چې قوه رارسیري دی به د

خسر کره رانه تبتیدلې وي.

ټولو وخنډل

انور په تائید وویل:

— واللہ نن یې خونده نشته، زوی یې مړ کې چې دا ولې؟

شیر محمد خپل څنگ ته په خاورو کې نسوار توکړل وې ویل:

— که رینستیا ووايم په مور او تاسې کې خو اصلي جنگ ده کاوه خو

اوس داسې معلومیري چې د شپېتو بریڅو ورځ په ورځ کمی دی، لکه چې

دده هم نن...

دُر محمد یې خبره غوڅه کړه:

— نه داسې مه وایه ملوک خونام خدای زمري دی زمري نه دې دي

اوریدلي چې وایي:

توره به هغه سړی وکړي

چې یا مین وي یا یې پیغله ناسته وینه

دی هم مین دی او هم یې پیغله ناسته ده چې یو وارې قوه را ورسیري

ته یې بیا گوره.

د لوی دولتي کتار د راتلو آوازه په یوه ورځ کې په ټوله زرمه کې

خوره شوه. دې آوازې د سیمې خلک وار خطا کړي ول له سرک سره نږدې د

کلیو خلکو د غره لمنو او یا لرې کلیوته کډې وکړې، دوی یوازې څه کالي او د دوو دریو ورځو خرڅ ورسره اخیستی و.

ځینې په لرې پرتو کلیوکې د خپلو دوستانو کره ولاړل چاچې څوک نه لرل په غره کې یې کډې واړولې.

اوس نو د سرک شاوخوا کلي ټول له خلکو تش شوي ول.

نه د کلیو په بامونو د بیرغونو په څیر هغه پخوانی لوگي په رپا ول، نه هم د کورونو او کلاوو مخې ته ماشومان لیدل کیدل چې په خاورو او پوتیوکې به یې لوبې کولې.

بس یواځې د سپو غڼا وه، چې کله کله به له کوم کورڅخه واوریدل شوه، هغه هم غڼا نه وه یواځې یوه کوکاره به وه چې د کلي غمجنه څیره به یې لا پسې ډاروونکې کړه، تیره شپه خو مجاهدینو هم زړه ونه کړ چې کلي ته ولاړشي او د ورسپارل شویو مالونو او حیواناتو احوال واخلي.

که څه هم باد او دوږې نه وې خو په کلیو یو خرگړز پروت و.

له سرک څخه په لرې کلیوکې هم د ژوند نښه نه ترسترگو کیدله.

مجاهدینو له پرونه راهیسې د سرک خوا ته دراده په ونو، او کلاوو

کې ځایونه نیولي ول.

د ملوک دوی ۲۵ کسيزې ډلې هم شپه د سرک په غاړه کلا کې چې یو وخت د کلي بسوونځی و تیره کړې وه او سهار لمانځه مهال یې ځانونه د سرک له غاړې سره راده «رود» ته چې د سپیدارو، سنځلو شرنگونو او مینجرولو په ونو پټه وورا رسولی و.

عبد القدوس چې پرون یې د دولتی کتار د راتلو خبر راوړی و ویلې

و. چې فوځي کتار به نن له دې سیمې تیریري.

تورن قدوس چې د نقلیې په کنډک کې افسرو، دوه درې میاشتې د

مخه یې له مجاهدینو سره د جنت گل. په وسیله ارتباط نیولی و تر اوسه

پوری یې ټول راپورونه وینسته په وینسته رښتیا ختلي ول.
 نو چا د هغه په خبره اوراپور کې کوم شک نه کاوو. او دی به هم ددې
 لپاره چې غلط فهمي ونشي د راپورونو لپاره زیاتره پخپله سیمې ته راته.
 دده دې جرأت ته ټول حیران ول، چې څنگه په دومره لنډ او تنگ
 وخت کې ځان را رسوي او بیرته ځي.

ملوک له نورو څخه لرې د دوو ونو ترمنځ د ویالې په غاړه ناست و.
 کلاشینکوف یې په خپلو زنگونو ایښې و.
 د رڼو اوبو په ننداره بوخت و، په اوبو کې کوچنیو کبانو یوې او بلې
 خواته منډې وهلې.

په هغو دوو کبانو یې کینه راغله چې د اوبو په ژۍ کې د ونو تریخ
 او بتل راوښتل.

یو ځل خویې یوه کوچنۍ ډبره راواخیسته چې هغه دوه کبان پرې
 وولي خوزپه یې پرې ونه شو، ډبره یې لاندې خواته په اوبو کې وویشتله
 کبانو یوې اوبلې خواته منډې کړې. ملوک سرپه زنگونو کښود په
 بیگاني خوب بیا را وگرځید:

تیره شپه یې همدا ځای په خوب لید، کټ مټ همدا سې رڼې اوبه په
 (رود) کې روانې وې. مجاهدین د دولتي کتار د راتلو لپاره راغونډ شوي
 ول، او لکه نن یې په شاوخوا کلاوو، کاریزونو او ونو کې سنگرونه نیولی
 ول. د مجاهدینو په منځ کې دده پلار شیرخان هم و.

خود پوځي کتار په ځای د روسانو الوتکې راغلې، لومړی بم یې د
 پلار ترڅنګ ولویده، کله چې د بم دوږې او لوګي وړک شول، پلار یې
 هلته نه و، د الوتکو دویم بم دده خواته ولګیده، د لوګیو په منځ کې یې
 پلار ولید، چې ورته خاندي، دده په لوري یې لاسونه را اوردې کړل. ملوک
 هم غوښتل ځان ور ورسوي، ځان ته یې پام شو، دواړه پښې یې نه وې له

۱۰ مینه او جگره

خولې يې چيغه ووتله. پلاريې هماغسې ورته خندل. شاوخوا توره تياره وه، بل څوك نه معلوميدل.

يوې الوتکې اور اخیستې و، او لکه د برات په شپه د اور له لکړې څخه په تیلو او زرنو ککره پوټه په ځمکه ولويدله.

ملوک د پلار په لوري په سينه بنوئیده. پلاريې دده په لوري لاسونه نور هم اوږده کړل، خولا ډير لرې معلوميدل.

د پلار لاسونه يې دده په خوا ورو ورو اوږديدل، په توره تياره کې دواړو لاسونو رڼا کوله، د وړانگو تنابونه شول، د ملوک په خوا را نږدې شول، له پاسه دوه نورې الوتکې راغلي، په دوی راتپتې شوې، خو ملوک په هماغو تنابونو کې ترې پورته شو د لوړو سپيدارو له سرونيو يې لاندې وکتل، ملگري يې په وينو کې لت پت پراته ول، او ترڅنگ يې له يوې الوتکې لمبې پورته کيدلې.

شپږ کاله دمخه يې پلار همدلته د روسانو په بمباريو کې وژل شوی

و.

په هغو ورځو کې ملوک له پاکستان څخه د خپل پلار او مور ليدو ته

راغلی و.

پلار يې همدا يو زوی درلود. خپل زوی يې د جگړو په لومړيو کلونو کې د تعليم په پلمه پاکستان ته ليرلی و، هلته په ميرانشاه کې د ماچسو په کمپ کې د خپل پلار د خور په کور کې اوسیده، او د ورځې به يې په مدرسه کې درس وایه.

د وورې تودې ورځې وې ملوک خپل د ترور له ځوی سره چې هر وورې به جهاد ته راته راغلی و هلته يې اوريدلي و. چې اوس به په وطن کې

مینه او جگړه

توت پاڅه شوي وي ده د توتو ميلې نه وې ليدلې خو په دې باره كې يې
ډيرې كيسې اوريدلې وې.

ده ته ويل شوي ول، چې په وطن كې په كومه ويا له كينې نو مينځلې
ميوې په ابو كې درته راځي. په همدغه مينه وطن ته راغلی و.

خو له هغو ميلو او خونيسو څخه يې چې پخوا يې ليدلې وې او يا
نورو ورته په پاکستان كې په خوند خوند كيسې كړې وې، يوه هم ونه
ليدله.

هره ورځ مرگ و، بمباري وې، وينې وې، ژړاوې وې، چې يوه ورځ به
په يوه كور كې وې او بله ورځ به په بل كور كې.

نه په زيارتونو د هغو مستو پيغلو ميلې ولاړې وې او نه هم په ودونو
كې هغه سازونه ډولونه او سانگې، نه هم پخوانۍ پيغلې وې چې په
شرنگ به مازديگر د گودر په لوري روانې وې، په كليو كې يونيم كور
پاتې وو نور ټول مهاجر شوي ول، اوس له هر ځوان سره كلاشينكوف و،
د هريوه په څيره كې يوازي غوصه او كركه وه.

ملوك له دې حالته په تنگ شوې و، پاکستان ته يې داسې سودا وه
لكه چې خپل وطن يې وي، خو د ترورځو ځاځي ځنډولې و.

مور او پلاريې هم ورته ويلې و چې د گرمۍ يوه بله مياشت دې هم
دلته تيره كړي.

د دوبي اوږدې ورځې په ملوك لاهم اوږدې تيريدلې، د هرې ورځې
حساب يې نيو، په دې هيله چې ژر تيرې شي او بيرته داسې سيمې ته
ولاړشي چې پكې له غمه خبرنه وي.

خود دوبي ددې اوږدو ورځو يوې گرمې يې ټولې پريكړې وربدلې
كړې، وروسته له هغه يې ورځې نه بلکې د ځمارې د ليدلو لپاره شپې
شميرلې په هغه ورځ ملوك د خپل ماما آغا محمد كلي ته تللی و، د گرمې

ډوډی یې هلته وخوړه، بیرته یې پخپل بایسکل پښه را واړوله. څه لاره لانه و. تللی چې بایسکل یې هوا کمه کړه. د پیرزوخیلو په کلي کې یې د وچ کاریز په غاړه ترونو لاندې بایسکل ودر اوو. د بایسکل د شاتیرته یې ژر ژر هوا ورکړه، چې را ولاړ شو. د زړې کلا په بام یې سور سالو ولید. یوچا پت پت څاره، ملوک ته دا خبرې نوې نه وې. دده د ځوانۍ کیسو د گودرونو او تنورونو غاړې تودې ساتلې وې، چې هرچیرې به تیرېده پیغلو به له نیمکښو پلورونو څاره، نو ځکه یې چندان پام وروانه وښت.

ملوک له ونې لوړ غمښتگه ځوان وو، گډو وډو وروځو یې په ټنډه وړوکی شین خال کمښتگه کړې و. دا خال یې په کوچنیوالي کې د نظر لپاره ورته وهلی و.

ملوک پمپ په بایسکل کې ځای په ځای کړ. په کنجوغه یې غوټه بیا وکتله خدایزده څه یې په زړه کې وروگرځیدل پمپ یې بیرته را واخیست د هوا ورکولو کوچنۍ نلکۍ یې د بایسکل د مخې په ټایر کې بنده کړه. تر سترگو لاندې یې د کلاسرته وکتل. بې واره یې له خولې ووتل:

په ږنگ کلي کې د گلوباغ؟

بایسکل ته په هوا ورکولو یې ځنډ وکړ. پایدل یې بې ضرورته تاوراتاو کړ ښه ځنډ یې په بایسکل ځان بوخت کړ. خوپه بام یې بیا څوک ونه لیدله. زړه نازړه را روان شو. څو گامه وروسته یې په بایسکل پښه واړوله. چې له کلي راووت بایسکل یې ودر اوو. شاته یې وکتل، د بایسکل مخه یې بیرته د کلي په خوا وگرځوله. څو شپې ودریده، بیرته یې بایسکل راوگرځاوو.

ملوک ته نور شپې هم ورځې شوې وې. شپې یې د ورځې لپاره د هغې د لیدو په تمه روڼولې او ورځې یې هم د شپې د خوړو سوچونو لپاره

مینه او جگره

لندولې له یو عجیب حالت سره مخ و. له مور نه یې د هغې خبرې د بیا اوریدو په تمه و. چې د خپل راتگ په لومړیو ورځو کې یې ورته ویلی و: - زویه ښه شو چې راغلې اتي به دې یو جای پښه در بندوو د مور هم دغه یو ارمان دی. خو جنګۍ مې نه خونبیري.

مور او پلار یې د ژوند چارو دومره بوخت کړي ول. چې بیا یې دا خبره په خوله هم رانه وړه.

ملوك د خپل زړه حال خپلې خور ته ویلې و. خور یې مخکې له دې چې دا خبره مور او پلار ته ورسوي یوه ورځ په یوه پلمه د (خمارې) کره تللې وه نجلۍ یې لیدلې وه، او بیا یې مور او پلار هم په دې رضا کړي ول، ځکه خوبه یې خور دا تپه په ودونوکې ډیره ویله.

داد ملوك تنهۍ می غورځي

تر خدای مې جارکې د کوزدې آوازی یې گرځي

د ملوك د ژوند تر ټولو د خونبۍ شپې ورځې رارسیدلې وې. چې له لرې به یې د خپل کلي خواته د ټوپک ډز ترغور شو په خوشحالی به کورته راغی.

خو دا خونبۍ یې هغو برگو الوتکو یووړه چې یوه ورځ یې د دوی په کلي غوټه وکړه. هلته یې بمونه وانه چول خو ډاروونکي غږ یې د ملوك زړه واچاوه.

الوتکې ددوی له کلي تیرې شوې. چیرې لرې یې بمونه غورځار کړل. ملوك د بام سرته وخوت، چې وې ویني خو مور یې پرې منت وکړ او بیرته یې له بامه راکوز کړ پلار یې له پروانه راهیسې نه وراغلی.

الوتکې بیا ددوی پر سر تیرې شوې دا ځل یې د بمونو غږ ددوی کلی هم ولرزاوو. برگې غوا یې پرې پرې کړ او په منډه ستورگې (گنبدې) ته ننوتله مور یې قرآن کریم په زړه پورې ټینگ نیولی و

د ماسپښین خوا ته چا احوال راوړ چې یوه الوتکه مجاهدینو ویشتلې او په غره کې رانسکوره شوې ده.

ملوک ددې خبرې په اوریدو خوشحاله شو. خپله برګه غوا یې چې د برګو الوتکو له ویرې په ګنډه ننوتې وه. بیرته په خپل موروي (میوګي) وتړله.

خودده دا خوشحالي ډیره لنډه وه، خوشیې وروسته یې دپلار کټ د کور مخې ته کښودل شو.

د پلار له مرګه وروسته ملوک پخپل کور کې یوازې له خپلې مور سره پاتې شو. مشره خور یې لا څو کالو پخوا واده شوې وه. له جګړو وروسته یې بیا هغه نه وه لیدلې. ویل کیدل چې په کابل کې اوسې او خاوند یې په حکومت کې وظیفه لري.

پلار یې څو ځله لیک وراستولی و، چې کابل پریرده او ټوله کورنۍ راشي، خو زوم یې په ځواب کې ورته لیکلي وو، چې دوی دې کلی پریردي او کابل ته دې راشي.

له هغه وروسته یې له دوی هیڅ احوال نه درلود. دویمه خور یې هم یو کال دمخه واده شوې وه چې کله کله به ددوی لیدو ته راتله.

ملوک د پلار له مرګه وروسته د هغه ټوپک واخیست او له مجاهدینو سره یوځای شو. په لومړیو ورځو کې یې مور نه پرېښود چې جنگ ته ولاړشي، خو ده ویلي وو. ترڅو چې یو روسی په وطن کې وي ټوپک به له لاسه نه غورځوي.

له هغه وروسته ملوک د روسانو په خلاف په ټولو جګړو کې حاضر و او ترټولو دمخه به جګړې ته روان و.

تیر کال منی یې مور او ماما (خماره) ورته په نام کره ملوک به

مینه او جگره

کله کله په شپه کې د هغې کور ته ورته او سهار به له لمانځه د مخه خپل کلي ته راته.

د (خمارې) پلار په اول سر کې وعده کړې وه چې واده به ژر ورکوي. خو ملوک د ولور پیسې نه لرلې ځکه تر اوسه واده ځنډیدلی و.

ملوک د نورو مجاهدینو خواته ورغی. د مجاهدینو مجلس داسې تود و لکه د ساړه ژمي د گرم تناره غاړې ته چې ناست وي. د قوماندان هاشم په لیدو ټول له ځایونو را ولاړ شول. شین گل په خوښۍ وویل:

– دادی زمري راغی نور نو چرت مه خرابوئ.

محمد هاشم چې له ونې ټیټ او غنم رنگه سرې و، سترگې یې وړې او غټه خو جگه پوزه یې لرله. د مخې لاندې دوه غاښونه یې دومره یوله بله لرې و. چې نوي لیدونکي حتماً فکر کاوه چې د دوو غاښونو ترمینځ یې یو غاښ لویدلی دی نری اوږد مخ یې نری څو کړې ربرې نور هم پسې اوږد کړې و.

ده پوځي زده کړې نلرلې. خو په جگره پوهیده. په زیاترو جگړو کې به په لومړۍ لیکه کې ولاړ و. که به پوه شو چې په کومه جگره کې کامیابیدای نشي نو په هونښیاري سره به یې له سیمې په شاتگ کاوه. او دا په شاتگ به یې داسې و. چې هیڅوک به نه ورباندې پوهیدل. د دښمن د کمزوري ځایونه ښه ورته معلومیدل.

ده به ویل

– څوک چې خپل دښمن وپیژني هغه کامیابیدای شي.

کله به چې د دښمن په کمزوري وپوهیده. بیا به یې د خپلو کسانو

ستریا ته هم نه کتل. پرله پسې جگرې به یې کولې او تر هغو به جنگیده چې بریالی به شو.

سموت به دده په هکله ویل :

هاشم خدای پیدا کړی د قومانداني لپاره دی. دی آن په کوچنیوالي کې د خپلو همزولو قوماندان و. په ماشومتوب کې به یې هم د هغو ماشومانو او خپلو همزولو مشري کوله چې د نورو باغونو او پالیزونو ته به په شپه یا ټکنده غرمه کې وراوښتل.

یوه ورځ په کلی کې دی او اته کسه نور د خان محمد باغ ته ور اوښتل، له شنو منو یې لمنې راډکې کړې خو خان محمد پرې خبر شو له لرې یې پرې نارې کړې.

هاشم چې د ونې سرته ختلی و. له ونې یې ځان را غورځارکړ، پښه یې و اوښتله.

د خان محمد پرله پسې چیغو ټول هلکان و اړ خطا کړل، هلکان له مخې او خان محمد له شا منډې پسې وهلې، د هاشم هم پښه خوږ شوې وه. منډې یې نشوای وهلاي خان محمد ډیر ورته نږدې شوی و. خو هاشم هلکانو ته د تیت او پرک کیدو قومانده ورکړه. یو په یوه او بل په بله ولاړل. خان محمد حیران شو. چې په کوم یوه پسې ولاړشي. اودوي په هغه ورځ د هاشم له برکته له لوی خطر څخه خلاص شو. او بیا به وروسته له هغه چې د خلکو باغونو او پالیزونو ته وراوښتل هاشم به یې مشرو.

دغه کیسه سموت چې د هاشم همزولۍ او نږدې ملگری و. دا نورو مجاهدینو ته چې زیاتره نوي ځوانان ول. وکړه. سموت دا هم وویل چې په اصل کې هاشم له هغه وخته ددوی قوماندان و.

خو هغه وخت یې د قومانداني چندانې خونده نه وه. ځکه نه رسلي وې نه پیسي.

اوس د قوماندان هاشم په راتگ ټول خوشحاله شول

پرون يې سره ويلى ول چې قوماندان به د سړك په بله غاړه كلا كې له نورو مجاهدينو سره يوځاى مورچل نيسي. خو اوس هغه ځاى بلې ډلې نيولى و.

هاشم ټولو ته خپل خپل ځايونه وښودل. او د لومړي ډز علامه يې هم وټاكله.

ټول په خپلو ځايونو كې ځاى پرځاى شول، سموت يې په رود (راډه) كې د مجاهدينو قوماندان وټاكه او پخپله د سړك خواته د برجورې كلا په لوري وخوځيده.

سموت ۱، له ونې لور او له رنگه تور و، بیره يې خريبله خو اوږده بريټونه به يې تل په خوله كې پراته و. په خبرو كې به يې د «مطلب» او «پوه شوې كه پوه نشوې» تكيه كلام دومره زيات و ايه چې زياتره وخت به يې اصلى خبره په تكيه كلام كې ورکه شوه.

قوماندان هاشم به چې كله دده له ټوكو او كنايو په تنگ شو په قهر به يې ورته وويل:

– بريټونه دې دخلقې دي والله كه څوك خير درنه وويني.

خوده به په بريټونو لاس راتير كړي. يوه بله ټوكه به يې هم وكړه او په خدا به له كوټې ووت.

سموت په گروپ كې په ټوكي مشهور و.

له هرې خبرې سره به يې متل تيراوو، يا به يې خپله خبره په كوم شعر يا لنډۍ ثابتوله. ده به خپل زياتره له ځانه جوړ شوي شعرونه او آن متلونه او لنډۍ په رحمان بابا پورې تړلې.

۱ – سموت چې اصلى نوم يې عصمت الله و. خو خلكو به سموت باله د هاشم د كوچنيوالي ملگرى و

مثلاً ویل به یې: رحما با با څه ښه ویلي دي

مینه په تلور اتلو زیاتیري

کله راځه کله به زه درځم مینه

یا به یې ویل رحمان با با وایی:

چې نه یې وي سړي نه دې قورت خوري نه غوړي

څوک چې پوهیدل چې شعر او لنډی رحمان با با نه دي ویلي تر نورو

به یې زیات خندل.

خو نورو نالوستو کسانو ته به دده هره خبره د کانیې کرښه

معلومیدله. ډیرو سموت د قوماندان مټ باله.

په حوزه کې ډیرې شخړې او لانجې به همده هوارولې. که به څوک له

قوماندان هاشم نه خوابدي شول او بل گروپ ته به تلل سموت به په څو

خبرو بیرته راگرځاوو.

ځینو سموت صادق او له زړه پاک سړی باله. خو مخالفینو به یې ویل

چې هغه په عین سادگي کې مطلبی سړی دی. دده د خبرو تکیه کلام

«مطلب» او «پوه شوې که پوه نشوې» هم یو ډول کنایه ده. او دده د زړه

خبره ده. خو څوک نه پرې پوهیږي. سموت هرځای خپل مطلب چلوي.

له پاسه دوړې ښکاره شوې

پوځي کتار ورو ورو د دوی په لوري رانږدې کیده. مخکښي دري

زرهپوشونه په بیړه راروان و نور کاروان ځای په ځای ولاړو

زرهپوشونه ددوی خواته راورسیدل.

سموت نارې کړې. د بریټن کلوښې خورا ورسیدې بیا یې ملوک ته

چې په ویاله کې یې ده ته نږدې مورچل نیولی وو مخ واړ او څنگه د تره زو

ولې یې که نه؟

ملوک په خپله خوله لاس کینسود په اشاره یې پوه کړ چې څه ونه وایی.

زرهپوشونه له دوی تیر شول.

سموت بیا په خدا وویل: د بریژنیف کلوشې لکه چې سپکې وې پوه شوي که پوه نشوي مطلب، په ماین خو وانه لوتې؟

یو زرهپوش په مخ ولاړ تر کلیو پټ شو، بل زرهپوش د هغه زیارت څنگ ته ودریده چې یو وخت به په اخرونو کې پرې د بنځو میله جوړیدله خو کسه ژر ژر کوز شول او د سرک خواته د دیواله شاته یې ځانونه پټ کړل.

د کتار پاتې ټانگونو او زرهپوشونو هم ددوی په لوري حرکت راوکړ.

د کاروان دویم ټانگ ماین والوزاوه.

تورې لوڅرې جوړې شوې، له دې سره له هرې خوا د توغندیو او سپکو وسلو دکار تو سو باران جوړ شو.

د ماین وهلي ټانک تر څنگ زرهپوش اور واخیست پوځي کاروان ځای پر ځای ودریده، عسکرو او افسرانو د سرک یوې اوبلې خواته ځانونه پټ کړل.

ټانگونو او زرهپوشونو هرې خواته گولۍ او رولې د کتار په پای کې یو بل زرهپوش هم اور واخیست له زرهپوش څخه پورته خو ټانگونه او زرهپوشونه د شا په لوري وتبستیدل. نوره قوا د سوځیدلو ټانکونو تر منځ را ایساره وه.

په قوا کې عجیبه غوغا گډه وه مخکېنی زرهپوش هم وتبستیده. په منځ کې ایسارو پاتې عسکرو یوې اوبلې خواته منډې کړې.

دوو کسو د راده په لوري مخامخ منډه واخیسته خو له دوو خواو د

مینه او جگره ۲۰

گولیوباران پرې جوړ شو. دواړه ځای په ځای ولويدل.
د سړک د غاړې په شيله کې پتو عسکرو جگره نه کوله بس هسې يې
ځانونه پتول، بسایي نه پوهيدل کومې خواته او په چا ډزې وکړي. يوه
گډوډي جوړه وه له هرې خوا گولۍ اوريدلې.
خو دا گډوډي هغه وخت نوره هم زياته شوه چې د سوځيدلي
زرهپوش ترڅنگ په کارتوسو او وسلو بار موټر اور واخيست.
له موټرڅخه د سپکو او درندو وسلو گولۍ هرې خواته باديدلې.
له دې سره دوو نورو ټانگونو هم اور واخيست، د نږدې برجه ورې
کلا مخې ته دوچې رشقی کوټې اور واخيست، يوه گولۍ د ملوک پر سر
په ونه ولگيده دونې بساخونه دده خواته را ولويدل او گولۍ په پتيو کې
ولويده.

عسکرو يوې او بلې خواته منډې وهلې خو چې څو گامه به لانه وو
تللي له يوې خوا به گولۍ پرې ولگيدله.
دلته په وياله کې د سموت له خولې چيغه ووتله، ملوک چې وروکتل
ترڅنگ يې شيرمحمد پروت و، د هغه تر ککړۍ کارتوس پورې ووتلی
و. ورنږدې شو، په غيږ کې يې راپورته کړ بيرته يې ورو پخپل ځای
پريښود. او بيا يې په ډزو پيل وکړ، درې کسه چې پوځي دريشي يې
اغوستې وې د اصل الدين د باغ په لوري په منډو ول.
د ويالې له خوا ډزې پرې وشوې درې واړه په وچ ډگر پرېوتل، څو
شيبې وروسته بيرته پورته شول تر ويالې يې ځانونه ورسول. هلته پټ
شول، يوتن يې بيا د باغ په لوري منډه واخيسته له بلې خوا په پښه
ولگيده ځای پرځای پرېوت.

نورو دوو تنو لاره بدله کړه. له لوی درك^۱ سره نږدې دواړه له ویاډی راوختل او د حاجی لونگ د کلا په لوري یې منډه کړه. د سړک په غاړه دوه کسه چې د زرهپوش تر شاه په ویاډه کې پټ ول، راپورته شول. لاسونه یې پورته نیولی ول، چیغې یې وهلې خو غږ یې نښه نه اوریدل کیده.

شاوخوا ورته گولۍ ولگیدلې، ځای پرځای څملاستل، چې ډزې غلې شوې لاسونه یې پورته ونيول د راده په خوا یې رامنډه کړه. یوه یې د ویاډی په غاړه د ازغوپه منځ کې ځان پټ کړ. او دابل یې په لویه ویاډه کې ولویده. ملوک لاس ورکړ او له اوبو یې راویوست سموت ورته وویل:

– وینې مطلب اوس ایله بیله بنیادم شوې.
ملوک په منت ورته وویل:

– سموته ته هرځای له خپلو ایلتنو نه اوږې.
سرتیري چې ساه یې بنده بنده کیده، وویل:

– مه مه کوئ، ډزونه بس کړئ، څوک چې ژوندي دي ټول تسلیمیري مود ته ....

خبره یې انور په خوله کې وروچه کړه:

– بس د سپي زو خبرې هم لاته کوې او له دې سره یې سرتیری تر ستوني ونيو خو ملوک ورباندې منت وکړ.
انور وغوړیده:

– ټول پټی یې وخور ته یې لامړه بولې، که زما منې وینه یې ځمکې ته مه پریږده.

---

^۱ درك: یولوی لرگی دی. چې د اوبو د ویش لپاره په دوو برخو ویشل شوی او د دوو ویاډو په سر کې ایښودل کیږی چې دوو سیموته اوبه برې ویشل کیږی

دروود (راده) له خوا ډزې غلې شوې دسړک له غاړې یوتن چې لاسونه یې پورته نیولی ول ددوی لوري ته رامنډه کړه . خو د شا له خوا په گولی ولگیده او ځای په ځای ولویده .

یوبل له ټانگ نه ځان واچاوه او مخامخ یې د جیبه په لوري منډه کړه . له هرې خوا اېرې دکارټوسو باران جوړ شو ، هغه د وینو په منځ کې ولویده او دا نورو هم ورپسې منډه کړه . خو څو گامه لانه وو تللي چې ځای پرځای ولویدل .

اوس نو یوازې له یوه ټانگ نه ډزې کیدلې .

ملوک او درمحمد ورورو ځانونه ټانک ته نژدې کړل .

څو شیبې وروسته له ټانک څخه لمبې آسمان ته پورته شوې .

دوه کسه په وینو کې پټ ول ، د جیبې له بلې غاړې پورې وتل ، له

کوچنۍ کلا څخه پرې ډزې وشوې ، خو لکه چې وروڼه رسیدل . دواړه د ختیځ په لوري په منډو شول .

دويم څپرکی

بريالي او گل مرجان د کلا دروازه ځنځيرکړه بريالی د کلا دننه له دروازې سره نږدې کوټې ته ننوت او گل مرجان په يوه منډه د کلا په کونج کې د بام زينو ته ځان ورساوه.

تر زينو لاندې يې د تراکتور زور ټاير په دواړو لاسو پورې واهه او هلته ځای په ځای کيناست، شاوخوا يې وڅارله.

د کوټې له ماتې کړکۍ څخه د بريالي په اشاره پوه شو زړه نازړه په زينو پورته شو چې د بام سرته ورسیده شاوخوا يې وکتل د پتيدو ځای يې تر سترگونه شو په پورتنۍ زينه کې غلی کيناست، له لاندې نه بريالي ورباندې غږ وکړ:

- برج ته ځان ورسوه بې غيرته برج ته.

گل مرجان د بام په سر نظر وزغلاوو، برج د يو په بل پسې د قطار بامونو په پای کې د کلا په بل کونج کې ول.
گل مرجان له ځان سره فکر وکړ:

- عجيب سړی دی فکر کوي چې اوس هم قوماندان يم دا غویي نه پوهیږي چې د کلا تر بل کونج پورې قطار بامونه له څومره خطر ډک دي بس په بل صراط تيريدل دي، که پدې کوټو کې يوکس وي بيا؟

خو چې خپل ځای ته يې وکتل تر بامونو هم خطرناک ورته نسکاره شو ځانته يې خندا راغله.

له ځایه راپورته شو په بام بې منډه واخیسته د دریم بام په سر یوې نسبتاً لوړې مورې ته یې ځان ورساوه خو شیبې د مورې کنیاست ترڅنګ د کلا منځ یې تر نظر تیر کړ په یوه منډه یې ځان برج ته ورساوه. بریالی د کاھداني بام ته پورته شو د کلا له دیواله یې شاوخوا وڅارله په سرک د فوځي کاروان له ځینو وسایطو لوګي پورته کیدل او نه یواځې په وسایطو نه بلکې شاوخوا په نورو ځایونو کې هم لوګي او لمبې تر سترگو کیدلې د دوی ترڅنګ په کوچنۍ کلا کې هم اوربل و. او لوګي یې هواته پورته کیدل.

بريالي چې په زینو بنسخته کیده گل مرجان ته یې غږ کړ:

- ډزې به نه کوي، زه هم درځمه.

بريالی د کلا په کوټو کې داسې په سره سینه ګرځیده لکه چې خپل کور یې وي او له اوږدې مسافري وروسته بیرته ورته راغلی وي. په دالان کې یې د تناره سرپوش ایسته کړ تنور تود و یو تور خیرن چای جوش په ایرو کې خښ شوی و. داسې معلومیده چې د کور خاوندان به څو ساعته د مخه له کوره وتلي وي.

د کلا په دیوال دوه کوترې ناستې و، سرونه یې له ویرې جگ نیولې ول غومبر یې نه واهه.

بريالي د کلا شنکوف د میل په څوکه د بلې کوټې قلف والوزا وو. په کوټه کې یو لوی صندوق ایښی و چې دواړو زلفیو ته یې قلفان پراته و. توشکې هواري وې خوبالنستونه له خپلو ځایونو بې ځایه شوي. او د توشکو په منځ منځ پراته ول.

په کونج کې بستره بند خلاص شوی و. دوه پرستني قات په قات پکې ایښې وې. پورته په تاخچه کې له سنیو (ورپو) څخه اوبدل شوی سور دسترخوان ایښی و.

بريالی موسکې شو ژر ژر يې پرانیست ډوډی پکې نه وه، یواځې خو
داني اتامونه (دډوډی کوچنی- ټوټې) پکې پراته ول.

بريالي یوموتې ترې ډک کر ژر يې خولې ته واچول پاتې دوه موتې يې
په جیب کې واچول.

نورې کوتې يې هم یو په بل پسې وکتلې په بیره بام ته وخوت له
زینو سره نږدې دیوال څخه يې سر هسک کر شاوخوا يې وڅارله او برج ته
ورغی.

گل مرجان یوه کونج ته غلی ناست و.

بريالي په ټوکه ورته وویل:

- څنگه ناست يې با میمله يې.

چې گل مرجان څه ونه ویل زیاته يې کړه:

- دکافر په کور کې یو ټوک مړی هم نه پیدا کيږي.

گل مرجان وخنډل:

- زړه دې دی چې وریجې او غوښې يې درته باندې کړې وای؟

- دکور اوسیدونکي نوي وتلي دي په کور کې هرڅه شته خو ډوډی

نشته.

- دايې لابله بدبختي.

گل مرجان دا وویل اوسر يې په زنگانه کینسود.

بیرته يې سر راپورته کړ په اسويلي يې وویل:

- لکه چې بې ځایه مړه شووها.

بريالي ښکته پورته ورته وکتل:

- مرگ مرگ دی څه په ځای څه بې ځایه په هر صورت اوس خو

ورسره مخامخ یو، چې مخامخ یو بې غیرتي به نه کوو.

کلاشنکوف يې په ځمکه کینسود پسې زیاته يې کړه:

حقیقت دادی چې دلته هیڅوک هم په ځای نه مری.
گل مرجان ورته وکتل بیرته یې سر ښکته وچاوو.
بریالی یې په سترگو کې د مایوسي اندازه ولگوله
ده گل مرجان ښه پیژاند هغه د لخوا په میکانیزه غونډه کې د ټولې
مرستیال وپه ټولو دندو کې حاضر و، بریالی به سختو جبهو ته دی
استاوو.

بریالی له ځایه ولاړ شو له کرکې څخه یې شاوخوا وڅارله، د کاروان
ټانگونه او زرهپوشونه هماغسې سوځیدل او مجاهدینو ډزې پرې کولې.
بریالی په ټیټه ملا په برج کې گرځیده برج دوه کرکې لرلې خو کرکې
لا له لومړي سره نه وې پکې ایښودل شوي. داسې څرگندیده چې د کور
خاوند په برج کې ازوغ او رشقه ایښوده ځکه د برج په غولي د وچې رشقي
میده گپي او ځخلي لیدل کیدي.

بریالی د گل مرجان خوا ته راتیر شو په مټ یې وټپاوو:

ملگریه مورال بایلی راته ښکاري؟

یره که ریښتیا درته ووایم اولاد ریښتیا د دین دښمن دی، کوچنی

زوی مې ډیر یادېږي، چې راتلم له غیږې مې نه ښکته کیده.

بریالی وخنډل: دادی دوی هم د دین په دښمن پسې گرځي

د گل مرجان سترگوته یې وکتل زیاته یې کړه:

غم مه کوه داسې مورچل مو پیدا کړی دی چې ضیاء الحق هم

راشي یوه میاشت خومو نه شي ترې پاڅولی.

گل مرجان ښکته پورته ورته وکتل. په زړه کې یې غوصه ورته راغله

له ځانه سره یې وویل

دا وگوره په دا خپله د خرس غونډې ځوانی مین دې له دنیا

ناخبره دی اوس هم زړې کنجاري په خوب ویني ښه یې ولیدل چې ټول

مينه او جگره:

تباہ شول او دی بیرته له سره لگیادی پنگه شوې کلا آبادوی شیطان راته وایی چې ته هم ....

پخپل دې فکر ژر پښیمانه شو. بریالی ته یې چې له برج څخه د راوتلي تیر په سړیې خپل غوښن لاسونه ایښي ول او د کلا له کنډو څخه یې شاوخوا څارله وکتل. خوا یې ورته بده شوه.

په زړه کې یې وویل: جنگ دې وړک شي د اښکلې ځواني خود خاورو لایقه نه ده.

بیایې د رود په غاړه د ونو په منځ کې د وژل شوي مجاهد څیره سترگوته ودریده چې د ددوی په گولی لگیدلی و. فکر یې وکړ:

خه ښکلی ځوان و، د مرگ وړ خونه و، ریښتیا مورځه کوو څوک وژنو، هی هی خپل ورور.

زړه یې و، خپل دا فکر له بریالی سره شریک کړي او ورته ووايې چې ترڅو به سره وژنو، ترڅو به د کورونو په ځای قبرونه جوړوو، راځه ور ووزو، مجاهدینو ته ووايو چې مور ستاسې ځامن او وروڼه یو، دادی که مو وژنئ که مو پریږدئ.

خو ځله یې په زړه کې راوگرځیدل چې د خپل زړه ټولې خبرې هغه ته وکړي.

خوبیرته به پښیمانه شو. هسې نه چې بریالی یې، بی غیرته وبولي او که ژوندې پاتې شي سبا پیغور ورنه کړي.

څوک څه پوهیږي که دا خبرې خاد ته وکړي او بیایې زندان ته بوزي د نورو غوندې یې سترگې او لاسونه وروتړي او په پلیگون کې یې په گولی وولي.

وروستی خبرې ټکان ورکړ. خود بریالی تیر ژوند او کم وروړو یې وروستی خبره ردوله.

– نه نه بريالی نامرده نه دی، په بل چا مې نه وژني چې بد يې راشي همدلته مې وژني، خو بل چاته دا خبره هم نه کوي، توکل په خداى ټولې خبرې ورته کوم، دى به نه پوهيږي پخپله ځوانى مغرور دى زه به ...
د بريالى ناخاپي غږ يې د سوچونو لږى وشلوله:

– امر صاحب تخنيک به دې نه وي ليدلى چې مړ به وي که ژوندی؟

– نه والله، امر او پراسيون مې وليد بيچاره لکه چې شهيد شوى دى.

– ريښتيا وايي؟

– پام مې نه دى کړى د زرهپوش خواته يو مړى پروت و. ممکن هغه

به و، زه د خپل ځان په غم کې وم.

– هغه زما عسکرهم ...

د الوتکو غږ يې ترغور شو خپله خبره يې پريښودله: په خونسى يې

چيغې کړې: هغه دى والله طيارې راغلي.

پورته يې وکتل، الوتکوله لوړې فضاء خوبمونه خوشې کړل يو بم

په رود کې ولگيده پورته له ژرندو سره په دنسته کې هم څوځايه دورې او

گرځونه پورته شول.

الوتکې د سترگو په رپ کې الونيا شوې، بريالى په خوشحالي

ووويل:

– اوس نورې هم راځي.

– انشاء الله اوس يوڅه کيږي، که دا وار راغلي زه او ته هم ځانونه

يوې خواته باسو.

خو په خبرو کې يې پخوانى قوت نه ليدل کيده په سختۍ يې خپلې

وچې شونډې څوځولې گل مرجان ته يې وويل:

– څنگه وږى خوبه نه يې؟

– که ريښتيا درته ووايم اصلاً لوړې يې حاله کړى يم

مینه او جگره

بريالي جيب ته لاس کړ د وچې ډوډۍ يوموتې اتامونه يې په لپه کې
ور واچول په موسکا يې وويل:

دادي واخله، تور توتان تر تا قربان.

گل مرجان په بیره خولې ته واچول.

بريالي د ډوډۍ نورې ټوټې هم له جيبه راوايستلې نيم يې پخپله
وخورل او نيم نور يې گل مرجان ته ورکړل، دواړه وږي ول.

بريالي د گل مرجان په اوږه لاس کينود وېې ويل:

غم مه کوه اوس به داسې ډوډۍ درته پخه کړم چې په کور کې
به دې هم نه وي خوړلې، اوله دې سره د تناره خونې ته په ښکته شويو
پټو زينو چې برج ته نږدې وي او تراوسه پورې يې نه وي ليدلې لاندې
کوز شو.

د کندو سرپوټې يې ايسته کړ کندو له اوږو ډک و خوري (سنگ) يې
راواخيست په مالگه پسې وگرځيد پيدا يې نکره ښه ډير اوږه يې لامده
کړل، لږ يې راواخيستل وې ځکل بلمنگي نه و.

په نورو خونو کې په تبخي (تيعنه) پسې وگرځيد په سترگو نه
ورغی، هک حيران ودریده که يې په تناره کې پخوي ټول به چکيده شي
ځکه له يوې خوا خميره شوي نه ول، اوله بلې خوا يې کله ډوډۍ په تناره نه
وه پخه کړې.

چې خپلې لورې ته يې پام شو نو د کلا په کونج کې پراته بوتې او
چاپکې يې راواخيستل او په تناره کې يې اور تيار کړ.

د اور خونه يې ټوله وپلټله اورلگيت يې پيدانه کړ گل مرجان ته
ورغی د اورلگيت پوښتنه يې ترې وکړه هغه هم نه درلود.

بیرته بيا په نورو کوټو راسم شو. ټولې کوټې يې وکتلې اورلگيت
يې ونه موند.

مینه او جگره ۳۰

دالان یې وریاد شو. ټول دالان یې وکوت آن د دالان. بازوان یې هم ترنظر تیرکړل خو اورلگیت یې ونه موند.

په نه هیلې برج ته پورته شو. گل مرجان یوې گوښې ته غلی ناست و. خار یې هم نه کاوو.

د بریالې په لیدو له خایه پاڅیده:

- پیدا دې کړې؟

- نه دکافر په کور کې یو اورلگیت هم نشته.

- نو اوس به څه کوو؟

- نه پوهیږم.

- گل مرجان په خوښۍ وویل:

- بل چل به وکړو.

- څه به وکړو؟

- هغه په کونج کې دبوټو کوټه به درسام په مرمۍ وولو چې اوریې

واخیست لږ اور به تري یوسو او په تناره کې به اوربل کړو.

- نه نه دا د نظامی تاکتیک له نظره غلط کار دی. زه اوته اوس په

داسې موقعیت کې نه یو چې چاته خپل ځای ونسیو اوس دوی ټول په چور

لگیا دي له ما او تانه څوک خبر هم نه دي. چې لږ تیاره شوه ځانونه به یوې

خواته وباسو.

- هغسې خو امکان لري طیارې بیا راشي. او په مونږ پسې یا نوره

قوا یا هلیکوپتر راشي خو چای ناخورده جنگ نه میسه په دې وږې گیده

خو دوه گامه هم نه شوتلای

بریالې دده خبروته غوږ نیولې و. خو سترگې یې په لرې کلاوو کې

څښې کړې وې. وې ویل:

- زه وایم که دا دروازې دمخې جومات ته یو ولاړ شو په جومات کې

مینه او جگره

حتماً اورلگیت وي او په منډه یو اورلگیت راوړو، چې یوځل په گیده
ماړه شوو بیا به گورو.

— داخوډې والله که بده خبره کړې وي

له ځایه پاڅیده ویې ویل:

— خدای دې وکړي چې جومات قلف نه وي.

— ساده دا کلی دی په کلي کې جومات ته څوک قلف نه اچوي، ژر

ولاړشه بیرته په منډه راشه، که نه و، بیا هماغه ستا چل کوو.

گل مرجان دروازه خلاصه کړه شاوخوا یې وڅارله او بیا په بیره

روان شو.

بریالی د برج د کړکۍ ترڅنگ کیناست شاوخوا یې وکتله چوپه

چوپتیا وه، د سرک خواته څوځایه لوگی معلومیدل خو دا معلومه نه وه

چې د سوځیدلو وسایطو دي که په ونو او کورونو کې دي.

بریالی سوړ اسویلی له خولې وایست:

— اوه خدایه داڅه حال دی، دا بنایسته سیمه وگوره اودا لوگی دا

مړي دا دا ...

خپله مور یې وریاده شوه، چې د خدای په امانی په وخت کې یې په

مخ بنکل کړی و، او بیا یې اوبه پسې شیندلې وې او لکه چې د خپل زوی

د جدایی طاقت یې نه درلود ځای په ځای کینستې وه.

خپل اولادونه یې وریاد شول، وړوکې زوی یې د راتگ په وخت کې

ورته ویلي و، ماته موټر راوړه، ماته موټرک، موټرک چې هیردې نشي، په

سترگو کې یې اوبنکې راغلې.

ژر یې پاکې کړې.

د گل مرجان خبرې وریادې شوې.

— یره که ریښتیا درته ووايم اولاد ریښتیا ددین دښمن دی. زوی مې ډیر

یادیبری، چې راتلم له غیرې مې نه بنکته کیده. هغه ساعت ده هم غوښتل ورته ووايې چې خومره یې خپله مور او اولادونه یادیبری، ژړا ورغلي وه، مخ یې بلې خواته اړولې و ددې لپاره چې گل مرجان زړه وانه چوي ورته ویلي یې و:

— غم مه کوه داسې مورچل مو پیدا کړی دی چې ضیاءالحق هم راشي یوه میاشت خو مونه شي ترې پاڅولی.

په زړه کې یې وویل چې داخل به گل مرجان ته د زړه غوټه پرانیزي ورته وایې به چې ده ته هم دا حالت د زغملو وړنه دی دده له بدنه هم وینه ځي، شیدې نه ځي، دی هم اولادونه لري، کورلري، ژوند لري، له دې ټولو سره مینه لري خوله وطن سره هم هومره مینه لري.

دا حالت دی هم نه غواړي چې د خپل ورور وینه توبې کړي دوه وروڼه یې له ده څخه لرې په خپل کلي کې ول، هغوی هم مجاهدین ول، دده اصلی ځای بل ولایت و، خو څوک خبر دي که یې وروڼه دلته راغلي وي او اوس له ده سره په جنگ وي څوک خبر دي که ده پخپله وژلي وي دا څوک....

د سوچونولې یې د کلاشینکوفونو ضربه یې ډزو وشلوله.

دریم خپرکی

– په منډه څه د اوبو بلا در وگرځه، اوبه هم لاڅښې، انور هغه اسیر
چې رود کې یې په لپو لپو ژرژر اوبه څښلې په ولیو کې د تویک په قنډاغ
وواځه، دا نورو ته یې مخ ورواړاوو.

– دا موڅه د ابازوی دی، چې خلاص لاسونه گرځي.
در محمد ورته وویل:

– ډیر تری و، خوامې ورته بده شوه.

– پرېښې به دې و، چې له تنډې مردار شوی وای.

در محمد څه ونه ویل، یوبل چې خوله یې له سنځلو ډکه وه له شا
راغړ کې:

– که دې ډیره خواورته شنه وي، اوس به یې مردار کړم.

کلاشینکوف یې له اوږې راښکته کړ پسې زیاته یې کړه:

– دا خو دومره سخت کار نه دی، ثواب هم لري.

له دې سره یې کلاشینکوف د هغه په خوا ونیو، قید یې وواځه یوبل
ته یې چې د بندي تر شا روان و وویل:

– مامدینه ته لږ لري شه، نن مې اصواب (اعصاب) خراب دي هسې نه

چې تا وولم دده ...

ماشې ته یې لاگوته نه وه نږدې کړې چې ملوک له لري ورباندې غږ کړ:

– اکبره څه کوي. څه کوي؟ لیونی شوی خوبه نه یې؟
اکبر بدبد ورته وکتل
– دتایې څه؟
– دچاپه امریې وژني؟
– پخپل امر.
– ته دا حق نه لري.
اکبر د کلاشنکوف قید په ضربه ودر اوو ویې ویل:
– اوس به معلومه شي. اوله دي سره یې کلاشنکوف دبندي په لوري
برابر کړي. درمحمد منځگړتوب وکړي.
– خدای موخوار که په دومره وړه خبره نږدې ده جنگ وکړي.
اکبر چې له ډیره قاره یې د خولې له کونجونو ځگونه راوتلي ول وویل:
– تر اوسه به مې یا واژه یا نه اوس یې والله که پریږدم چې اوه ساوې
ولري
شیر چې تراوسه غلی ولاړ و هم منځگړتوب وکړ وې ویل:
– څه ورك یې که اوس یې پریږده. یو وار یې مرکز ته ورسوو بیا به
یې بل څوک نه وژني. ته به یې وژني.
– اکبر وویل:
– نه یې پریږدم.
درمحمد په نصیحت وویل:
– وایم بیایې وروسته مې کړه اوس یې پریږده. د بندي خواته یې
اشاره وکړه:
– هسې هم مې دی رنگ یې نه گوري؟
بندي زیر زینسلې ولاړ و. هېڅ یې هم نه ویل. نه یې زاری کولې نه
یې هم د تینبتي هڅه

دا نورو اسپرانو ته یې چې په سیند کې د یو پان لاندې ولاړ وو په
حسرت کتل

در محمد د اکبر خواته رانږدې شو ویې ویل:
_ خان پوه که قوماندان هاشم ویلي دي چې داسې خلک باد له دې مه
وژنئ ماته یې راولئ.

اکبر په کنایه وویل:

_ بڼه بڼه اوس د خبرې په بیخ پوه سوم.

په روانیدو کې یې وویل:

_ خیر دنیا لا ختمه نه ده. سره گورو به

بندي نور هم د ملوک شاته پټ شو.

یوه بل بندي ته غږ کړ:

_ رآخه، له هغو نورو سپوسره دې ودربیره.

بندي ملوک ته وویل:

_ ډیر وږی یم، لږ ډوډۍ موډۍ به نه وي؟

ملوک بدېد ورته وکتل چې مانایې دا وه: خاورې و خورې ډوډۍ هم لا
غواړې چې یو وار دې هاشم ته ورولم بیابه سره گورو.

یو بل مجاهد نظر الدین چې تراوسه پورې غلی ولاړ و د بندي خواته

راغی په اوږو یې لاس وروواهه. عسکري پلیتونو ته یې چې په قلم یې

رسم کړي و وکتل په ملنډو یې وویل.

_ دا دې څه ... پې رسم کړی دی.

_ پلیتونه دي صاحب.

_ دا بیاتې او دا بل ټکی څه مانا؟

_ دا عسکري رتبه ده.

په غوصه یې ورته وویل:

– نوم دې څه دی؟

– خاورې گل مرجان.

– هوم اوس خاورې شوې. تر اوسه چې په تانگ کې سپور وې.

خاورو ته خو دې کتل هم نه او اوس بیا خاورې شوې ها.

چې گل مرجان څه ونه ویل. پسې زیاته یې کړه:

– خاورو ته دې ډیر زړه کیږي، انشاء الله وتالی (تعالی) ژر به دې ور

ولېږم پوښوې که نه؟

گل مرجان ترشوندو لاندې وویل:

– څه چې خدای کوي هغسې به ...

ملوک د نورو خبرو مجال ورنه کړ، د کلاشنکوف په څوکه یې پورې

واهه، او له نورو بندیانو سره یې چې لاسونه یې شاته تړل شوي ول،

یوځای د مرکز په لوري روان کړ.

اسیرانو هریوه کونښن کاوو چې له یوبل سره خبرې وکړي خو چې چا

به څه وویل د کلاشنکوف قنډاغ به یې خبره په خوله کې ور وچه کړه.

جگړن گل مرجان چې د نورو ترشا روان و، ورو ورو یې ځان د

اسیرانو منځ ته ورساوو سربې بنکته اچولې و. ورو یې وویل:

– بازید خانه، شفیق دې ونه لید؟

شفیق دده د خور یوازينې زوی و، چې لومړی د دوی په ټولې کې

عسکر او بیا وروسته یې افسری رتبه ورکړې وه.

دایې لومړی ځل و، چې په یوه فوځي قطار کې له ده سره ملگری و.

بازید خان لکه چې دده خبره نه وي اوریدلې هیڅ یې ونه ویل – ده بیا

پوښتنه وکړه هغه یوازې د «نه» ځواب ورکړ.

گل مرجان فکر وکړ. زه خو ولاړم، خدای دې وکړي چې شفیق روغ

خلاص شوی وي که هغه هم وژل شوی وي نوبیا؟

مینه او جگره

گل مرجان د اسیرانو په کتار کې ځان بل څنگ ته ورساوو له یوه بل نه یې وپوښتل:

– امر صاحب شفیق به دې نه وي لیدلی؟

– شفیق څوک دی؟

د یوه وسله وال قهرجن غر د ځواب مجال ورنه کړ:

– خبرې مه کوه رزیله لکه چې ځان راباندې سموې.

د مازدیگر سیوري رارنگ و، چې دوی یوې برجورې کلاته ورسیدل، ټول اسیران یې په یوه تیاره کوټه کې چې یو وخت د وښو کوټه وه واچول دوه کسه په دروازه کې ودریدل چې اسیران پخپل منځ کې خبرې ونه کړې.

د غرمې په بمباري کې د مرکز پخوانۍ کلا بمبار شوې وه، د کلا یو برج وران و او نورې کوټې هم یا وړانې وې یا یې کړکۍ ماتې وې درې کسه مجاهدین چې د مرکز د ساتلو لپاره پاتې ول، د بمباري په وخت له کلا وتلې ول، او د کلا خواته په زړو د کانونو کې اوسیدل. ملوک اسیران په نورو وسپارل او پخپله له ملگرو سره خپل مرکز ته ولاړ.

دا مرکز هم په یوه کوچنۍ کلا کې و، په دې کلا کې هغه وسلې او مهمات ساتل کیدل چې له پاکستانه به په کچرو راوړل کیدل او بیا په ددوی د تنظیم نورو گروپونو او مرکزونو ته ویشل کیدل.

دا کلا د گڼو ونو په منځ کې وه، له یوې نیمې میاشتي را هیسې ملوک او شپږ کسه نور د وسلو د ساتلو لپاره دې کلاته راستول شوي ول. ملوک او دولت خان به شپه او ورځ دلته و، د دولت خان پلار لا په اول کال حکومت وړی و.

ده بل ورور هم درلود چې اوس پنجاب ته د مزدوري لپاره تللی و.

دوی لا واره و. چې مور یې د ملاریا په ناروغۍ مړه شوې وه. او دوی پلارته پاتې شوي ول. پلار به یې د کور کار هم کاوو او چې کله به د باندې په کوم کار پسې ته، نو دواړه زامن به یې هم په شا گرځول. د شپې به یې چې اوبه لگولې دواړه زامن به یې د پولې په سر په برستن کې ویده کړل.

خو یوه ورځ یو جیب موټر راغی د دوی پلار او درې نور کلیوال یې پکې واچول. بیا رانغلل.

دولت خان او دوست محمد تره ته وریاتې شول، هغه رالوی کړل، دوست محمد پاکستان ته ولاړ او دولت خان په کلي کې پاتې شو. دوست محمد بیا کلي ته راغی خو چې پسرلی به له پاکستانه مسافر راتلل نو خپل ورور دولت خان ته به یې جامې و اسکت او خپلۍ او کله کله پیسې رالیرلې.

خلورم خپرکی

د شپې په پخیدو سره د دزو شدت لږ شو یوازې د شاو خوا کلا و
څخه خال خال ډزې کیدلې.

بریالی د کلا شاو خوا وڅارله، د کاهدانې له بامه یې د کلا د دروازې
مخه هم وکتله، چې ډاډه شو، د کلا شاو خوا څوک نشته ډزې یوازې دده د
بوختولو لپاره کیږي، نو د کلا په کونج کې یې د ازوغ له انگاره څخه چې
د مخه یې اور اخیستی و، یو سپکی (سوکی) راواخیست او په دیگدان
کې یې اور بل کړ.

تبی (تیغنه) یې پرې کینوده دې ته یې ونه کتل چې تبخی گرم دې که
نه، نامنظمه ذغاله یې جوړه کړه او په تیغنه (تبخی) یې واچوله، اور یې
نور هم پسې زیات کړ ډوډی، یې په بل مخ واړوله، بله نسبتاً غټه ډوډی یې
په تبخی واچوله، نیم خامه ډوډی یې په تخرگ کې ونیوله او په یوه منډه د
پتو زینوله لارې بام ته وخت.

له برج څخه یې شاو خوا وڅارله، د کلاشینکوف قید یې وواهه او
بې له دې چې وگوري یو ډز یې وکړ، کلاشینکوف یې له دیوال سره
ودراوو پخپله د ډوډی په خورلو لگیا شو.

ډوډی یې همدلته پرېښوده لاندې ښکته شو د تیغني پر سرله ډوډی
څخه لوگي ختل هغه یې ترې ایسته کړه بله یې ژر پرې واچوله په بیره یې

۴۰ مینه او جگره

په یوه بله خوا واروله، د کلا دیوال په ضربه یې گوليو لگیده خودی داسې د ډوډی په پخولو لگیاو لکه چې هیڅ هم نه وي. له شاه خڅه یې منگی را ډک کړ. د تناره د کوټې په کونج کې یې کینسود، د دیگدان رڼا ته یې د خپل کلاشنکوف مرمی وکتلې دوه رسام مرمی یې بیلې کړې په تاخچه کې یې کینسودې.

له تبخي خڅه یې ډوډی چې یو لوری ته لږ سوځیدلې وه لرې کړه بله یې جوړه کړه او په تبخي یې واچوله.

د هاوان گولی د کلا په منځ کې ولویده.

بریالی د کوچنیو گوليو ترپا هم اوریده چې په انگر کې لگیدلې، د اور په کوټه کې کونج ته غلې ودریده، د سپکو او درنو وسلو پرله پسې ډزو وارخطا کړ.

د شاژورونو چانته یې غاړې ته واچوله، په زینو کې ورو ورو پورته شو، په وروستی زینه کې یې د برج په لوري هوایی ډز وکړه دې سره یې په یوه منډه ځان برج ته ورساوو. د سهار رڼایی په خوریدو وه په برج کې یې د شاژورونو چانته چې له گل مرجان خڅه پاتې شوې وه پیدا کړه او څنگ ته یې واچوله.

دغه وخت د توغندي گولی د برج خواته د کلا په دیواله ولگیده، بریالی د کلا له بلې برخې خڅه یوه گولی فیر کړه او بیرته یې په منډه ځان برج ته ورساوو.

خو شیبې وروسته په هغه ځای راکټ ولگیده دیوال یې ویجاړ کړ بریالی پوه شو چې راکټچي نږدې ورته ناست دی خو نه یې شواى کولای چې سرپورته کړ بیا یې له ویجاړ شوي ځای خڅه مرمی فیر کړه او پخپله یې ځان برج ته ورساوو.

د کلا ترڅنگ د باغچې د کوچني دیوال له شا بیا په هغه ځای د

مينه او جگړه

راکت گولی ولگیده بريالي د باغچې ديوال په نښه کړ. خو ډزون په هغې خواته وکړل. له ختيځ لوري په برج د توغندي دوه گولۍ ولگيدې خو برسېرنې وې يوازې يې د برج له چت څخه خاورې او لوتې راتويې کړې. بريالي له نږدې څخه دا غږ واوریده.

– د ليلن زامنو تسليم شئ.

بريالي شاوخوا وکتل د غږ ځای يې ونه ليد وې ويل:

– مرمۍ ډيرې لرو اوس خو تاسې ياست چې ټول پنجابيان هم درسره

شي تسليم به نشو.

له بلې خوا ورباندې غږ وشو:

– روس بدار دې څه ونه کړل تاسې به څه وکړئ ټول فوځ تباه شو ته

بيا کوم سپی يې؟

بريالي څه ونه ويل، خپل ځای يې بدل کړ.

له بلې خوا بيا غږ وشو:

– تسليم شئ هسې ځانونه مه تباه کوئ.

له دې سره د ډزوباران جوړشو، د هاوان يوه گولۍ د بام پر سر

ولگیده، يوه چره يې د بريالي په کينه پښه ولگیده له پښې يې وينې

جاري شوې.

په بېړه د اور کوټې ته راښکته شو، پښه يې په يوه زاړه ټوکر چې د

تناره له څنگه پروت و وترله او هلته ځای په ځای کيناست.

ډزو دوام درلود. بريالي له ځانه سره فکرو کړې:

– ترڅو به جنگيږم، له کومې خوا د کمک درک هم نشته بيا يې سور

اسويلی له خولې ووت له ځانه سره يې وويل:

– چاره څه ده؟

خپل اولادونه يې ورياد شول

په سترگو کې یې اوبنکې راغلي د گوليو په باران کې یې برج ته ځان ورساوو. خو برج د توغندیو گوليو وران کړی و. بریالی د برج په کونج کې چې رالويدلو تیرانو او بازوانو پټه کړې و، غلی کیناست.

په لوړ آواز یې وویل:

– ودریرئ ډزونه مه کوئ

ورته نږدې کسانو ډزې بندي کړې. خو له نورو خواوو لاهماغسې ډزې کیدلي.

له هغې خوا آوازونه اوریدل کیدل، خو بریالی نه ورباندې پوهیده چې څه وایي بیایې ورغږ کړي:

– که وعده کوئ چې وژنئ مونه، نو مونږ ټول تسلیمېږو، خپله خبره یې بیا تکرار کړه.

– مونږ وعده کوو چې سر او مال مو په امن کې دی، بس دروازه خلاصه کړئ.

له نورو خواوو هم ډزې بندي شوې بریالی د دروازې ځنځیر خلاص کړ. د دروازې یوه پله یې خلاصه پرېښودله. د دیوال خواته ودریده. بیرته یې دروازه بنده کړه خو ځنځیر یې نکره پخپل ځای ودریده. آسمان ته یې وکتل. آسمان شین و، بریالی داسې ورته ځیرو. لکه چې ستوري شمیري.

چوپتیا خوره وه. مجاهدینو نورې ډزې ونه کړې خو شیبې وروسته څو پرله پسې مرمیو د دروازې د سرله دیوال نه دوږې پورته کړې. دروازه هم په مرمیو ولگیدله. څو مرمی تړې تیرې شوې او د کوتیو په دیوالونو ولگیدې بریالی د کلاشنکوف شاور بدل کړ او د کوتیې له وره سره ودریده.

مینه او جگره

دروازه خلاصه شوه. بريالي کلاشينکوف خپلې مخې ته واچاوو په
دروازه د خوتنو د راننوتو سره يې خپل دواړه لاسونه د تسليم په علامه
پورته کړل.

په دروازه راننوتو کسانو هريوه کونښن کاوه چې ترنورو د مخه شي
خو د مخه تردې چې د انگر مينځ ته را ورسېږي. بريالي د سترگو په رپ
کې کلاشينکوف راواخيست سمدلاسه يې پرې ضربه کړ او د چوترې د
کوچني ديوال شاته يې ځان واچاوو دوه کسه چې ترنورو دمخه ول، ځای
پرځای ولويدل، نورو په ده ډزې وکړې د پتيدو ځای يې نه درلود بيرته يې
د دروازې په لوري منډه واخيستله يوبل د دروازې خواته ولويده.
د دروازې له څنگه يوه په بريالي ډزې وکړې يوه گولۍ يې په ښي مټ
ولگيدله.

بريالي د دروازې په لوري پرله پسې ډزې کولې، د دروازې يوه پله
هماغسې پرانيستې پاتې شوه.

پنجم خپرکی

ملوک په هغولومړيو کسانو کې و، چې دکلا په دروازه راننوتې ول. د مخه يې لاخلولوملگروته ويلی و. چې مخامخ به نه ورځو. ځکه خو يې د بريالي د ډزونه لاد مخه ځان د دروازي خواته خونې ته رسولی و. وروسته څرگنده شوه چې کلا بندشوی افسر د دروازي له خوا په ډزو نه بلکې دده په مرمی لگيدلی و.

د کلابند شوي افسر په ډزو درې تنه وژل شوي ول. او څلورتنه نور په دروازه کې تپيان شوي ول. نور له کلا څخه وتلي ول. خود کلامحاصره يې نه يواځې ساتلې وه بلکې د محاصرې کړې يې تر پخوا تنگه کړې وه.

له ملوک سره پدې کوټه کې وروسته يوبل تن هم يوځای شوی و، چې ده نه پيژاند

ملوک د خبرو په پيل کې پوه شو چې ناپيژندل شوی سړی د بلې سيمې دی چې ده تردې د مخه نه وليدلې دوی چوتره تر اور لاندې نيولې وه. له دواړو خواو ډزې کيدلې

ملوک او ورسره ملگري سرنه شوای پورته کولای چې افسر ووينی خود چوترې اندازه يې لگولې وه او وار په واريې پرې ډزونه کول. کله کله به چې له هغې خوا ډزې نه کيدلې نو چوتره به يې وڅارله. اوبيا به يې ډزې پرې وکړې. دوی هماغسې ډزې کولې چې له هغې خوا د ډزو لوری

منه او جگر:

بدل شو ډزې يې بندي کړې. ملوک د کړکۍ له څنگه وروکنل بېرته يې ژر سرټيټ کړ.

د ازوی مړی خو لکه پيری داسې دی اوس له کوټې ډزې کوي
غم يې مه کوډ اوس مو کلاته لاره پيدا کړې ده ډير ژر به په لومه کې بند شي

او بيا دواړو د کوټې په خوا په ډزو پيل وکړ په کلا باندې له هرې خوا د سپکو او درنو وسلو ډزو هم دوام درلود

ملوک خپل ملگري ته ورپه غوږ شو
ته هغه کوټه تر اور لاندې ونيسه. توکل مې دې په خدای وي زه ورځم. دا پدې رقم نشي تسليمداى
هغه مخالفت وکړ

نه نه وتلې نشې کرار کينه
ملوک له ځايه را ولاړ شو ويې ويل
توکل په خدای زه وزم. ته دی تر اور لاندې ونيسه نور غم مه کوه
مه ځه، زما ومنه مه ځه

ملوک چې د دروازي له څنگه غلی ولاړو. بېرته را وگرځيده د مرميو چانټه يې د هغه مخې ته کينسوده

ها دا کارتوس هم واخله. د سر پورته کيدو مجال مه ورکوه. زه له هغې خوا په کلا راخبرم

توبه توبه ته هم عجيب سړی يې. د غوايي زړه لرې د غوايي او له دې سره يې د افسرد پتيدو په کوټه ډزې پيل کړې

ملوک څو شيبې د دروازي له څنگه ودریده او په يوه منډه له دروازي ووت له دروازي د باندې ويالې ته يې ځان واچا وو. له هغې خوا ورباندې

غږ وشو

– ملوک ته یې؟

– هو هو زه یم چې ډزې ونه کړې.

– خدای دې خوار نکړه، نږدې خو مې غلییل غلییل کړی وې دا وخت

د راوتودی؟

ملوک یې څنگ ته ورغې:

– خوشې ډزې مه کوی، هیڅ گټه نلري.

– نوڅه وکړو؟

– بس په کلا ورخیږو.

– داڅه وایې؟

– ملوک وویل:

– ښه وایم یوکس دې، هیڅ هم نشي کولای هغه نور به هم خبر کو، او

یو څو کسه به په کلا وروخیږو.

ټولو دا خبره خوښه کړه، در محمد په قوماندان هاشم پسې ولاړ چې

له دې خبرې یې خبر کړي، ملوک دوه کسه په زینه پسې ولیږل لږ ځنډ

وروسته هاشم راغی او په کلا د ورختو اجازه یې ورکړه، خو ویې ویل چې

ملوک به تر ټولو دمخه وي، ځکه چې د دشمن ځای ورته معلوم دی او که

څه پینښ شول هم ملامتی د ملوک ده.

ملوک وویل:

هو خوش شرط به یې داوي چې ټول به زما په خوله کوي.

هاشم مخ بلې خواته واړ او و:

– سمه ده ورځه.

چې ملوک روان شو، ده پسې نارې کړې:

– رښتیا چې مړ یې نکړې، په کار مې دی.

شپریم خپرکی

د اوریپه کوټه کې بمونو تور لوگي جوړ کړي و. بریالی په ساړه تناره کې غلی ناست و.

چې په بام به یې د پښو ترپهار واوړید د کلاشینکوف میل به یې په هغه خوا ونیو او خو ډزې به یې وکړې چې د لاسي بمونو د لویدلو آواز به غلی شو، له تناره به راووت او له دروازي څخه به یې دباندي ډزې وکړې، بیرته به یې په بیره ځان تناره ته راوړساوو. ښه شیبه به هلته غلی شو.

د خلاصون ټولې لارې پرې بندې وې، خپل مرگ یې پخپلو سترگو لید، د اولادونو خیرې یې سترگوته ودریدې، مور یې وریاده شوه چې د راتلو په وخت کې یې اوبه پسې شیندلې وې او ځای په ځای کینستې وه.

خپل کوچنی زوی یې سترگوته ودریده چې د راتگ څخه د مخه یې په سینه پروت و، او دده له غیږې څخه هیچاته آن خپلې مور ته هم نه ورته، خوده دریشي اغوستې وه باید وظیفې ته تللی وای، ماشوم یې په ژړا ژړا کې مورته ورکړی و، هغه شیبه یې د ماشوم ژړا چې له ده نه جلا کیده. په زړه کې دا فکر پیدا کړی و چې ترڅو به جگړه کوي؟ څوک به دڅه لپاره وژني؟ آن د راتگ په وخت کې خو دا فکر هم ورته پیدا شوی و. چې دریشي وباسي او کرار په کور کې کیني، خپلو آمرانو ته ووايي چې نور نشي کولی چې وجنگیږي. غواړي له خپلو اولادونو سره د مینې ژوند

و کړي. اخير ترڅو به جنگيرې. هغه شيبه يې خپله تفنگچه را ايستلې وه.
په کرکه يې ورته کتلي و. له ځانه سره يې ويلي و
_ خو چې دا بدمرغه وسله راسره وي. د خوشحالي مخ به ونه وينم
وسله چې د چا ترڅنگ وي يا به بل وژني او يا به بل څوک دی وژني
بيا يې د بې وسي اسويلی ترخولې وتلی و ويلي يې و
_ ريښتيا چې وسله د شيشکې وينه ده
هغه ورځ يې له وسلې څخه کرکه شوې وه بد بد يې ورته کتلی و. زړه
يې و چې ايسته يې غورځاره کړي او ځان ترې خلاص کړي
خوسترگې يې پټې کړې وې او تفنگچه يې بيرته څنگ ته اچولې وه.
هغه لاره چې سفر يې پيل کړی و يوه يو طرفه جاده ورته ښکاره شوې وه
چې بيرته راگرځيدل ورته نه کيدونکي برينيدلي ول
په هغه ورځ يې وسله تربل هروخت بده ايسيدلې وه او يو اناوت بار
ورته ښکاره شوی و. خونن يې د ځان د ژغورنې لپاره له وسلې څخه
مرسته غوښته په زړه کې يې ورتير شول
_ وسله که بار ده يوه ورځ پکار ده
بريالي خپل کين لاس د مټ په زخم کينسود. لاس يې په وينو
لوند شو

له بامه نارې وهل کيدلې

_ تسليم شه. تسليم شه

_ کليمه ووايه. وروستی سلگۍ دې دي

_ تسليم شه کنې غوښې به دې هم څوک را ټولې نه کړي

بريالي له ځانه سره کلمه شريفه تيره کړه

_ لا اله الا الله محمد رسول الله. يا خدايه ته خو مې حال گورې بيا يې

د بام په لوري درې ځله پرله پسې ډزې وکړې

مینه او جگره

لاسي بم کوتي ته راولويده. چري يې دده تر سر چې په تناره کې ولاړ
و تيري شوي

په تناره کې غلي و. په مخ يې خولې راماتي وې پخپله ملا يې د وينو
لنده بل احساساوو. غور يې ونيو. په شونډو يې موسکا خوره شوه د کلا
له شايې غرهار واوريده. چې ښه غور يې ونيو غرهار يې وپيژاند د
زرهپوش غرهارو.

د بريالي په زړه کې د ژغورنې او ژوندي پاتې کيدو هيلې راوټوکيدې.
پوه شو چې دولتي قواوې يې مرستې ته راغلي دي ځکه مجاهدينو
تراوسه له ټانگ او زرهپوش څخه په جگړو کې کار نه واخيستي. دده
پوخ يقين و. چې زرهپوش دولتي دي.

اوس به ټول تخم تېکار کړي. او دی به ژوندي له سيمې څخه وباسي.
له ځانه سره يې وويل:

— شب درميان خدا مهربان. رينستيا چې څوک خداى نه وي وژلي نه
وژل کيږي.

د زخمونو درد يې هير شو. زړه يې و چې له تناره څخه راوخيري او له
کوتي د باندې په مجاهدينو حمله وکړي.

خو بيرته پښيما نه شو. د زرهپوش د غرهار آواز وار په وار نږدې
کيده. بريالي ښه وبلله چې پخپله ډزې ونه کړي هسې نه چې په دې
وروستي وخت کې ووژل شي.

— قوا به ټولو ته سبق ورکړي

د زرهپوش د غرهار آواز نږدې شو. خو له بامه ډزواو لاسي بمونو
هماغسې دوام درلود.

ده ته شک پيدا شو که چيري دولتي قواوې راغلي وي نو بيا دا ډزې
ولې نه کميري. هسې نه چې زرهپوش هم ددوى وي.

مینه او جگره ۵۰

خو بیرته یې ځانته ډاډ ورکړ: نه نه دوی زرهپوش نه لري، دا دولتي
قوا ده او دباندي له نورو سره په جگره لگیا ده که خدای کول دوی ته به هم
ژر را ورسیري.

خود زرهپوشونو غره‌ار دومره نږدې و، چې د بريالي شك يې لا
زیاتاوو.

په تیره کله چې د کوټې دیوال د زرهپوش له ډاروونکي غره‌ار سره
ودروسیده. له بامه هم ډزو او کنځلو هماغسې ادامه لرله.

د کوټې د باندیني دیوال څخه خاورې او لوټې راتویې شوې، بريالی
پوه شو چې زرهپوش غواړي کلاته رانتوځي، په بیره له تناره راووت د
بلې کوټې دروازه یې خلاصه کړه او له هغې کوټې یې ډزې وکړې پوه شو
چې مرمۍ یې په ختمیدو دي.

کلاشینکوف یې خپلې سینې ته ونیو او گوته یې په ماشه کینډوده.
بیرته یې کلاشینکوف په بله خوا راواړاوو. له کړکۍ څخه یې د انگر په
لوري یو ډز وکړ نښایې فکري یې کړی وي چې تر وروستی مرمۍ پورې
وجنگیري او بیا په اخيري مرمۍ خپل ځان ووژني.

له کړکۍ څخه یې دوه نور ډزونه هم وکړل د کړکۍ ترڅنگ ودریده
او غږ یې وکړ:

— زه تسلیم یم ډزې مه کوئ.

د بام له خوا ډزې غلې شوې خو د دروازې له خوا لا ډزې کیدلې، ده
بیا وویل:

— ډزې مه کوئ، زه تسلیم یم. بیا ستاسې خونبه که مې وژنئ که مې

پریردئ.

له پاسه چا غږ وکړ:

— اوس؟

خو تنو په زوره وخنډل یوه غږ وکړ:

- چې تسلیم یې راووزه

د دروازي له خوا هم ډزې غلې شوې.

بريالی کلاشینکوف په لاس د کړکۍ له خوا د باندې ووت تر برنډې لاند ودریده خپل تش کلاشینکوف یې له یوه لاسه بل لاسته کړ په خیره کې یې د مایوسي نښې نه ترسترگو کیدې.

چاغږ ورباندې وکړ:

- وسله واچوه.

بريالي وسله په ځمکه کینسوده او لاسونه یې پورته ونيول، د دروازي له خوا پنځه شپږ تنه چې گوتې یې په ماشه نیولې وې، دده په خوا را روان شول چې د انگر منځ ته راورسیدل بريالی ژر په کلاشینکوف ورټیټ شو او د هغوی په لوري یې ونيو.

ترنورو مخ ته را روان سړي کلاشینکوف پرې ضربه کړ. او شاوور یې په بريالي خالي کړ، تر څنگ بل کس یې هم ورباندې ډزې وکړې خو د شا کسانو بیرته د دروازي په لوري منډه واخیستله، بريالی ځای پر ځای ولویده، لومړی کس چې ځان یې بريالي ته راورساوو، ملوک و، د بريالي سر یې راپورته کړ، بیرته یې پرېښود په سختۍ سره په ځمکه ولگیده، ملوک سر وښوراوو ویې ویل:

- د نرزوي خو وې، ارمان چې کاپیر نه وای.

دا نور هم د بريالي د بې ساه جسد شاوخوا هک پک ودریدل، خو د

یوه په سترگو کې هم د بري د خونۍ نښې نه معلومیدې.

قوماندان هاشم له څو کسو سره راورسیده چې ویې لیدل افسر وژل شویدی ملوک ته یې بد بد وکتل. له بوټو سره د بريالي په مخ ودریده، خو لغتې یې وواهه، په نښۍ پښه یې دمړي سر یوې بلې خواته واړاوو:

وی داخوبل خوت دی. ماسکه ویل شکور ملحه دی
له اوږې یې کلاشینکوف را کوز کړ. قید یې په ضربه ودر اوو
وبریالی ته یې مخامخ ونيو سموت له لري پرې غږ وکړ
مرې مار خوک په لغته نه وهي پوه شوې که پوه نشوې پرې یې ږدی.
مطلب دغومره سزایې بس ده

اووم خپرکی

په تیره جگړه کې د قوماندان هاشم دگروپ سره یوځای نورو
گروپونو هم برخه لرله خو په ټولو کې د «غفار» گروپ د دولتي کتار موټر
هم بیولي و او وسلې هم ډیرې دوی ورسره وړې وې.

هاشم خو ځله سپین ږيري وړلیرلي و چې هم پخوانی وسلې چې له
پاکستانه ددوی گروپ ته راغلې وې او د قوماندان غفار کسانو په لاره
کې گرځولې وې دوی ته ورکړي او هم د دولتي کتار د غنیمت مالونه
ورسره وویشي.

خو قوماندان غفار دا یوه خبره هم نه وه منلې او هغه یې د غنیمت
مال بللی و. چې دوی پخپله لاس ته راوړي دي.

هسې خو پخوا هم کله کله ددوی ترمنځ وړې جگړې کېدلې چې بیا
وروسته به یې سوء تفاهم وپاله او بیرته به سره پخلا شول خو دا ځل
قوماندان هاشم ټینګ هوډ کړی و. چې له قوماندان غفار سره به فیصله
کوونکې جگړه کوي هم به خپلې وسلې او د غنیمت مالونه ترې په زور
راوړي او هم به سیمه ترې نیسي. ځکه د هغه دگروپ کسان دده دگروپ
تر کسانو ډیر لږ وو په تیره چې په وروستی جگړه کې دوی یو زرهپوش
هم پیدا کړی و. او د غفار گروپ یوازې څوموټر بیولي و.

هاشم پخپل بري ډاډمن و. قوماندان عبد الغفار په وروستي ځل هم

منځگړيو ته د زور خبره کړې وه، ویلی یې و، چې هاشم اوس هم ددوی برخه و سلې له ځانه سره ساتلې دي هاشم باید دوی ته د هغو خپلې وسلې و سپاري. له یوې اوونۍ راهیسې د دواړو ترمنځ د توغندیو جگره روانه وه د هغوی توغندي د دوی په سیمه کې په کلیو کې لگیدل، دوی هم له دې خوا توغندي ویشتل او په دوربین کې به یې لیدل چې د هغوی له کلیو دورې پورته کیږي.

دوی د هغې سمې اوسیدونکي نیول او بندیانول او هغوی هم لویه لاره نیولې وه ددوی د سمې اوسیدونکي به یې له موټرونو څخه بنسکته کول او بندیانول به یې.

پخوا به چې ددوی ترمنځ داسې جگره پیل شوه دولتي الوتکو به ددوی سنگرونه بمبارول او یا به سپین ریزو منځگړتوب کاوو او ددوی جگړې به بندې شوې خو اوس دولتي الوتکو هم دوی پخپل حال پرینسي وو بنایي ويل به یې تر الوتکو یې خپل منځي جگره ښه تباه کولای شي په تیره یوه اونۍ کې نه الوتکو بمبارد وکړ او نه یې چا ترمنځ منځگړتوب وکړ.

هاشم څو تنه لایرون د غره خواته لیږلي و، یو بل گروپ ته یې وظیفه ورکړه چې له بلې خوا حمله وکړي.

هاشم، نعیم، شین گل، ملوک او شپږ نور وروستي کسان و چې د ماښام له لمانځه وروسته دارمې په غره وروختل. خو لکه چې د غفار کسان د مخه خبر و، مخکې تردې چې دوی یرغل پیل کړي هغوی ډزې وکړې له لومړیو ډزو سره د قوماندان غفار په مرکز له دریو خواو یرغل پیل شو په غره کې د ډزو انگازو د هاشم کسان و اړخطا کړل خو هاشم خپل جرأت ونه بايله خپل ورسره کسان یې په دریو گروپونو وویشل یو گروپ یې مخامخ ولیږه بل گروپ ته یې وظیفه و سپارله چې

پخوانیو استول شویو ته سوکه سوکه خانونه ورسوي پخپله له لومړي گروپ سره پاتې شو.

له پاسه په دوی ددهشکې ډزې پیل شوې، ډزو په غره کې ازانگې کولې اصلي ځای هیچاته نه معلومیده. ملوک پخپل راتگ پنبیمانہ و، په زړه کې یې هاشم ته غوصه راتله د ډبرې ترڅنگ یې نور هم ځان غلی کړ. ډزې یې نه کولې. فکریې وکړ په چا ډزې کوم څوک وژنم ولې یې وژنم، د چا لپاره؟

شاوخوا یې وکتل هاشم ډزې کولې، له هرې خوا ډزې کیدلې خپل او پردی چا ته نه معلومیدل، ملوک هماغسې غلی ناست و، زړه یې و چې ځان لاندې شیلې ته ورسوي او تر سهاره چیرته لري کیني خو دا کار ورته نا ممکن بنکاره شو، ځکه له یوې خوا یې قوماندان شاته مورچل نیولی و، له بلې خوا له جنگه تینسته ورته بې غیرتي معلومیده، دا مهمه نه وه چې له چاسره جگره کوي خو له جگرې تینسته ورته د بې غیرته خلکو کار بنکاریده. د هاشم له مورچل څخه دده په مورچل ډزې وشوې، ملوک وارخطا شو فکریې وکړ چې د هغه مورچل نیول شوی دی خو وروسته یې ولیدل چې د هاشم له مورچل څخه نورې ډزې ددبسمن په خوا وشوې له ځانه سره یې وویل بنایې دا ډزې د قوماندان ډزې وي او ماته په غوصه وي چې ولې ډزې نه کوم زړه نازړه یې څو هوا یې ډزونه وکړل. خو ژر متوجه شو چې مخالفین ورته نږدې شوي دي ډزې د څنگ له خوا پرې وشوې د هاشم له خوا راویستل شوی لاسي بم ملوک نورهم وارخطا کړې واره یې چیغې کړې.

... څه کوي څه کوي زه ...

خود قوماندان هاشم له خوا راویستل شوی دوهم لاسي بم په درز کې

بې غږ ورك شو.

اوس نو له هرجا څخه د ډزو لوری ورك شوی و. له هرې خوا چيغې
نارې اوریدل كیدلې.

مه يې پریږدئ

چې یو هم روغ درنه ولاړ نشي. له دابلې خوا يې را تاو شئ. پرله
سپې ډزو يرغل كوونكي سخت وارخطا كړي ول

له قوماندان هاشم څخه هم دخپلو كسانو درك ورك و. يوازې
عید محمد ورسره پاتې واو هغه هم داسې وارخطا و. چې دده د خبرو
ځواب يې هم نه شواى وركولای هاشم چې په كين لاس سرسري تپي شوی
و. په كوپه ملا ځان شيلې ته ورسا و. نوريې ډزې نه كولې او دواړه په
بېرې د شمال په خواروان و. شيله كه څه هم د قوماندان غفار تر مركز
لاندي وه خو له گوليو څخه مصئون نه وه. كله كله به يوه نيمه گولۍ د شيلې
د بل لوري په څنډه په ډبرو ولگيده او دوى دواړو به ژر سرونه تپت
كړل. كله كله خو به ځاى په ځاى ځملاستل چې ډزې به يوڅه كمې شوې بيا
به يې په منډو پيل وكړ اوس نو د سهار رڼايي په خوریدو وه.

هاشم پوه شو چې وسله والو كسانو يې خبره نه ده منلې ځكه هغه ډله
چې د شمال په لوري يې ليرلې وه ټول په شيله كې و. يوه هم له شيلې پورته
نه و تللى دا ځاى د قوماندان غفار له مركز څخه لرې و. د پخوانيو ليرل
شويو دوو ډلو كسان ټول روغ رمت و. يوازې نظر الدين او انور برسیرن
زخمیان شوي ول.

خو له قوماندان هاشم سره يوځاى په تلليو كسانو كې اته كسه ورك
ول او درې كسه سخت تپيان ول. له ورك شويو څخه يو غرمه مهال د
قوماندان هاشم مركز ته راوړسيد

اتم خپرکی

د ملوک د مرگ آواز هلا دود وړخې د مخه کلي ته را رسيدلې وه او د کلي يونيم سپينږيری خبر شوی و چې ملوک د غفار له گروپ سره په جگړه کې وژل شوی دی او مړی يې هم هلته پاتې دی. خو چا يې د مور خبرولو ته زړه نه ښه کاوو د کلي سپين ږيرو قوماندان هاشم ته ويلی و. په هر ډول چې کيږي د ملوک مړی بايد پيدا او کلي ته راوړل شي.

هاشم له خپلو کسانو سره لا پروڼ مازديگر د مړي د پيدا کولو لپاره د غره هغې خواته تللی و، خو د هغه مړی يې نه و پيدا کړی

يوپه وينو لړلی کلاشينکوف يې ملوک ماماته ورکړی و. سهار وختي د ملوک ماما آغا محمد او بل کليوال ظريف د ملوک مور خبره کړې وه. بيا چاله هغې سره د مخامخ کيدو جرأت نه و کړی.

د هغې د سويو نارو او صوتونو د اوريدو توان يوه هم په ځان کې نه ليد هيڅوک هم بيا کلاته نه و ورغلی يوازې آغا محمد و. چې کله کله به کورته ننوت خپله خور به يې وکنځله يا به يې ورته نصيحت وکړ او بيرته به له اوبنکو په ډکو سترگور اووت.

د ملوک د مور او نورو ښځو ژړا له کلا د باندې اوريدل کيده ځکه خو کليوالو د خيرات ديگونه د پخواني دود په خلاف د کلي د زار په جومات ترڅنگ باندې کړی و. او د خيرات ډوډی يې په لوڅ جومات او جومات ته څيرمه چوتره کې ورکوله.

هلته د ظریف آکا په مهمانخانه کې ټولو د قوماندان هاشم خپروته غوږ نیولی و، چې د ملوک د مړینې او سربسندنو کیسې یې په ډیر خوند بیانولې. - خدای پاک دې یې وبخښي په کوم جنگ کې به چې دی را سره وزه نا کامه نه یم راغلي.

یوه بل دده خبره تائید کړه:

- یاره که دکشي خیلو په جنگ کې دی نه وای موږ به ټول روسانو ژوندي نیولي و.

چې وبې لیدل چا یې خبرو ته چندان غوږ ونه نیو نو پاتې خبره یې د خنگ سړي ته بشپړه کړه:

- په هغه ورځ د روسانو ډیره غټه قوه راغلي وه، موږ له کوز کاریزه ورسره جنگیدو، چې روسان به مخکې راتلل موږ به ویشتل او ځای په ځای مرداریدل، خود ما زدیگر خواته له کوز لوري بله قوه راغله موږ یې په منځ کې را ایسار کړو خدای دې یې شهادت قبول کړي او درمان شهید شو، بس هغه یو راکټچي و، د بل چا راکټ زده نه و، په موږ د گوليو داسې باران جوړ شو، چې هیچا سر هم نشوای پورته کولای.

ملوک ورمنده کړه د هغه راکټ یې په اوږه کړ د روسانو ټانگ چې مخه یې د نور محمد حاجی صاحب د کلا په طرف وه وویشت. دا نوره ته غوږ شول ده هم مخ نورو ته واراوو یې ویل:

له هغې خوا د دهشکې ډزونه پې وشول، ملوک په وچ میدان پروت وکړ موږ ټولو ویل شهید شو، خو لږ وروسته یې هغه بل زرهپوش چې موږ یې تر اور لاندې نیولي وو، وویشت زرهپوش ځای په ځای وسوزیده، له هغه ځایه یې منده کړه ځان یې یوې ویالې ته ورساوو هلته د مرمیو داسې باران پې جوړ شو چې موږ ویل ملوک نور ختم دی خو لږ وروسته زموږ خواته بل ټانگ اور واخیست ده د شا له خوا ویشتی و.

یوبل چې دکوتې په بر کونج کې غلی ناست و راغږ کړ
- په هغه جنگ کې زه هم وم. له ملوک سره د زمري زړه و د زمري.
هغه بله خبره دې لکه چې هیږه شوه چې د شپې ولایت ته تللی و. لومړي
کس بیا وویل:

- هورینتیا بیخي د نه منلو خبره ده په هغه ....
یوبل کس چې زیږه خولی یې پرسره. د دروازي له خوا راغږ کړ.
- ملوک د مرگ سړی نه و ، دغسې مجاهدین به ډیر کم پیداشي.
سموت پینې راټولې کړې وې ویل:
- وړک یې که وایي مړ وای په سرو اوبنو نه په سپیرو خرو، مطلب
ملوک ډیر بې ځایه ....

قوماندان هاشم له ځایه را ولاړ شو په غضب سره یې وویل:
- اوس مور او تاسې باید ده هغه غچ واخلو چې د غفاري، شل نفره
ترې جار نه کم دا ږیره به په سپي ولاړه وي
له قوماندان سره یوځای ټول له کوتې ووتل.

نهم څپرکی

هاشم چې د مرکز کلاته راغی. مخامخ د زندان کوټې ته ولاړ. عصمت الله (سموت) څو نغاړل شوي کاغذونه ورته راوړل هاشم لومړی پاڼه را واخيستله تر نظر يې تيره کړه. په زنگانه يې کيښوده. بله يې تر نيمايې ولوستله

قوماندان هاشم تر اووم ټولگي پورې ښوونځی لوستی و بيا په يوه ښوونځي کې تحويلدار مقرر شوی و. د تحويلداري اتمه مياشت يې وه چې له پاسه تفتيش پې راغی. په حساب کې باقي وخت. تحويلدار څلور مياشتې په دهمزنگ کې و. له هغه وروسته بې درکه شو.

يوځل د داؤد خان په وخت کې چا د بنو په بازار کې ليدلی و وروسته چې جگړې پيل شوې. تحويلدار هاشم هم را پيدا شو اول له څو کسو مجاهدينو سره په غره کې اوسيده. دی يې مشر و په هغو اولو وختونو کې يې خپله کورنۍ پاکستان ته بوتله. چې بيا يې بيرته راوستله

دده په برخه کې ويل کيدل چې له پاکستانه تریل هر قوماندان زياتې وسلې راوړي. اوپيسې هم ډېرې لري. له نورو گروپونو څخه هم ډير کسان دده گروپ ته راغلل. هاشم ورو ورو په ټولو زورور شو.

يو وار خويي د خپل تنظيم اته کسه قوماندانان په يوه شپه ووژل. اوس نو په سيمه کې يوازي عبدالغفار و. چې له ده سره يې سيالي کوله.

مینه او جگره

د غفار مرکز د شمر په غره کې و. مجاهدينو به خپلې وسلې په همدې لاره راتيرولې هاشم به ويل غفار کمونيست دى. اول يې زما وسله لوټ کړې ده. چې داسې کسان ژوندي وي. جهاد نه کاميابيږي.

سموت به ويل:

– افسوس ددې دومره بې گناه خلکو چې ددوى دواړو په جنگ کې وژل کيږي مطلب دا وسلې دي چې غفار يې ساتلى دى. کنې ته وچکى غفار وگوره او بيا مطلب هاشم وگوره. رحمان بابا ريښتيا ويلې چې ټوپک ايجاد شو ميرنتوب برباد شو.

هاشم ټولې پانې ژر ولوستلې. کاغذونه يې سموت ته چې ددروازې په خوله کې غلى ولاړ و ورکړل.

– ها واخله دا چرمورلي کاغذونه دي.

بيايې بنديانو ته مخ واړاوه گل مرجان څوک دي؟

چا څه ونه ويل. خو سموت د کوټې په کونج کې ناست سړي ته گوته

ونيوله.

– هغه دى. ډير خطرناک سړى معلوميري مطلب ماوین سياسي دى.

او چې قوماندان کوم غبرگون ونه بنود پسې زياته يې کړه:

سترگوته يې نه گوري مطلب داسې سړي دي لکه د وينو کاسې پوه

شوي که پوه نشوي

قوماندان پوښتنه وکړه

– په دې نورو کې کوم يو لوى کمونيست دى؟

– چې په قوه کې مو نيولي دي له هغو دوو ماسيوا چې قوماندانان

او منصبداران دي نور ټول عسکردي. او دا يوه دور ته چې ناست دي د

غفار مجاهدين دي

قوماندان په غوصه وويل

– مجاهدین مه ورته وایه د مجاهدینو دې بلا پې وگرځي. اصلي
د بنسنان دوی دي.

هاشم خوشیبي غلی و.

– گل مرجان او دا نور دوه کسه پرېږدئ نور ټول بوزئ.

– چیرې صاحب؟

– هغه خای ته چې د ټولو ورمخه ده.

– سموت په حیرانۍ وویل:

– مطلب د غفاري کسان هم؟

– هو نوڅه هغه مې د پلار زامن دي؟

سموت بیا وپوښتل:

– دغه درې کسه نه بوزو؟

قوماندان په بې اعتنايي سره وویل:

– منزل د ټولو یو دی خو سفر جدا جدا.

قوماندان هاشم له ځایه را ولاړ شو د زندان د کوټې تر مخ په لارگی.

کې یې په هغه لوی پوسترخان بوخت کړ چې د نبوي (صلی الله علیه و آله

و سلم) جومات انځور پرې کښل شوی و. تر انځور لاندې د لقمان حکیم

خبرې لیکل شوې وې:

– د سترگو توره خدای (ج) وپیژنه.

– کله چې چاته نصیحت کوي پخپله پرې عمل کوه.

– د هر سړي قدر وپیژنه.

– عاجزي خپله وظیفه وگرزوه.

– کم اصلو نه د وفاداري طمع مه کوه.

– د خلکو گټه خپلې گټې سره وتله.

– بنځو او ماشومانو ته راز مه وایه.

د خلکو په مخ کې غاښونه مه خلال کوه.

له دوست او دشمن سره په ...

هاشم د لقمان حکیم نصیحتونه تر دې ځایه ولوستل. وسله وال ته

یې مخ ورواړ او:

د ا عکس له دې ځایه ایسته کړه.

وسله والو د بندیانو لاسونه او سترگې وتړلې او د کوتې څخه یې

وايستل.

په کوته کې یوازې یو وسله وال، گل مرجان او دوه نور بندیان

پاتې شول، قوماندان بیرته کوتې ته راننوت وسله وال ته یې مخ وړاړ او:

د دوی لاسونه خلاص کړه.

وسله وال زړه نازړه د هغو لاسونه خلاص کړل او څنگ ته ودریده، د

قوماندان په اشاره پوه شو، له کوتې ووت او دروازه یې وتړله.

قوماندان گل مرجان ته مخ وړاړ او:

بڼه ماوین صاحب ته ماوین سیاسي وي؟

گل مرجان ورو وویل:

هو صیب.

بڼه دا ووايه چې عسکروته دې څه ورنښودل؟

درس مو پرې زده کاوو.

اپرین د څه شي درس د کمونیزم؟

نه کمونیزم دې ورك شي.

قوماندان دا نورو ته مخ ورواړ او:

دا څه وايي؟

دواړو سروونه ښکته نیولي ول هېڅ یې ونه ویل قوماندان بیا

پوښتنه وکړه

.. دی چې څه وایې رښتیا وایې. زړه یې هم دغسې وایې او که له ما
ډار یې؟

چې چا ځواب ورنکړ نو د گل مرجان خواته راغی تر گریوان یې ونيو
.. تاته وایم په دې خبره به نه هم زړې کلا ته ځې ماته رښتیا ووايه.

گل مرجان په عاجزی وویل:

.. له مجبوریته په اردو کې وم کښې ...

قوماندان یې خبره غوڅه کړه:

.. گوره

بیایې دا نورو ته وویل:

.. تاسې هم ځان پوه کړئ. په دې زاریو نه خلاصیږئ. او دا هم

معلومه ده چې تاسې کمونستان یاست. خو ماته خپلې د زړه خبرې وکړئ.

ټولو ځمکې ته کتل هیڅ یې نه ویل هاشم بیا وویل:

.. زه دې ته ضرورت لرم چې پوه شم یو بسلمان څرنگه کمونیس

کیدای شي.

د خپل بوت په څوکه یې د وره خواته نږدې د ناست بندي سر چې

ځمکه یې گروله راپورته کړ ویې ویل:

.. ته څه وایې. سړی څنگه کمونیس کیږي؟

بندي په ټیټ غږ وویل:

.. زه به څه ووايم صیب. دادې هغه څوک ووايې چې کمونیس دی

.. ته کمونیس نه یې؟

.. یه شکر. الحمد لله صاف سوچه مسلمان یم

قوماندان په قهر وویل

.. ته سکه وایې چې په بسلمان مسلمان ویلو به راچې خلاص سې

چې ته هم نه یې. زه هم نه یم. هغه هم نه دی نو څوک دی؟

په افغانستان کې کمونیست مومنیست نشته که وي ډیر به کم وي

چې ونیول شئ بیا خو خود کمونیستان نه یاست

قوماندان هاشم په خټ را وگرځیده گل مرجان یې په خپیره وواهه

ووايه

گل مرجان هیخ ونه ویل

هاشم ترستوني ونيو او په قهر يې وويل

ووايه ووايه، په ځان نه په ما رحم وكئ. ما پوه كئ

گل مرجان غلی ولاړو. هاشم په پوزه په سوک وواهه له خولې او

پوزې يې وینو داره وکړه. ځای په ځای کیناست.

مه کینه د سپي زو. څه پلار خو مې نه يې

هاشم دا وويل او دهغه په وهلو يې پيل وکړ. بل کس يې چې په

کونج کې غلی ولاړو، د کوتې په منځ کې را څملاوو. په گیده يې ودریده.

بې غیرتانو. بې ایمانو رښتیا چې ایمان نه لرئ

دریم کس يې هم په هغه برسیره څملاوو او په وهلو يې پيل وکړ.

قوماندان غورږیده په خبرو يې څوک نه پوهیدل

بندیانو یوازې زگیروی کاوو.

قوماندان به کله یو او کله بل وواهه.

څه بلا وهلي یاست. تاسې درې نفر یې او زه یو یم. نه توپک لرم نه

کوتک. ولې دگیدرانو غوندې پراته یې بې ایمانو. تاسې په ...

بیا دگل مرجان خواته چې دلاس په شایې د پزې وینې پاکولې

ورغی

ولې غلی ناست یې. له ما سره جنگ وکه. ما ټولو ته ویلي دي که

ما مرهمه کئ څوک به دلته رانه شي

بیا یې گل مرجان ترستوني ونيو

مینه او جگره _____ ۶۶

– ولې د بنځې غونډې راته گورې. ما هم ووهه، زه تا وهم ته مې نه وهې.

د گل مرجان ستونې یې پریښود:

– اوه خدایه، تراوسه مې یو داسې غیرتې ونه لید. چې زما لاس

ونیسي.

قوماندان د نشه یانو غونډې گډ و:

– ما مړ کئ، ما مړ کئ کنې تاسې وژنم، لکه سپي داسې ام وژنم

مړي مو په سپو خورم.

لسم خپرکی

_ دا لومړی ځل و، چې ملوک سترگې پرانستلې، شاوخوا یې وکتل،
څو تنه نا اشنا کسان چې سپینې چینې یې اغوستې وې د کټ شاوخوا
ولاړول.

ملوک په وار خطا یې سره پوښتنې کولې:

_ دا کوم ځای دی؟ تاسې څوک یاست؟ دا په ما څه شوي دي؟
یو ډاکټر یې په سر لاس کېښود او هغه یې له ډیرو خبرو کولو څخه
منع کړ. ډاکټر څو لنډې پوښتنې وکړې، په سپین کاغذ یې څه ولیکل او له
نورو سره ووت.

ملوک څو شیبې سترگې پټې کړې. بیرته یې سترگې وغړولې پوه شو
چې څه ورباندې راغلي دي، دواړه لاسونه یې له کمپلې راوايستل په
څیر څیر یې ورته وکتل، روغ و. د لاسونو گوتې یې وخوزولې، ټولې
جوړې وې.

هڅه یې وکړه چې په ځای کې کیني، خو ویې نه شواى کړای. پښې
یې غځولې وې، په احتیاط سره یې راټولې کړې تر کمپلې لاندې یې لاس
پرې وواهه، یوه پښه یې پلستر شوې وه، سوړ اسویلی یې ترخولې
وکیښ. د څنگ ناروغ ورته وویل:

_ شکر چې په هوش راغلي. ډاکټران ډیر خپه و. ویل یې چې وینه

یې ډیره زایه کړې ده.

ملوک یوازې سر ورته و خوځاوو. کونښن یې وکړ چې تیر حالت وریاد شي د هغې شپې سخته جگره یې وریاده شوه. سترگې یې پټې کړې. لکه چې نه غواړي ویې ویني ملوک ډیرې جگرې لیدلې وې. په لږ عمر یې ډیر خطر ونه لیدلي ول. له روسانو سره یې مخامخ جگرې کړې وې. پخپله یې هم روسان وژلي و. ملوک داسې څوک نه و. چې د جگره له سخیو دې وویریږي. خو ددغې جگرې په یادولو هم ویریده

پخوا هغه له دښمن سره جنگیده. له هغه چا سره چې په زور دده وطن ته راغلی و. او دده په کلي او په کور یې یرغل کاوو.

خو داخل یې د جگرې بل لوری خپلوان او تربرونه ول هغوی هم مجاهدین ول. خو ولې؟ ولې له هغوی سره و جنگیده؟ ولې یې هغه ووژل. د چا د لاسه؟

ملوک پخپل ذهن کې ددغو پوښتنو په ځواب پسې گرځید پرله پسې یې له ځانه دا پوښتنې تکرارولې. بیا به یې سترگې پټې کړې لکه چې ددې پوښتنو په ځواب شرمیده

ملوک ددغو پوښتنو ځواب دومره بوخت کړ چې دا یې هیرشول چې څنگه او چا زخمی کړ؟ او څنگه دلته راوړسید

د وروستیو پوښتنو ځواب د تیرو پوښتنو په څیر سخت نه و. خو په خوله راوړل یې ورته شرم ښکاره شو

خپل تندی یې ټینګ په لاس کې ونيو

سترگې یې وموشلې. لکه چې ډاډه نه و. چې وینس دی که ویده. له ځانه سره یې وویل پخپل حال کې نه یې دا په ما څه شوي؟

بیرته یې ځان ته قناعت ورکړ. له بې هوشي وروسته هر ناروغ داسې

وي په خوله کې یې نارې و چې وي

ش وخوا یې وکتل ترڅنګ ناروغ یې سترگې پټې وې معلومه نه وه.

مینه او جگر:

چې بې هوشه دی که ویده. هغه بل ناروغ چې د مخه یې په ده غبر کړی و. هم ویده و.

د کویې بر کونج ته د بل ناروغ سر او مخ داسې پلستر شوي و. چې دی نه پوهیده وینس دی که ویده.

په خوله کې یې ژبه تاو راتاو کړه. نارې یې وچې شوې وې لکه څوک چې له خطرناک او اوږده منزله وروسته له بندې دروازې سره مخامخ شي. او په راغلي لاره بیرته سرشي.

تیرې پوښتنې یې بیا په ذهن کې وروگرځیدې
چا دې حال ته راوړسوله؟ سترگويې لیدلي و. خو ذهن یې دا نه منله
چې قوماندان هاشم دې دده په خوا لاسي بم غورځولی وي اخیر ولی؟ د څه
لیاره؟ زه ځاین یم که هغه؟

زما مرگ هغه ته څه گټه رسوله؟ ولی؟ ولی؟ ولی؟

ملوک چې هرڅومره کونښن کاوو د یوې پوښتنې په ځواب موندلو
ځان د پوښتنو له پټې وژغوري خو بیا به هم د نورو لسگونو پوښتنو سره
مخ شو. هغه زما په وژلو څه غوښتل ترلاسه کړي؟ هغه څوک دی؟ زه څوک
یم؟ زما په مرگ کې د هغه څه گټه وه؟

هو رښتیا ما څو لا په ځای پریږده. له غفار سره ولې جنگیده؟ ولې
یې ویل چې دغفار د یوه وسلوال په وژلو پنځه زره پاکستانی کلداری
درکوم. د هغو وژلو ده ته څه گټه رسوله؟ چا ورته ویلي و چې له غفار سره
و جنگیږه؟

ملوک دې ټولو پوښتنو ته ځواب نه درلود سربې په کمپله کې پټ کړ.
غوښتل یې د پوښتنو له ځنځیره ځان وژغوري

يوولسم څپرکی

قوماندان هاشم په بې صبري سره د سموت دوی د راتلو انتظار ایست د خونې په بر کونج کې یې یوې بستري ته ډډه وهلې وه. یوه پښه یې په بله پښه اړولې وه او د کوټې بازوانو ته ځیرو. کوټه نسبتاً لویه وه، څلور پنځه څیرنې توشکې پکې هواري وې، دیوالونو ته د بالبنستونو په ځای پرستني ټولې شوې وې، دروازي ته په مخامخ دیوال په لویو میخونو باندې راخړول شوي کلاشینکوف او یوه واسکت نظر جلباوو، په لویديځ دیوال یو لوی کاغذ چې کلمه شریفه پرې لیکل شوې وه څړیده، او په بل دیوال د کرکۍ خواته یو بې چوکاټه عکس نښلول شوی و، چې پورتنی یو کونج یې را خطا شوی و، او د عکس مخ یې پټ کړې و، له زیرې او کرتۍ څخه یې معلومیده چې ددوی د تنظیم د مشر عکس دی.

دروازې ته نږدې د اوبو نیم ستل په یوه پلنه ډبره ایښودل شوی و، ترڅنگ یې په یوه څیرن لوبښي کې د پیازو او کچالو پوټکي اچول شوي و.

دا ددغې لویې برجې وړې کلا د کونج کوټه وه، چې خاوند یې څو کاله دمخه پاکستان ته مهاجر شوی و. په کلا کې یوه دور ته نورې کوټې هم جوړې شوې وې. د هرې کوټې ترڅنگ د اور خونه چې تنور پکې و.

مینه او جگره

جوړې شوې وې او ترمنځ یې یو یو حمام چې د کوټو تاو خانې ترې لاندې تیرېدې هم جوړ شوی و.

حاجي جانگل دا کوټې د خپلو څلور زامنو په نوم جوړې کړې وې چې دوه یې په جنگ کې وژل شوي ول، یو یې څو ورځې دمخه پاکستان ته د رخصتۍ تیرولو لپاره تللی و، او بل یې دویمې ته د مزدوري په نیت تللی و. د کلا د باندې له لویدیخ دیوال سره یوه اوږده کوټه جوړه شوې وه چې یو وخت میلمستون و، او د ورځې به څو ځله ډکیده تشیده، خو اوس څوک نه ورتلل، درنه کوټه یې بلله، ویل کیدل چې پیریان پکې اوسي. ددغه مرکز مجاهدینو د شپې څو ځله ددې کوټې په دروازه کې سپین کالی سړی لیدلی و، خو په دوی یې غرض نه کاوو، کله کله به د شپې له همدې خوا یونیم کانی راویشتل کیده چې زیاتره به لامده ول، او کله کله خو به یې دوی په ناپېژندل شویو فلزي سیکو ویشتل، ملا صاحب به ویل چې دا مسلمان پیریان دي. همدې دیوال ته د کلا د انگر له خوا د پروړې او رشقي لپاره یوه لویه کاخانه او ورپسې د حیواناتو گنبدې «ستورگې» جوړې شوې وې. چې کار نه ترې اخیستل کیده.

له قوماندان هاشم سره د کوټې په کونج کې یو پنځلس شپاړس کلن هلک هم ناست و. چې د قطعو په فال بوخت و، ترڅنگ یې سینو ټایپ ایښی و.

هلک دومره په فال بوخت و، چې د قوماندان ناڅاپي غږ ولرزاو وهغه

ورته وویل:

– عیدگلکه دا سموت دوی ډیر ناوخته نه شول؟

– ام

– ته ورشه یو وار برج ته پورته شه څار یې وکړه.

– ته ودرېره چې دا فال خلاص شي.

- قوماندان یوه پښه په بله واړوله
- یره تا خو ټول عمر په فالو تیر کړ، د څه شي فال گورې؟
- ستا لپاره فال نیسم. چې بل واده به دې وشي او که نه؟
- رښتیا وايي؟
- له دې سره له ځایه راجگ شو دده خواته کیناست قطعو ته څیر شو.
- ښه ښه نو څنگه شو؟
- د کړې توس وړک دی که دا راووت نو بیا یې خلاص بوله.
- هاشم هم ورسره ملگرتیا وکړه.
- دا اته تاي هلته کیرده.
- هو والله رښتیا دې وویل.
- هغه بل دلته کیرده.
- هغه ورته یې هلته کښوده. څلور پنځه ورقې نورې هم ووتلې خو نورې قطعې بندې وې. هاشم وارخطا غوندي شو، مخ ته پرته قطعې یې بیا واړولې خو اصلي قطعې ترنورو قطعو لاندې بندې وې. قطعې یې بیا واړولې خو پرمختگ یې ونه کړ.
- هاشم د بند شوي فال قطعې سره گډې وډې کړې. عید گل ته یې منت وکړ:
- ایسته کړه دا ناروا دي ورشه برج ته. وگوره چې دوی نه معلومیري؟
- عید گل له دروازي ووت. هاشم پسې ورغړ کړ.
- رښتیا دا نوروته ووايه چې تیار اوسي.
- د عید گل له وتلو سره سموت او ورسره دوه کسه د کلا په دروازه راننوتل.
- د هاشم زړه په ټوپونو شو غوښتل یې چې مخې ته ورمنډه کړي خو

مینه او جگره

خان يې ټينگ کړ او د نسوارو په قطي يې خان بوخت کړ. داسې يې وښودله چې ددوی په راتگ نه دی خبر شوی.

صالح له دروازي پرې غږ کړ

ـ قوماندان صاحب لکه چې ته هم غرمه نه وې ويده شوی

ـ يه ويده وم اوس را پورته شوم لمونځ او اودس مې وکړ

هاشم درواغ ويل نه ويده شوی و اونه يې اودس کړی و.

درې واړو د برستنو بالښتو ته ډډه ووهله او پښې يې وغځولې د

هاشم زړه طاقت ونه کړ سموت ته يې مخ ورواړولو:

ـ د تندي له گونځو خودې معلومېږي چې بياتش لاس راغلی يې

ـ همداسې يې درواخله

هاشم سترگې برگې کړې په حيراني يې وويل

ـ ولي؟

ـ بس مطلب جمعه دين لا په هغه خره سپورو

ـ څه يې ويل؟

ـ هغه پخوانی خبرې مطلب لور مې وره ده. قوماندان صاحب يې د

پلاز په ځای دې پوه شوې که پوه نشوې مطلب زه مې لور اور ته نه اچوم

د هاشم رنگ تور واوښت!

ـ ددې سړي مرگ راغلی دی

برات چې پښې يې غزولې وې خپلې پښې يې راټولې کړې وې ويل

ـ والله قوماندان صاحب چې هرڅومره مو ورته وويل له خپلې خبرې

نه واوښت

بيايې د ابل ته مخ ورواړاوه

ـ که څنگه صالح تا خو وليد؟

ـ هو يره زه چې ورته گورم دا خر به په اسانه په دې پله تير نه شي

قوماندان هاشم سترگې برگې کړې:

- دې خره ته خدای سوتی (لرگي) پیدا کړی دی چې یو دوه یې په دې
ملا ووهي پخپله به تیر شي. که څنگه براته؟

- ما چې ولید زړه مې نه مني چې هو دې کړي

- داسې به یې لارې ته برابر کم چې ته ووايي شپاړس.

سموت په نصیحت ورته وویل:

یره قوماندان صاحب که زما منې تیر شه له دې غورې بنوروا، پوه
شوي که پوه نشوي.

- دا داسې بنوروا نه ده چې سپی دې ترې تیر شي.

صالح له هغې خوا پرې را غږ کړ:

- والله مور په لاره همدا سره وویل جمعه الدین یې نه مني چې نه یې

منی ته ترې تیر شه.

قوماندان په غوصه شو:

- نن خو ټول یو ډول خبرې کوئ، خدای دې خیر پینس کړي بل چا

خوبه لونگی. نه وي درته منلې.

سموت وویل:

- قوماندان صاحب تاته خو معلومه ده مطلب چې سر مې وغواړې هم

دریغ به یې نه کم پوه شوي که پوه نشوي خو دا سپی چې مور پخوا هم

ورسره خبرې کړې وې مطلب نن مو هم ولید زړه مې نه مني چې لارې ته

راشي.

برات په تائید وویل:

- سموت ریښتیا وایي پرېرډه قوماندان صاحب جنکی. خو کمې نه

دي خدای هم نه ځوانی درکړې هم بنه هستي، ته امر وکه تر بیگا پورې به

لس دغسې جنکیانې درته کینوم.

هاشم له اسويلي سره وويل

– هې هې برات گله اوس موږ او تاسې خپل سره ناست يو تاسې نه ده
ليدلې ما چې ليدلې بس خدای پاك همدا يوه جوړه كړې ده. داسې سترگې
خدای وركړې چې له سړي څخه دنيا او آخرت دواړه هيروي
سموت وويل:

– قوماندان صاحب مطلب خلك به وايي چې دوه بنځي يې لرلې بله
يې هم په زور وكړه.
– زه به څه كوم هغه دوه وچې وزې، چې نه يې شيدي شته نه يې
غوښه د خوراك ده.

دواړو يو بل ته سره وكتل:

هيچا څه ونه ويل، ټول چوپ و، ښه شيبه يوه هم خبرې نه كولې.
قوماندان هاشم وويل:

– چې يوځل يې لاس شاته وتړئ او زړې كلا ته يې راولئ پخپله به
لارې ته سم شي.
برات وويل:

– ته ښه وايي چې زور ورنښكاره نه كړو نه يې مني.
سموت څټ وگړاو وويي ويل:

– زړه په زور لاسته نه راځي. پوه شوې كه پوه نشوې.
رحمان با با څه ښه فرمايلي دي.
ما په زور كلي آباد ليدلى ندى

هيڅ ظالم مې په زړه ښاد ليدلى نه دى
قوماندان قهرجنه خدا وكړه:

– نوڅه وكړم كوډې پرې وكړم؟

سموت د پخوا غوندي ونه وپريده او په پوزخند سره يې وويل

— که کوډې کوي نو په لور يې وکه پوه شوي که پوه نشوي مطلب ته
پې مين يې او هغه لا خبره نه ده.

قوماندان هاشم په خواب کې يواځې وويل:

— سموته!

دې يوې کليمې ټول پخپل ځای کينول. يوه هم څه ونه ويل، نه چا بيا
ورته نصيحت وکړ او نه يې پخپله خبره ټينگار وکړ.

خوشبې ټول چوپه خوله ناست ول. وروسته يو يو له کوتې ووتل.
قوماندان هاشم هم خوشبې وروسته د کلا انگر ته راووت، په انگر
کې يوې بلې خواته وگرځيده، له چا سره يې خبرې نه کولې، که به چا سترې
مه شي هم ورسره وکړه يوازې به يې د سر په اشاره خواب ورکړ.

عیدگل يې تر شا روان و، قوماندان هاشم د يوې دروازې په لوري
ولاړ عیدگل ته يې مخ راواړاوه:

— ولاړ شه، هغه خنځير راو له

دولسم څپرکی

باران نوی دریدلی و، په پاڅه سرک ځای ځای اوبه ډنډ ولاړې وې. ملوک د روغتون د دریم پور په کرکۍ کې ناست و. په سرک یې د موټرو او لاریانو د تگ راتگ ننداره کوله. په سرک تیریدونکیو پسې به یې تر هغوکتل چې له سترگو به الونیا شول د کرکۍ د خلاصې پلې په ائینه کې یې وکتل. ږیره یې رسیدلې وه یو دوه سپین وینستان یې پیدا کړل. ویې نیول، کش یې کړل خو ویې نه ایستل.

د کرکۍ د پلې په ائینه کې یې گډوډ تصویرونه لیدل. پله یې په لاس تکیه کړه. ښه ورته څیر شو خو ویې نه پیژندل سترگې یې د لاس په شا وموښلې. په هینداره کې تصویرونه یو په بل اوښتل. ملوک په څیر څیر ورته وکتل څرپرکلی. د اور لمبې او لوگۍ. د الوتکو تصویرونه. شنه فصلونه او ورباندې سرې پرڅې پرتې او په دې ټولو کې د څماړې تت تصویر په وینسو سترگو د خوب نړۍ ته بوت.

ملوک خپل سر په لاسونو کې ونيو. د سر وینستان یې گډوډ کړل. لاندې یې د ښار واټونو ته وکتل. هلته وړاندې په پارک کې ښځې او نارینه گړځیدل ماشومانو لوبې کولې د روغتون څنگ ته له هوټل نه د سندرو غږ راته.

سپینې څیمې په پاکستان ولاړې دینه

بیانه درځمه وه پڼگ شي کابله بیانه درځمه

په پارک کې خلک خوشحاله معلومیدل، خندل یې ده ته داسې معلومیدل لکه چې ټول په ده پورې خاندې لکه چې په خلکو یې خوښې نه لورېږي ژر یې مخ بلې خواته واړاوو.

د هوټل د ټایپ د سندرو آواز اوریدل کیده ټایپ کومه بله سندره غږوله خو د ملوک غوږو ته هغه پخوانۍ سندره راتله:

سپېنې خیمې په پاکستان ولاړې دینه

بیا نه درځمه وه ږنگ شې کابله بیا نه درځمه

ملوک له اسویلي سره وویل:

بیانه درځمه، مور مې هم یوازې پریښودم، د مورد مرگ خبر چې خو ورځې د مخه نظر محمد ورته راوړی و بې سیکه کړی و، نظر محمد چې دبل کلي و، خو ورځې د مخه دلته راغلی و، یوازې دومره خبر و، چې د ملوک مور مړه شوې، نور یې نه له ناروغۍ خبر و او نه ددوی د کور له نور احواله. نظر محمد داهم ویلی و، چې کلي ته دده د مرگ آوازه تللې ده. ملوک په کوټه کې یوې بلې خواته وگرځیده، نن د مهاجرینو د روغتون دا کوټه له ناروغانو تشه وه، د کړکۍ خواته ودریده، په هغو ځوانانو یې کینه راغله چې کتابونه یې په لاسونو کې ول، او ښوونځیو ته روان ول.

روغتون ته مخامخ د ښوونځي د درسونو د پیل زنگ ووهل شو، ټول د خپلو ټولگیو په لوري ولاړل، ملوک ته د باتور ښوونځي وریاد شو چې گروپ یې د شپې په بمونو والوزاوو، ملوک په هغه شپه خپلې ځانه یې بد راغلل. دکړکۍ دخلاصې پلې په ائینه کې یې ځان ته بد بد وکتل بیرته یې مخ ترې واړاوو.

خو بیرته یې له روسانو سره جگړې وریادې شوې، هغه ورځ چې د روسانو لویه قوا یې پسې واخستله. خوشحاله شو، ځان به لوی اتل ورته ښکاره شو.

مینه او جگړه

بیا به یې خپلو زحمتونو ته پام شو، لورې، تندې، د هاشم او غفار جگړې ....

کله کله له سرې د فکرونو لړۍ وشلیږي، د بنو فکرونو د پښو پلونه ترې وړک شي، ښې او بدې خاطرې یې په یوه وار ذهن ته راځي. ملوک نن همداسې و، د ذهن په آسمان به یې د کرکې وریځې راخوږې شوې، زړه یې غوښتل خپل ماشیندار ورسره وای، له دې دریم پور نه یې د ښار په خلکو ضربه کړې وای، دا لویه نړۍ به ورته لویه هدیره ښکاره شوه، د خپلو ارمانونو قبرونه یې پکې لیدل. خو بیرته به یې دغو وریځو د زړه په دښتو، د مینې باران واوراوو. ځماره به وریاده شوه، له ځانه سره یې وویل:

– هغه به هم وایی چې زه په دې دنیا کې نه یم

ساعت ته یې وکتل یوولس نیمې بجې وې، پروڼ یې ورته ویلي و، چې نن غرمه به له روغتون وزي، خو ډاکټران لانه وراغلي.

ملوک پخپل چپرکټ اوږد وغځیده له ځانه سره یې وویل:

– که هغه نړۍ شین سترگې ډاکټره رانه شي، څرنگه به یې وینم. له

ځایه را ولاړ شو په کوټه کې وگرځیده.

– کاپیره ځواني خدای ورکړیده.

د میز پر سر درمل یې سره راټول کړل، په الماری کې هم چې څه کالي

و، په گلدار دسمال کې یې غوټه کړل، بیرته پخپل ځای پرېوت.

ژولیا له یوې بلې ډاکټرې سره رانوته، ژولیا یې په ټنډه لاس

کښود، بلې ډاکټرې یې فشار وکوت، دواړو په انگلیسي څه سره وویل:

ډاکټرې دوسییه واخیسته ووتله. ژولیا په یوه پاڼه څه ولیکل ملوک ته یې

ورکړل ویې ویل:

– تاسې لوس بیخي جوړیاست، هیله ده له مور سره خپه شوی نه یې.

ملوک ورته وویل:

– زه به د تانیکې ټول ژوند هیرې نه کړم
د ژولیا سترگو ته څیر شو.

– ډیره میربانه بنځه یې خو ارمان
خبره یې وژوله نه پوهیده څه ووايي.
ژولیا په حیرانی ورته وکتل:

– ارما دڅه؟

– ارمان دا چې ته خو کاپیره نه وای.
ژولیا وخنډل:

– کافیر تاسې چاته وایاست؟

ملوک بې واړه وویل:

– مور کاپیر هغه بولو چې له خدایه منکر وي.
– زه په لوی خدای (ج) ایمان لرم ترې منکره نه یم.
– عجیبه ده!

ژولیا وویل:

– دا څه عجیبه ده، د ځمکې د مخ ټول موجودات د خدای (ج) ثنا
وايي او بیا انسان ته خو خدای پاک عقل ورکړی. دا عجیبه نده، عجیبه
داده چې مور انسان ولې یو له بله کرکه لرو، ولې د کینو په ځای مینه نه
کړو.

ملوک حیران حیران ورته کتل. وروستی خبرې یې خندا ور وستله،
موسکی شو. شونډې یې بوڅې کړې. په کوټه کې بل څوک نه و. خو ده د
ژولیا خواته په شونډو داسې اشاره وکړه لکه چې په کوټه کې نورو کسانو
ته وایی:

– دا گوره. له دنیا ناخبره ده. انسان داسې پاکه فیروزه ورته
بنکارېږي. خبره نه ده چې دلته انسانان د ورونو وینو ته ترې ناست دي.

مینه او جگړه

د ملوک په زړه کې ډیرې خبرې وې نه پوهیده څه ووایي. ژولیا ته نږدې شو. نیغ یې د هغې سترگو ته وکتل:

— زه به دې ټول ژوند هیره نه کړم.

ژولیا له کړکۍ د باندې پارک ته کتل. ملوک غلی و، هیله یې لرله له هغې هم د مینې خبره واوري. خو ژولیا څه ونه ویل. ملوک ته یې نسکتته پورته وکتل لکه چې په کتلو کې وایي: «ته افغان یې افغان. ته په مینه څه پوهیږي. ورځه ورځه خپل مورچل ته ځان رسوه.

ژولیا یوځل بیا ورته وکتل شونډې یې وبنوریدې د ملوک زړه په ټوپونو شو، ژولیا یوازې وویل:

— مننه.

ملوک د هغې څرخو شنو سترگو ته ځیرو، خو هغه څه یې پکې ونه لیدل چې تمه یې لرله. د هغې سترگو ورته وویل:

— ورځه ورځه مورچل ته ځان رسوه. تاسې د مینې لپاره نه د وینې لپاره پیدا شوي یاست. ورځه ورځه مینه له تا څه غواړي. مینه له تا څه غواړي.

ديار لسم خپرکی

پیره دار د کلاد کونج د ژورې کوتې دروازه خلاصه کړه. دا کوټه پخوا د ازوغ او د ژمي د لرگیو لپاره ځانگړې شوې وه او حاجی جانگل به د ژمي د لاندي د پسونو غوښې هم پکې څړولې. له دغې کوتې څخه د کلا برج ته هم لاره تللې وه، چې د قوماندان هاشم مخصوص زندان و. بل پیره دار د برج د خونې دروازه هم ورته خلاصه کړه.

کوټه تیاره وه، یوازې د برج له دوهم پور څخه د راپرې شوې درڅې له لارې ریا راتله.

په کوټه کې پروت بندي چه لاسونه او پښې یې په سپین پري تړل شوې وې د قوماندان په لیدو کوبښن وکړ چې له ځایه جگ شي خو ویې نشوای کولای.

قوماندان پهره دار ته مخ ورواړ او:

- دا نور بنديان مو څه کړي دي؟

- صایب هغه مو زړې کلا ته ولیږل.

- هوم، نو ولې؟

- تاسې ویل صایب.

زړه کلا په حقیقت کې د قوماندان هاشم وژنتون و، چې چاته به یې په

زړه کې تیره کړه نو لاس به یې شاته ورو تړل او د شپې به یې زړې کلا ته ولیږه.

دلته د هر چا دا سندره زده وه:

لاس دې وتره شاته   پېسې دې راکړه ماته
دنيا شوه درنه پاته   درځه زړې کلاته

دعاوې کوه ماته

قوماندان به پخوا چې د زړې کلا په باب د خپلو وسله والو کسانو
رپوټ ته غوږ و، په ډیره مینه به یې د موسکا په بدرگه د هغو خبرې
اوریدې او د ټولو جزئیاتو پوښتنه به یې کوله:

– ښه ښه خو کسان وو؟

– څنگه مو ووژل؟

– گولۍ خو به مو ډیرې نه وي ورباندې زایه کړې؟

– د مرگ په وروستيو شیبو کې یې څه ویل؟

او دې ته ورته په لس گونو پوښتنې، چې د ځواب په اوریدو سره به
یې هاشم مخصوصه خندا وکړه.

خو نن یې چې د زړې کلا نوم واورید، چندان ښه نه ورباندې

ولگیده. ځکه یې بیا پوښتنه وکړه:

– ټول مو زړې کلاته یورل؟

– هو صیب.

قوماندان په غوصه وویل:

– بد مو کړي دي.

بندي ته یې مخ ورواړ او و:

– نوم دې څه دی؟

– خاورې گلان.

– ام خاورې گلان، هم خاورې یې هم گلان؟

بندي څه ونه ویل، هاشم بیا پوښتنه وکړه:

ديار لسم خپرکی

پيره دار د کلا د کونج د ژورې کوټې دروازه خلاصه کړه، دا کوټه پخوا د ازوغ او د ژمي د لرگيو لپاره ځانگړې شوې وه او حاجی جانگل به د ژمي د لاندي د پسونو غوښې هم پکې څړولې. له دغې کوټې څخه د کلا برج ته هم لاره تللې وه، چې د قوماندان هاشم مخصوص زندان و.

بل پيره دار د برج د خونې دروازه هم ورته خلاصه کړه. کوټه تياره وه، يوازې د برج له دوهم پور څخه د راپرې شوې درڅې له لارې رڼا راتله.

په کوټه کې پروت بندي چه لاسونه او پښې يې په سپين پري تړل شوې وې د قوماندان په ليدو کوبښس وکړ چې له ځايه جگ شي خو ويې نشوای کولای.

قوماندان پهره دار ته مخ ورواړ او:

– دا نور بنديان مو څه کړي دي؟

– صايب هغه موزرې کلا ته وليږل.

– هوم، نو ولې؟

– تاسې ويل صايب.

زړه کلا په حقيقت کې د قوماندان هاشم وژنتون و، چې چاته به يې په

زړه کې تيره کړه نو لاس به يې شاته ورو تړل او د شپې به يې زړې کلا ته وليږه.

مینه او جگره

اوله دې سره یې بندي د سر تر ویبستانو ونيو، په بل لاس یې په خپته کې په سوک وواهه.

یوازې یوه چيغه واوریدل شوه

قوماندان بیا وویل

— لکه چې نه سرې کیرې ها؟

بیا یې دهغه دواړه لاسونه د شا په خوات کړل او کې یې کارل،

بندي چيغه وکړه:

— اوف مه کوه مردې کرم.

هاشم یې لاسونه نور هم پسې تاو کړل، بندي چيغې وهلې.

قوماندان په قهرجن آواز وویل:

— خبرې وکه، د نر غوندي ووايه چې کمونیس یم. ټولو ته مالوم یې

چې د کمونیسټي سبق تا خلکوته ورکاوو، باچاته نه یې مالوم.

چې وې لیدل بندي څه نه وایي په نرمه لهجه یې ورته وویل:

— که ته وایې چې په پټه خوله به خلاص شم، نه خلاصیږې او چې

ووايې دا مې قول دی چې ژوندی دې پریږدم.

هاشم د قول په دود لاس ورنه کړل ځکه چې لاسونه یې دده په لاسونو

کې و او وار په واری یې تاوول بندي یوازې چيغې وهلې دهغه چيغو

قوماندان لاسې عصباني کړ غیر یې ورکړه ځای په ځای یې را ځملاوو، په

خپته یې کیناست او ترستوني یې ونيو په ژر غوني غوندي غږ یې ورته وویل:

— اوس وایې که نه ها؟

— د بندي له خولې ووتل:

— هو هو زه حزبي وم، مې مې که، ولې راته گورې

له دې سره یې هاشم ستونی پریښود د دروازي خواته کیناست په

ستړې ساه یې ورته وویل:

مینہ او جگرہ _____ ۸۶

– ماته مالوم وې خو بس ما ویل یو وارې ستا له خولې هم واورم.
گلان هیخ ونه ویل.

هاشم له ځایه را ولاړ شو دروازه یې خلاصه کړه چې ویې لیده پیره
دار ولاړ دی منت یې پرې وکړ:

– ولې دلته ولاړ یې، څه دباندي د هغې بلې کوټې مخې ته ودریره.
دروازه یې بیرته وتړله دگلان ترڅنگ کیناست:

– ډوډی دې خورلې ده؟

– هو.

– چای مای څه شی خورې؟

– یه.

– گوره ډاریره مه، ماخو پیژنې زه دلته قوماندان یم، زما له امره پرته
مرغی هم پر نه شی وهلاي، څوک به گل هم درپورې نه کي.
بندي سترگې راپورته کړې په ناباوري یې ورته وکتل.
قوماندان دده د ډاډ لپاره پسې زیاته کړه:

– په ما باور وکه، غولوم دې نه، زما خبره خبره ده، چې درته ومې
ویل څه نه درته وایم بس سرې سترگې گرځه.

لاس یې وراوډ کړ د هغه بې ساه لاس یې په لاس کې ونیو وې ویل:

– پکت (فقط) ماته قناعت راکړه، ولې کمونیست شوی وې؟

– زه کمونیست نه یم پاک مسلمان یم.

– بسلمان به یې یا به نه یې خو ماته کمونیستي راوبښه.

بندي په تعجب ورته وویل:

– څنگه یې درونښیم زه زه ....

قوماندان یې خبره په خوله کې وروچه کړه:

– په څنگه منگه دې نه پوهیږم ماته صاف بیان وکه، سم سببي

(صحيح) راته ووايه چې سړی څرنگ کمونیس شي.
 بیایې پورته د کوټې بازوانو ته وکتل داسې لکه چې شماری یې،
 پسې زیاته یې کړه:
 - هو ماته وښه چې سړی څرنگه کمونیس کیدای شی، څرنگه د
 گناوو په کولو کې بې باکه و اوسي.
 بندي په ټیټ غږو ویل:
 - زه والله که یې پوهیږم څه به درته ووايم.
 - والله که پوهیږم، والله که پوهیږم د سپي زو، زه درته وایم ماته لاره
 راوښه او ته ځان خلاصوي.
 بیا ورنږدې شو سترگې یې تنگې کړې لاس یې دهغه په اوره کینود.
 - ماته لاره راوښه، چې سړی څرنگ کمونیس شي، څرنگ بې خوده
 شي او په دې باور پیدا کړي چې نه سوال شته نه ځواب، لکه چې دلته
 پوښتنه نشته هلته هم نشته.
 چې بندي څه ونه ویل، دی شاته ولاړ دیوال ته داسې ودریده لکه
 یوم، مټې او سر یې په دیوال پورې نښتې او پښې یې له دیواله لرې ایښې
 وې په ارامه لهجه یې وویل:
 - ووايه مه ډارېږه، ستا غږله ما پرته هیڅوک هم نه اوري، په ما باور
 وکه، ما جذب که، ماته قناعت راکه. داسې څه راته ووايه چې زړه مې پې
 قرار شي.
 له دیواله بیرته دکوټې د غولي منځ ته راغی، د بندي په اوربو یې
 لاس کینود ویې ویل:
 - ترتا مې قربان کړې، هیڅ چرت مه خرابوه، څوک به چې هم درته ونه
 گوري، هغسې چې زه درسره کمک کوم ته هم کمک را سره وکه ما له دې
 عذابه وباسه.

چې بندي په تعجب او پوښتنې په ډول ورته وکتل ده ورته وويل:
هو دا خو شپې مې یوناپیژندل شوی عذاب خوروي. خلك ما یو
بختور سړی بولي. چې قدرت لرم. پیسې لرم. بنڅې لرم. او هرڅه لرم خو
دوی خبر نه دي چې په ما څه تیرېږي.

په ژرغوني غږ یې پسې زیاته کړه.

– دوی څه خبر دي چې په ما کې وینه وچه ده. ورځ خو لاسه ده، اوف
زما شپه دې خدای نامی بنیادم ته نه ورویني. داهم زما گناه ده یو وخت مې
ویل کاشکې ورځ نه وای سر او کال شپه وای، هغه وخت مې د شپې
کار جوړ و، دا قدرت او هستي چې وینې ټول مې د شپې په لاس راوړي
ځکه مې شپه خونیده.

خو اوس، اوس چې شپه رانږدې کیږي زه وایم کاشکې مړ شوی وای.
بندي ته یې د کیناستو اشاره وکړه پخپله هم بندي ته مخامخ
کیناست لکه چې خبره یې هیڅه کړی وي، تندي یې په لاس ټینګ ونيو خو
شپې چوپ و، لکه چې یوڅه ورپه یاد شوي وي.

سړیې را پورته کړ:

– هو ورځ، ورځ بڼه وي. دا ژوندي خلك وینم او د دنیا له شرمه زه هم
گرځم. امرونه کوم. پیسې گټم. او د ژوند لپاره نوي فکرونه کوم.

خوشپه، اوف شپه

بنی لاس یې موټی کړ او تندي ته یې تکیه کړ:

– د شپې بل وړ خوبونه وینم. داسې خورونکي خوبونه چې خدای دې ترې
وساته

د دروازي خواته ولاړ دروازه یې خلاصه کړه. چې وې لیدل څوک
نشته بیرته یې وتړله. گلان ته نږدې کیناست په ټیټ غږ یې ورته وويل:
خوبونه نه دي خپسې دي. تمامه شپه مې په خوله بلا لاس را

اینبی وی، چیغی مې شوک نه اوري رنگ رنگ بلاوي وینم. ډاریرم.
زړه مې چوي

بندي چوپ و. هېڅ بې نه ویل، قوماندان هاشم ته ځیر و.
د هاشم ده ته پام نه و، په کوټه کې یوې بلې خواته گرځیده، بیرته
راغی د بندي مخې ته په پلتری (چارزانو) کیناست:
_ پخوا به خلکو ویل بنسینکې دینداره او ښه خلک ځوروي، نو ته
ووايه چې دینداره خلک ځوروي نو بیا له ما څه غواړي ما ولې نه پرېږدي؟
بندي سر وښوراوو، چې نه بې د نفې مانا لرله نه د تائید
قوماندان لگیاوو:

کاشکې یوازې بنسینکې وای رنگ رنگ بلاوي په رنگ رنگ جامو
کې راځي

ملا صاحب وایي چې دا د دغو مېرو ارواوي دي چې ما وژلي دي،
چې ورته وایم څه وکم، وایي خیراتونه وکړه، خیراتونه مې وکړل غوايي
مې حلال کړل پسونه او وزې مې حلالې کړې
بلاوي کمې نشوې اوس خولا د غویو او وزو په جامو کې هم راته
راځي

قوماندان له جیب څخه د نسوارو ډبې راویوست په کین وړغوي کې
بې وچاوو د ښي لاس په یوه گوته بې له شاو خوا سره راټول کړل
_ ملا هم ریښتیا وایي، هغه خلک چې ما وژلي دي، د شپې ډله ډله
راځي، چیغې وهي نه پوهیږم څه وایي. څه غواړي؟
نسوار بې خولې ته وچول په ډکه خوله بې وویل:
_ مړه خوڅه کوي. هغه ژوندي چې د ورځې مې له سیوري ډاریري د
شپې هغه هم راځي او ما ځوروي.

نسوار بې یوې خواته تف کړل وې خندل

مینه او جگره ۹۰

بیگا د ولسی محمد مور په تورو کالو کې راغله ترستونې یې
ونیولم چې هرڅومره زور مې کاو او ځان مې نشوای ترې خلاصولی.
نه پوهیږم په هغه جان (جهان) به مې څه حال وي
په دې دنیا خو د هیڅ شي په خوند پوه نه شوم، نه ډوډی، نه میوه هیڅ
شي خوند نه راکوي بس هسې خپته ډکوم.

دا بله بنځه مې هم اوس ترپام بده ده، بس لکه بلا چې وینم
قوماندان همداسې لگیا و، دې ته یې پام نه و چې مخاطب یې خبرې
اوري که نه، بس داسې گډو لکه چې د عمرونو عمرونو ورك شوی دوست
یې پیدا کړی وي ورته د خپل زړه غوتې پرانيزي.

په شونډو یې نړۍ موسکا ښکاره شوه گلان ته نژدې شو وې ویل:
هو ریښتیا په دې ټولو تیارو کې یوه رڼا هم شته که یې لاس ته
راوړم شپې به مې رڼې شي.

قوماندان خوله په خوند سره خوځوله، داسې لکه چې په خوله کې
یې شیرینی یا بل خوړ څه وي، ژبه یې په دواړو شونډو راتیره کړه وې
ویل:

یو وار مې لیدلې ده، زړه مې پسې تللی دی څرنگه یې چې نوم
خماره ده، هغسې خمارې سترگې لري، جمعه الدین مې مخې ته نشي
دریدلای، حتماً یې لاس ته راوړم که نه وي....

خپله خبره یې همدلته پرېښوده. گلان ته یې نیغ وکتل:

ولې څه نه وایې؟

څه ووایم صیب

قوماندان یې سترگو ته ځیر شو

دا ووايه چې ته هم لکه زه داسې ډاروونکي خوبونه وینې؟

یه

- قوماندان هاشم په ناباوري سره وويل
- رښتيا وايي؟
- دغسې خوبونه مې تراوسه ندي ليدلي
- اپرين. ولی دې نه دي ليدلي؟
- نه پوهيږم
- قوماندان خپل خټ وگراوو، په خوشحالی يې وويل
- زه پوهيږم، زه پرهېږم ته ځکه دا خوبونه نه وينې او ځکه نه
خوږيږې چې ته بې باوره يې. که باور هم لرې هغه د بلې دنيا په نشتوالی
باور دی.
بيايې وپوښتل:
- دغسې نه ده؟
- يه.
- تا څومره خلك وژلي دي؟
- ما؟
- هو ووايه څو كسه دې تراوسه وژلي دي. شمېر يې درته معلوم دی
که زما غوندي يې؟
بندي په زاريو وويل:
- والله که مې څوک وژلي وي
- زه له تا تحقيق نه کوم تحقيق داسې نه وي هرڅومره دې چې وژلي
دي هغه ستا کار دی ماته دومره ووايه چې د چا اروادې خوږوي که يه؟
بندي سرټيټ اچولی و لنډ ځواب يې ورکړ:
- يه.
- بس ما ته همدا راوښيه چې څنگه سړی ځان له عذابه خلاص کړي
بيايې په زاريو ورته وويل:

ملایانوته ورغلم. زیارتونو ته ولارم. خیراتونه مې وکړل په شیو
شیو وینس پاتې شوم. بیا هم هغه عذاب هغه تورې بلاوې اوس یوازې ته
پاتې یې

بندي پوښتنه وکړه

– نوزه غریب به څه وکم؟

– ته راسره کمک وکه ما له عذابه خلاص کړه داسې لاره راوښیه چې
ستا غونډې نور زه هم بد بد خوبونه ونه وینم.

بندي وویل:

– زه به څه ووايم؟

قوماندان بد بدورته وکتل. لکه چې په کتلوکې وايي:

– له تا هم څه شی جوړ نه شول.

خودا خبرې یې له خولې راونه وتلې بندي یې ترگریوان ونيوله ځایه
یې په شدت سره راپورته کړ په بل لاس یې د هغه ستونی ټینګ ونيو:

– ووايه ژر راته ووايه. ولې سم دم نه راته وايي؟ دا هم ټول له بې

غیرتې نه وايي په زړه کې ډیرې خبرې لري.

بندي هیڅ ونه ویل. آن د هغه له لاسونو څخه یې د خپل ستوني د

خلاصولو هڅه هم ونه کړه هماغسې غلی ولارو. هغه د چا خبره چرت یې

هم نه خرابوو. خو قوماندان یې په دواړو لاسونو په ستوني زور

راووست.

– وايي که نه ها؟

له دې سره یې د گلان سر په سختی سره په ځمکه وويشت په خپته

یې پښه کینسوده. غږ یې نور هم قهرجن شو داسې چې گلان ته یې پوهیدل

هم گران و. بله پښه یې د هغه په ستوني کینسوده د گلان سترگې رډې رډې

راوختې

هغه سپين پری يې چې خو شيبې د مخه د بندي لاسونه او پنبې
ورباندي تړل شوي وي راواخيست. قات يې کړ. د بندي په وهلو يې پيل
وکړ. کله به يې په ملا کله په پنبو واهه. بندي يوازې زگړوی کاوو.
چې نسه سترې شو پری يې لري وغورځاوو د دروازي خواته ولاړ
بیرته راوگرځيد گلان يې ترستوني ونيو راجگ يې کړ
_ نه وايي ها؟

له دې سره يې د سوکانو او لغتو په وهلو شروع وکړه. ترگريوان يې
ونيو د کوټې له ديوال سره يې وواهه.
_ غير يې ورکړه په ځمکه يې راوويشت
بې له ځنډه يې بیرته راجگ کړ په ټول قوت يې سوک ورخطا کړ په
پوزه يې وواهه. د بندي له پوزې ونيو داړه وکړه.

خوار لسم خپرکی

د واینه بنارگوټي په اډه کې موټر نه ول. ملوک یوه هوټل ته چې د لرگیو په تختو او سطرنجیو پوشل شوی و، ورغی. چای یې راوغوښت. د څنگ سرې له خبرو پوه شو چې هغه هم په خپل موټر کې وطن ته ځي. ترې ویې پوښتل:

... د لارې ملگری دې پکار نه دی؟

... ولې نه خو ...

... خو مو مه پکې پیدا کوه. که په موټر کې ځای لرې زه به هم در سره

ولاړ شم. چې ډیره مې سودا ده

... ځای شته. خو خبره داسې ده. چې له ما سره په موټر کې مړی دی

شپه په لاره کوم. د حکومت طیارې گرځي چې موټر و ویني بمباري یې

کوي که ته راسره ځې دا خو به لاینه شي

د چای له څښلو وروسته یې. تابوت د موټر په شاتنۍ برخه کې

کینود او روان شول. ملوک لومړی خبرې نه کولې. خو د قوماندان سید

محمد له خبرو پوه شو چې له مړي سره د خپلوي اړیکې نه لري یوازې د

هغه د گروپ راکټر ... چې خو ورځې د مخه په جگړه کې ټپي او بیاد

پاکستان په یوه راتلونکي ن کې وفات شوی دی

ملوک له جیب نه د سگریټو قوطی راویوست سید محمد ته یې ونيو.

سید محمد ورته وخنډل سگریټ دی که سگریټی؟

مینه او جگره

یه سگریټ دی زه د سگریټو عادت نه لرم. یوازې په سفر کې مې سات پرې تیر وي. سید محمد له جیبه د چرسو ټوټه ورکړه. ملوک د چرسو تلې میده کړې سگریټ یې ترې ډک کړ. اوس نو تیاره ماښام و او ددوی ډاټسن (پایکپ) موټر د لویو غرونو په منځ کې لاره وهله. قومندان سید محمد هم په لاره د شپې کولو خبره هیڅه کړې وه. د موټر ټایپ سندرې غږوله. دوی دواړو نور دا هیر کړی و. چې شاته د مړي تابوت پروت دی او هغه هم یو وخت ددوی د مورچل ملگری و. ټوکې وې خنداوه د چرسو دودونو د موټر سیت په سر اخیستی و. قومندان سید محمد خوبه نسوار هم تر خپلو پښو لاندې توکول. ده ویل که د موټر بښښه خلاصه کړي لوگی وزی او بیا به په دغو لږ چرسو ښه نشه نشي.

ده ژر ژر خبرې کولې ملوک ته یې د خبرو نوبت نه ورکاوو. په جگره کې په خپلو کارنامو غږیده بیایې ورو ورو خبرې شخصي کیسو ته ورسیدې هریوه خپلې خاطرې بیان کړې سید محمد د خپلې زورورتیا بیلابیل داستانونه بیان کړل بیایې په دغو نږدې غرو کې په لومړي مرکز کې د خپلو زورورتیاوو په باب ډارونکې کیسې وکړې

... څه څه مو ونه لیدل په اول کې زمونږ مرکز ددغه غره په ډډه کې په یوه پخوانۍ زړه کلا کې و. په هغه وخت کې زه د اوس غونډې قومندان نه وم د شپې مې پیره کوله نیمه شپه وه توره تیاره وه یو تور وزگورې راغی خدای شته ډیر ترې وډار شوم یو ځل خومې زړه و چې ډزې پرې وکړم

... ښه نو بیا؟

... بس خو ورمندې مې کړې وزگورې مې په غیږ کې راواخیست او شاته مې واچاوه. د مرکز په لوري راوان شوم په لاره ښه خوشحاله وم سباته به یې حلال کړو ...

- افرین بیامو حلال کری؟

- ته صبر دومره اسانه یې هم مه بوله په دې وخت کې که گورم د وزگورې پښې په ځمکه ځکیرې گڼی. واخیستم چې شاته مې وکتل وزگورې نه وو. یوه لویه توره بلا وه.

- وای!

- بس نو په هغه سات مې خوشی کړ او په منډه د یوې ډبرې شاته کیناستم که گورم چې یوه توره بلا د یو جگ سپیدار غوندي زما په لوري راروانه ده.

- توبه مې دې وي خدایه.

- کلاشینکوف ته مې مرمی تیره کړه او په ضربه مې ودر او. بلا زما په خوا رازوانه وه له تا یې څه پټه کم د شا په خوا مې را چاریار کړل زیون مې وهل شوی و. نور مې په پښو کې د تللو توان نه و. د یوې بلې ډبرې شاته پټ شوم. خو بلا سوکه سوکه زما په لوري راروانه وه. کله به وره شوه کله غټه. توره شپه وه نور انډیوالان ټول ویده وه. له ځانه سره مې وویل چې ترې خلاصیدای خو نشې نو کلاشینکوف مې پې ضربه کړ...
- افرین د نرزو.

- بس چې کلاشینکوف مې پې ضربه کړ د بلا له خولې داسې چیغه ووتله چې تر اوسه مې په ټول ژوند کې نه ده اوریدلې بلا نوره هم پسې اورده شوه یوې بلې خواته تا وراتاو شوه...

- په دې وخت کې (ملوک) د موټر د شا له بښنې نه وکتل چیغه یې له

خولې ووتله

سید محمد په وار خطایی پوښتنه وکړه

- څه خبره ده لکه چې وډار شوي؟

ملوک چې د شا بښنې ته یې کتل وویل

— اخیر چیرې ځې؟ چې موږ څو مړې هم را سره ځي. چیرته به ترې خلاص شو.

سید محمد ورته وویل:

— اخیره انشاء الله موټر یو ځای چپه شي او که خدای کول دواړه به پکې مړه شو.

له دې سره یې موټرته بیا ایکسلیتور ورکړ موټر داسې و، لکه چې په هوا ځي، ملوک چیغې وهلې:

— مه مه مه ته څه کوې؟ ځان دې له غاړې دی که څه؟ اوس به موټر گړنگ ته واچوې.

— څه وکم اخیره څه لاره لرو؟ بیا یې سوږ اسویلی وایست: هی هی څه بې ځایه مړشوم.

څو شیبې غلې و بیا یې په ډک ستوني وویل

— بې عقل یم خړیم. په شپه کې څوک مړې بل ځای ته وړي؟

د موټر د سیت بام په هیبت ناک آواز ودرییده، ملوک په لږ زیډلي آواز وویل:

— مړې بام ټکوي. بل کار به وکړو.

— څه کار؟

— وبه تښتو.

— سید محمد تر څنگ ورته وکتل:

— د خدای ساده ځان په دغو خپرو خوشحاله وه. له مړي تښتیدی

شي؟ چیرې به ځې؟

— د موټر دروازې به خلاصې کړو په رفتار کې به دواړه ځانونه

غورځار کړو او په یوه خوا به منډه کړو.

— هوم دا خو دې بده خبره ونه کړه. خو دلته نږدې کلي نشته، تردې

کنډو چې واورو دغه چل به وکړو

د موټر د سیت بام هماغسي په درزا و.

چې له کنډو تیر شول دواړو په یوه وار له موټره توپ کړل. شاته یې ونه کتل د شمال په لوري یې منډه کړه. سید محمد شاته وکتل له خولې یې چیغه ووتله هغه لیدل چې مری کفن په سر په دوی پسې منډې وهي. د سید محمد له پینې یوه خپلې لویدلې وه بله ده پخپله وغورځوله. دوی نور شاته نه کتل. کله به ولویدل بیرته به راپورته شول. په کلي کې د سپو غیا ددوی لپاره لوی زیری و. چې کلي ته نږدې شول په زوره زوره یې چیغې کړې.

— مسلمانانو د خدای پار دی.

خود کلي له خوا کوم ځواب نه اوریدل کیده، دوی هماغسي په منډو ول او چیغې یې وهلې. د کلي منځ ته رسیدلي ول. له شاو خوا کورونو سپو ورته غپل.

کلیوال راووتل یوې بلې خواته چیغې شوې. د یوې کلا له برج نه خو چا ډزې هم وکړې سید محمد د خلکو منځ ته ورمنډه کړه.

— مه مه مری مری ...

د کلي خلک پرې راټول شول. خو دده له خولې نامفهومه خبرې راوتلې. چې څوک نه ورباندې پوهیدل. په دې وخت کې ملوک هم را ورسیده. خلک په هغه ورتول شول په وار خطايي یې ورڅخه پوښتنې پیل کړې:

— څه خبره ده؟

— له کومه راغلی؟

— کلیوالو پرله پسې پوښتنې کولې:

— تاسې څوک یاست؟ چرې ځی؟

خوپه ځواب کې یې یوازې ام. م. م. ر. ر. اوریدل چې هیڅوک نه

مینه او جگره ۱۰۰

ورباندي پوهيدل. د ملوك هم زبون وهل شوی و. ترخوله يې غږ نه خوت
يو ازې يې شاته اشاره كوله.

له هغې خوا مړي منډې راوهلې. خو اوس يې كفن نه و اغوستې يوه
كليوال ځوان پرې ډزونه وكړل. مړی په ځمكه ولويد. خلك ورغلل له نورو
كورونو هم څراغونه راووتل. نږدې ټول كليوال راوتلي و. ټول د مړي په
خوا ورغلل. هغه د كلي مخ ته په وچه وياله كې پروت و. معلومه شوه چې
په كينه پښه لگيدلی دی.

څو كسور او اخیست او جومات ته يې يووړ. سيد محمد او ملوك
جومات ته نه تلل. سيد محمد د شا په خوا زورونه وهل:

— نه نه هغه هغه م، م مړی دی

يوه كليوال په غوصه ورته وويل:

— وشه مړ نه دی. هسې مازې په پښه لگيدلی دی.

— نه. نه. نه مه مه مړی .... دی ز ززه نه ....

خو خلكو په زور د جومات په خوا ټيله كړل. دواړه ... د جومات د
دروازې ترڅنگ پريوتل

يوه د زخمي پښه ترله. زخمي زگيروي كاوو، دوی دواړو په ډار ډار
ورته كتل. ملوك او سيد محمد يو بل ته كتل او په كتلو كتلو كې يې له
يو بل نه د پېښې وضاحت غوښت. نه پوهيدل چې څه پېښ شوي دي.
سيد محمد زړ نازړه. د زخمي خواته وروڅكیده. له لرې يې پرې ژغ كړ:

— روزي خان يې؟

چا ځواب ورنه كړ. سيد محمد بيا وويل:

— زوی مړيه ته خو مړوي.

زخمي په غوصه وويل:

— پلار به دې مړ وي. مړی په موټر كې پروت دی

سپين زيری زخمي ته مخ ور واراوو
- نا، ته له دوی سره نه وي؟
- ولې نه وم ددوی په موټر کې وم
ملوک ورته وويل:
- دا ته څه گډې وډې وايې کله له موږ سره وي.
- ما په هغه بل کلي کې لاس درکړ. خو تاسې موټر ونه دراوو، د
هغه پټم خواته تاسې موټر سوکه کړ ما هم د موټر منځ ته درټوپ کړ.
سيد محمد وويل:
- په موټر کې مړی و.
- هوزه هم د مړي خواته کيناستم.
- بنه نو بيا؟
- بيا چې تاسې موټر تيز که. زه هم وډار شوم چه ونه لويږم، چې
هرڅومره مې تاسې ته چيغې وهلې او موټر مې ودرباوو تاسې به لا موټر
تيز که.
- چې مونږ موټر ودراو او دې خواته م رامنډې کړې تا ولې منډې
راپسې وهلې؟
- نو تاسې ولې منډې وهلې؟
- موږ له تا منډې وهلې، موږ ويل مړی را ژوندی شوی دی.
زخمي وخنډل:
- ما ويل تاسې کوم څه ليدلي دي ما هم له همدې ويري منډې وهلې.
ټولو وخنډل.
سيد محمد خټ وگراوو، په جومات کې په پرتو سل، ۸۱ وبنويي خان
بوخت کړ. له خان سره مېونگيده.

ملوک لږپه غوصه ورته وویل:

نو تاخه بلا غوښتله چې له مور سره په موټر کې سپریدې؟

زه د خپلې خور کره تللی وم. بس ما ویل چې خپل کلي ته ځان

ورسوم

سپین ږیري په ډاډینه ورته وویل:

خیردی بلا وه برکت یې نه و.

د ډوډۍ له لوښر سره یوځای د چای پرتوسونه هم راوړل شرل او

دوی غلی د ډوډۍ په خوړلو لگیا شول.

د ملوک د ما ما کلی د غره په لمنه کې و. دی په اټکل تردې ځایه را

رسیدلی و په یوه نیم کور کې د سپي غیا اوریدل کیده. خوشیې د کاریز

په غاړه کتار مېرته د ساغچې له دیوال سره روان شو. د سهار رڼا په

خوړیدو و. د آغا محمد د کلا مخې ته د لوخ کاریز په غاړه ودریده نه

پوهیده څه وکړي. که دروازه وټکوي او ناڅاپي ورسره مخامخ شي څه به

پېښ شي خوشیې وروسته د لویې دروازې د شا ځنځیر د خلاصیدو غږ

واوریدل شو. یو د ټیټیې ونې سرې راووت. په لاره داسې روان و. لکه

چې بوټونه یې په پلور کې آزاد وي او کوښښ کوي له پښو یې ونه ایستل

شي. ملوک وپېژاند. له ځانه سره یې سوکه وویل آغا محمد ماما آغا

محمد دده په لوري را روان و. ملوک د کاریز د پات بلې خواته کیناست

آغا محمد گودرته کوز شو. اودس یې وکړ. په څادر یې خپل مخ او

لاسونه وچ کړل. له جیب نه یې ساعت راویوست په لاس یې وتاړه

ملوک هم ورو ورو دده په لوري و روان شو. چې ورنږدې شو پرې غږ

یې کړ

_ ما ما!

آغا محمد یوې بلې خواته وکتل. ملوک یې ولید خو ویې نه پیژاند

ملوک چې ورنږدې شو ژړا ته په نږدې غږ یې وویل:

_ ما ما ته یې؟

_ ته څوک یې هاگوا مانا څوک یې؟

ملوک له هماغه ځایه پرې غږ کړ:

_ زه ملوک یم ما ما!

آغا محمد په وار خطایې او شکمن انداز ورته وویل:

_ ملوک؟ کوم. کوم گوا مانا څه وایې کوم ملوک؟

_ زه یم ما ما ولې مې نه پیژنې.

او له دې سره یې په آغا محمد غیر را تاو کړه.

آغا محمد زړه نا زړه غیر ورکړه په روغېر کې یې په وار خطایې ورته

ووویل:

_ والکه ته څوک یې، دا څه سره وایې؟

ځان یې لږ ترې لږې کړ او څیرې ته یې څیر شو.

ملوک ته ژړا او سلگيو د خبرو مجال ورنکړ یوازې یې وویل:

_ ما ما، ما...

آغا محمد رډ رډ ورته کتل.

ملوک خوری یې؟ خدایه دا څه وینم.

_ ما ما!

آغا محمد بیا بنکته پورته ورته وکتل.

_ توبه مې دي وي خدایه ته خومړ وي، لا اله الا الله محمد رسول الله.

دا څه وینم.

او له دې سره یې ملوک بیا تینگ په غږ کې ونيو.

مینه او جگره ۱۰۴

ښه ساعت دواړو په غیږو کې سره نیولي ول. خبرې یې نه کولې
یوازې یې د سلگیو آواز اوریدل کیده.

آغا محمد ورو ورته وویل:

— یا خدایه پاکه دا څه وینم.

بیا یې په ځیر ځیر ورته وکتل:

— راځه راځه چې کورته ولاړ شو.

دواړه د کور په لوري روان شول.

میرمن یې په دالان کې د چای په تیارولو بوخته وه چې له آغا محمد

سره یې بل سړی ولید د تناره په غاړه کیناسته مخ یې پټه کړې.

په نیمکش پلو یې ددوی خواته راوکتل، حیرانه وه چې خاوند یې

ولې ونه ټوخیده هسې نه چې کوم خپلوان یې وي.

دا په دې سوچونو کې وه چې آغا محمد پرې غږ وکړي:

— ښځې زیرې مې درباندي...

خوناڅاپه یې خپله خبره پرې کړه، پخپل ذهن کې په مناسبه خبره

پسې گرځیده هسې نه چې د ملوک ژوندیتوب او راتلو یو له یوه غږ

ورباندي بل ډول تاثیر وکړي.

خپله خبره یې داسې پسې تکمیله کړه.

— راځه کوټې ته راځه چې له نوې خوشحالي دې خبره کړم میرمن

هماغسې د تناره په غاړه ناسته وه.

په دوی پسې راغله خود دالان په وره کې ودريده. آغا محمد په بیړه

بیړته راووت.

او په آرامه لهجه یې وویل:

— ښځې چه نه اورې هغه به واوري

... څه خبره ده؟

– ملوک خوربې ژوندی دی
– دا څه وايي؟
– راځه وي گوره.
میرمن یې هیڅ ونه ویل ځای په ځای کیناستله.
آغامحمد منت پرې وکړ:
– جگه شه ولې دې ویانې ووتې؟
– وی سرپه
– څه بلا وو هلهې جگه شه گوا مانا ورشه پوښتنه ورسره وکه.
بنځې په ناباوري وویل:
– ریښتیا وايي دا ملوک دی؟
– نو څه غلطوم خودې نه.
بنځې په ساده گي وویل:
– ابله ورځ یې قبر ته ورغلې وم قبر یې روغ جوړ و.
آغا محمد په غوصه ورته وویل:
– ډیرې خبرې مه کوه گوا مانا ورشه پوښتنه ورسره وکه گوا مانا مې
راژوندی شوی دی.

چې په کوټه رانتوت په موسکا یې ملوک ته وویل؟
– هیڅوک نه مني چې گوا مانا ته ژوندی یې. مامی دې هم هکه بیرانه

سوه.

میرمن یې راغله له ملوک سره یې روغې وکړې.
په لږ شیبه کې د شیدو چای او په پلاستیکی قاب کې کوچ راوړل
شول خو ملوک ونه خوړل یوازې یې یوه پیاله خوړ چای سور کړ.

مینه او جگره _____ ۱۰۶

ملوک له خوبه را پاڅیدلی و. لوخ سر پخپل ځای ناست و. یوځل بیایې کوټه تر نظر تیره کړه. مخامخ د یوې گردې هندارې تر څنگ د آغا محمد د ځوانۍ عکس راڅپیدلی و چې کین لاس یې په سینه ایښی و، او د کورتۍ په جیب کې یې قلم او یو بل لرگی چې بنایې مسواک به و، له ورايه معلومیدل. د عکس د چوکاټ په لرگی د ورینمو سره شنه ژیر گلان ټومبل شوي ول.

ترې لاندې دوه صندوقونه ایښي ول یو یې ساده کوچنی و، او بل یې تر هغه لوی ښکلی و، چې څو کاله د مخه آغا محمد له هندوستانه راوړی و. د کوټې په بل دیوال جای نماز او تر څنگ یې یوه رپیده او شکور چې منځ یې د ورینمو او زرتارو په گلانو ښکلی شوی و، دا د آغامحمد د میرمنې د واده یوازینی نښه وه، هغې به د کوټې له جارو کولو وروسته یوځل د خپل پلو پېڅه پرې را تیروله.

ملوک دیوال ته ډډه ووهله او د شکور او رپیدې په گلانو کې یې سترگې څښې کړې وې، سوچونو پسې واخیست د فکر باز یې لرې لرې غرونو ته پرواز وکړ.

لکه چې د شکور او رپیدې لیدلو یې بیا پخوانۍ خاطرې وریادې کړې هغه وختونه وریاد شول چې په زړه کې به یې له څمارې سره د واده گورې ماتولې.

تر څه موسکایې وکړه ځان ورته ساده معلوم شو په اسویلي یې وویل

بنده لرې نښلولې   مرگي لار ورته نیولې

دی په همدې سوچونو کې و، چې دروازه خلاصه شوه، آغامحمد و. ملوک تر بالښت لاندې سپینه خولۍ راواخیسته په سر یې سمه کړه آغا محمد له دروازې پرې غږ وکړ

- خوربې گله خوب دې وکړه؟
- هو داسې ویده وم چې په دنیا هم خبر نه وم.
- بنه شو چې را وینس شوې گوا مانا ډوډۍ تیاره ده. زمور زړه نه کیده چې راوینس دې کړو.
په لږ وخت کې ډوډۍ راغله او ټول د ډوډۍ په خوړلو لگیا شول آغا محمد به ملوک ته په څیر څیر وکتل بیابه یې سر وښور او و لکه چې اوس یې هم باور نه وي چې ملوک، دې ژوندی وي یې واره یې وویل.
- رښتیا چې څوک خدای پاک نه وي وژلي گوا مانا نه مړ کېږي.
د ډوډۍ په سر آغا محمد ورڅخه پوښتنې پیل کړې.
ملوک په خبر وراغې.
- زه هم دې ته فکر وړې یم، چې ولې یې وژلم، او څنگه ژوندی پاتې شوم
- گواه مانا چې تا هغوی وژل، خود به هغو ته هم وژلې، خود ارا ته ووايه چې څنگه ژوندی خلاص شوې او تر پاکستانه څنگه ورسیدی؟
ملوک شمیرلې شمیرلې خبرې کولې:
- خبره داسې ده چې زه دښمن نه یم ویشتلې.
آغا محمد په حیراني پوښتنه وکړه:
- نو چا وویشتلې؟
- مداشم.
- دا څه وايې رښتیا؟
- هو نوڅه درواغ خونه وایم.
- آغا محمد په ناباوری او تعجب وویل
- دا څنگه نوولې؟
- نور زه هم نه پوهیږم. که رښتیا درته ووايم زما هم جنگ ته چندیان

مینه او جگره ۱۰۸

زړه نه كیده. څه روسان خونه ول. دوی هم مجاهدین ول. او مور هم.
اخیر جنگ و. که مې زړه و. که نه. جنگ مې کاوو. مور بیخي سره نږدې
شوي و. زه او هاشم دیوه دیوال شاته پټ وو.

آغا محمد چوپ و. سړیې ټیټ اچولی و. ملوک وویل.

له هرې خوا گولی اوريدې. جنگ زیاتي ختمیده د گولیو ډزونه لږ
شوي ول. هاشم له مانه لرې شو پخپلو گناهگارو می ولید چې لاسي بم
یې زما په لوري گوزار کړ. نور زه ونه پوهیدم چې څه پیښ شول
_ ښه نو بیا؟

چې په هوش راغلم په موټر کې وم. ټول وجود مې په وینو ککړ و.
موټر د غرو په منځ کې روان و. له خولې مې چیغه ووتله. یو چا مې په سر
لاس کینښود چې سترگې مې وړ و اړولې د جان محمد زوی محمد خان و.
راته وې ویل آرام و که ښوره مه. چې وینه دې زایه کیږي. تر شفاخانې
پورې لږ ځای پاتې دی.

_ مور ویل چې هغه هم له هغه جنگه وروسته بیا چا ونه لیده ښه
کیسه کوه

_ په شفاخانه کې محمد خان ټوله کیسه راته وکړه. هغه هم هاشم
لیدلی و. چې بم یې زما خواته راگوزار کړی و.
چې نور مجاهدین تللي ول. ده زه د هغه کلي په ډاټسن کې پاکستان
ته ورسولم.

آغا محمد په نصیحت سره وویل

_ گوره هلکه دمحمد خان خبرې مه منه. هاشم به ولې داسې کار کوي
چې گوامانا خپل ملگري پخپله مړ کړي. محمد خان پخپله له هاشم سره
جنجال لري. څو وا. هاشم په کور کې لیدل شوی دی
ملوک وویل

مینه او جگره

نه نه ماما. هاشم ما پخپلو سترگو ولید چې بم یې زما په لوري راگوزار کړ.

آغا محمد په نا باوري وویل

عجیبه ده. ته و ا هاشم به ولی دا کار کړی وي؟

نه پوهیږم

آغا محمد یوه ټوټه ډوډۍ په لوبښي کې لمده کړه او پیشو ته یې واچوله وې ویل:

په هغه ورځ خو دی تر ټولو زیات خواشینی مالومیده

ما ما دا ته نه پیژنې. ما ډیروخت ورسره تیر کړی دی محمد هاشم لکه گیدر په داسې دی.

په دهلیز کې له زانگونه د ماشوم د ژړا غږ پورته شو د آغا محمد میرمن زړه نازړه له کوتې ووتله
آغا محمد وویل:

اوس د خبرې بیخ ته ورسیدم چې گوامانا هاشم ولی دا کار کړی دی. جامه دین غریب یې تر دوو سپیږمو رسولی دی.

ملوک د پوښتنې په ډول ورته وکتل

آغا محمد زیاته کړه:

د جامه دین دې کور ودان وي نه زور ته تسلیم شونه زرو ته. جنکی هم مرگ مني خودی نه. یو وار خویې زهر هم خورلي ول خو خدای ژوندی پاتې کړه

پنځلسم څپرکی

ددوی د لیدو وعده غرمه مهال ټاکل شوې وه خو ملوک لاخان سهار وختي چې ټول خلک په درانده خوب ویده ول د جمعه الدین باغ ته را رسولی و.

ده پروون د خپلې ماما د لور په وسیله خماری ته د خپل راتگ احوال رالیږلی و، هغې هم نن په باغ کې د لیدو وعده ورکړې وه.

د جمعه الدین باغ چې له کلا سره یې گډ دیوال درلود نسبتاً لوړ لوړ دیوالونه یې لرل. سره له دې چې د انگورو زیاتره ټاکنه یې وچ شوي ول او یوازې څو د زردالو او منې ونې او له دریو دېوالونو سره د سپیدارو ونې پکې ولاړې وې، خو جمعه الدین یې د پخوا په څیر کلکه ساتنه کوله د پخوا په شان یې وره ته اوسپنیز زور قلف اچول شوی و. د دیوال په هغو ځایونو چې سرونه یې وړان شوي او تیت شوي ول. د سنځلې او نورې اغزني لښتې لکې کړې وې.

باغ ته د اوبو د لارې په سوري کې یې هم لرگي درولي ول د باغ په دروازه کې یوه کوټه جوړه شوې وه. دا کوټه په اصل کې د باغ د ساتنې لپاره جوړه شوې وه. یې دوی به ځاله بلله. خو له جگړو د مخه دا کوټه یو ستر دوکان و. چې جمعه الدین به له همدې ځایه انگور. زردالو او منې په نورو دوکاندارانو باندې پلورل

مینه او جگره

ملوک د همدې کوټې د بام له لوري د شپې باغ ته ورواوبست او د باغ په شمال ختیځ کونج کې د انگورو د یوه زاړه ټاک ترڅنګ چې شاوخوا یې څو د منو او سپیدارو ونې ولاړې وې غلی کیناست.

او د خماری د راتلو شیبې یې شمارلې، ده ته دانه وه معلومه چې د کلا د باغ د لوري په دور پورې بامونه نشته، ځکه خویې ډیر کوبښن کاوه، چې له هغې خوا یې څوک ونه ویني او خپل د ناستې ځای یې هم د ونو بل پلوتنه جوړ کړې و.

ده ته لاپرون د ماما د لور په وسیله ډاډ ورکړ شوی و، چې باغ ته هیڅوک هم نه ورځي، یوازې مازدیګر مهال د خماری کشر ورور پسونه او وزې باغ ته ورولي او له ونو څخه پانې ورته راتویه وي، غرمه لانه وه رارسیدلې، چې د باغ د کوټې د وره د ځنځیر غږ یې واوریده، د ملوک زړه په ټوپونو شو. نه پوهیده څه وکړي، مخې ته ورمندې کړي او خماره په غیر کې ونیسي او که ځای په ځای کیني.

له یوه عجیب حالت سره مخامخ شوی و، چې نه یې د خوشحالی نوم ورکولې شو او نه د خواشیني، د زړه درزا یې پخپله اوریدله بهتره یې وبلله په خپل ځای کیني، د ونو له شایې دواړه سترګې د باغ په وره کې خښې کړې وې.

له بنګرو ډک لاس یې ولید چې د باغ دوهمه دروازه یې خلاصه کړه خماره وه، چې د باغ په وره کې هکه پکه ولاړه وه، که څه هم له ملوک څخه لرې وه. خو هغه یې په څیره کې د ژور بدلون نښې ولیدلې. ونه یې ترپخوا لوړه ورته ښکاره شوه او نری غاړه یې نوره هم نری ورته ښکاره شوه.

د سترګو ښکلا یې د پخوا په څیر نه وه. غټې غټې سترګې یې لویدلې وې جگه او نری پوزه یې نوره هم جگه شوې وه.

مینه او جگره ۱۱۲

د ملوک په سترگو کې اوبنکې راغلي. زړه یې و. د خمارې مخ ته په چينغو چينغو وژاړي.

د هغې ځای په ځای دریدو یې په زړه کې شک پیدا کړ. هسی نه چې له شایې نورڅوک وي. که ځان څرگند کړي بنایي بل څوک یې هم وویني. هماغسې پخپل ځای کې ناست و.

خو خماره هماغسې ځای په ځای ولاړه وه. لکه چې د هغې زړه هم نه منله چې مریار دې یې راژوندی شوی وي. دده په لوري را روانه شوه. خو گامه مخ ته راغله بیا ودریده.

د ملوک زړه طاقت ونه کړ. له ځایه را ولاړ شو او ورو ورو د هغې په لوري رهي شو. ویریده چې خماره به دده په لیدو له خوشحالی چينغه وکړي او ټول به خبر شي.

خمارې دده په لیدو یوازې وویل

ته؟

هو خمارې زه یم. د مینې فیصله پخپله مینه کوي. خدای پاک دتا

لپاره نه یم وژلی.

خو د هغې خبرې ځای په ځای هک حیران ودر اوو

چې مړ وای تردې به ښه وه.

خمارې په تیت غبر دا وویل او مخ یې بلې خواته واړاوو.

ملوک هیڅ ونه ویل. خمارې بیا په ډک ستوني وویل

ته ته څه خبرې چې په. په ما... ما... څه...

خو ژړا د خبرو مجال ورنه کړ. خبره یې په سلگیو کې ورکه شوه

ملوک ورو وویل

خمارې داسې مه وایه زما اړیکې اوس هم له مرگ سره نه دي

شلیدلې هسې د ژوند وروزي تماموم کني لا پخوا مريم

خماري پت پت ژړل

ملوك بيا وويل

اوچې ته هم داسې خبرې راته وکړې نو بيا به دې توفانو ته څنگه

تم شم

دواړه د باغ په کونج کې دونو شاته کيناستل

چوپ ول. ملوک په څير څير او حيرانې ورته کتل خو خماري په لرگي

ځمکه گرواوه دی دهغې چلند هک پک کړی و. نه پوهیده له کومه ځايه

يې شروع کړي. اوڅه ووايي. داسې معلومیده لکه چې پخپل راتگ

پنسيما نه وي

د دواړو زړونه له بې شمېره گيلو ډک ول. خو په سترگو کې يې د

ديدن تنده وه

ملوک ورو وويل

خه خو ووايه ولې داسې غلې ناسته يې

خماري چې ځمکې ته يې کتل په شرمناک غږ وويل

خه به ووايم. ما خپلې خبرې له اوبنکوسره کړي دي

ملوک لکه چې ددې خبرې د اوریدو هيله نه لرله. نيغ ورته وکتل

پخپله بې وسي بې ژړا راغله سترگې يې تنگې کړې. لاندې شونډه يې په

غابښ وچيچله

خماري وويل

شکر چې ته ژوندي راغلي

ملوک د انگور له وچ تاك نه کوچنی لښته را پرې کړه دوه درې ځايه

يې ماته کړه. دوه ټوټې يې ايسته وغورځولې په بله يې په ځمکه کې کړې

وږې کرښې راوايستلې. کرښوته يې په څير څير کتل. لکه چې خپل فال

پکې گوري بيرته يې سر را جگ کړ

خمارې ما نیت کړی دی چې دواړه ولاړ شو.

چیرې؟

ملوک په پریکړو الفاظووویل:

هلته چې ډار نه وي، هلته چې وکولای شو له یوبل سره مینه وکړو،

له دې ځایه ډیر لرې.

خمارې په حیرانۍ وپوښتل:

ته څه وایې؟

په ما او تا ټولې لارې بندې دي، دواړه پاکستان ته ځو او هلته

نوي ژوند شروع کوو.

له واده وروسته؟

ملوک وویل:

هی هی سر دې سوی بوی یې نه دی درغلی، هغه زما په سیوري

پسې گرځي، که خبر شي چې زه ژوندی یم او دلته راغلی یم وینه به مې

ځمکې ته پرې نه ږدي. په دې حال کې واده کیږي؟

ستا زړه دی چې په سپینو پایخو درسره ولاړه شم؟

هو نو څه، له پردې سره خو نه ځې. نکاح شوېده او زما په نوم یې

خمارې مخ بلې خواته واپاوو او وې ویل:

تر اوسه هم داسې شوي دي، چې پښتنه پیغله دې په تورپیکي په

سپینو پایخو د پلار له کوره وتلې وي؟

ملوک په نصیحت وویل:

گوره مجبوریت هرڅه کوي، که زه او ته له دې ځایه ونه تښتو هاشم

به نورې بلاوې په موږ راوړي. آبا دې هم له هغه ډاږیري او هیڅ نشي

کولای.

نو هلته به ترې خلاص شو؟

– توکل په خداي. پاکستان ته خو. هلته د تنظيم په دفتر کې د ما ناسکه ماما کار کوي. له هغه وسلې اخلم او دلته بل مرکز جوړوم بيا به ته هم ووينې چه څه کوم

او چې څمارې څه ونه ويل. پسې زياته يې کړه:

– بس نن شپه له خيره ځان تيار کړه.

– نن شپه؟

– هو.

څماره زړه نازړه وه، بڼه شيبه غلې وه.

د ملوک په غږ لکه چې له خوبه را پاڅيدلې وي، له واره يې وپوښتل:

– تاپه دې باره کې سوچ کړی؟

– وايې نشته داسې لوری چې وروتنې کمزوری په موږ ټولې لارې

بندي دي.

– بڼه نو بيا بله شپه.

– سمه ده بله شپه به زه د باغ شاته دگيو ونو خواته درته انتظاريم.

دوی په دې باره کې چې څنگه او له کومو لارو پاکستان ته اوږي

خبرې وکړې.

د خداي پاماني په وخت دواړه خوشحاله معلوميدل داسې لکه چې

خپل ارمان ته رسيدلي وي.

شپاړسم خپرکی

په هغه ماښام خماره په عجیب حالت کې وه. هغه د چا خبره نیمه وینسه نیمه ویده وه. غیر عادي کارونو یې مور هم شکي کړې وه د غوا رالوشل یې هیر کړي و.

په ورو ماشومانو یې تر بل هروخت زیاته مینه کوله کوچنی ورور یې خو ځله ښکل کړ او ورسره وېې ژړل هڅه یې کوله په کوټه کې یوازې وي کله به چې یوازې شوه له ځانه سره به یې پټ پټ ژړل خو بیرته به یې ژر اوبنکې پاکې کړې. او په یوه غیر ضروري کار به لگیا شوه کونښ به یې کاوو له مور سره سترگې په سترگو نه شي ډوډۍ یې د معمول خلاف وختي تیاره کړه.

سر پرې گرځیده. لکه چې ډیره بې خوبه شوې وي پخپل ځای داسې اوږده وغځیده لکه چې غواړي ترسهاره ویده شي له سترگو یې اوبنکې جاري وي. د تیکري په پیڅه یې اوبنکې پاکې کړې

له دې ویرې چې خوب پرې غالب نه شي. پخپل ځای کې کیناسته چې پوه شوه نور ویده دي. له ځایه راوړاړه شوه. د گوتو په سرود کوټې بر کونج ته ولاړه د صندوق شاته غوټه یې را واخیسته په دروازه کې یې کینښوده ښه شیبه هلته ودریده

خپلې جامې یې تینگې نیولې وې. د شپې په تیاره کې د مور خواته

مینه او جگر:

راغله. د هغې تر سر ودریده. بیایې د کوچنی ورور مخ بښکل کړ داسې لکه چې په ښکاره چیرته په سفر ځي.

د کوتې دروازه یې بې غږه غوږه خلاصه کړه. د گوتو په سرو د لویې دروازې په لوري روانه شوه.

سپې په چوتره کې کونج ته پروت و. سر یې راجگ کړ له ځانه سره وغوریده. بیرته یې سر پخپلو پښو کېښود.

آسمان شین و او چوپتیا خوره وه. دا چوپتیا به کله کله ۱ کلي د سپو غیا ماته کړه.

خمارې د کلاله دروازې یو ځل بیا د کور په لوري وکتل لکه چې وروستی خدای پاماني ورسره کوي.

زړه یې راډک شو. خو ویې نه ژړل. د دروازې ځنځیر یې په سختۍ سره خلاص کړ.

دباندي هیڅوک نه تر سترگو کیدل. دروازه یې په ځان پسې پورې کړه شاوخوا یې وڅارله. ښه یې وبلله چې همغلته ودرېږي. څو شیبې هلته

و دریده ملوک یې ونه لید.

څه وکړي مخ ته ولاړه شي؟ که مخ ته ځي چیرته ولاړه شي او که بیرته کورته ځي. څوک به پرې خبر شي.

د گوتو په سرو د غواوو د اخورونو په لوري روانه شوه د مخامخ ونو خواته یې وکتل وډاره شوه. د یوه اخور تر څنگ غلې کیناستله.

ښه شیبه ځای پر ځای ناسته وه. د کلي د یوه نیم سپي غیا به یې په زړه کې نوې هیلې راپیدا کړې.

هغه به راروان وي. او سپي به هغه ته غاږي.

د سپو د غیا لوري ته به یې وکتل خو هیڅوک یې نه لیدل د خپلې کلا سپي یې هم وغپل.

مینه او جگره ۱۱۸

خوشحاله له ځایه را ولاړه شوه. ورو ورو د بڼې په لوري روانه شوه. د سپي غږا ډیره ژر غلې شوه دا پوهیده چې د سپي په زیاته غږا به څوک راوین شي، او په شپه کې به د دوی له وتلو خبر شي خو بیا هم پرې خوشحاله وه چې سپي وغایي او پخپله غږا د ملوک د راتلو زیری ورکړي خو سپي بیا ونه غپل.

خماره د باغ د دیوال له کونج سره ودریده، د باغ شاته د گڼو ونو څراغه هیڅوک نه معلومیدل.

د شاله خوا یې د چا د پښو څرپهار اووریده، شاته یې وکتل څوک نه وو، خود پښو څرپهار اوریدل کیده، شاوخوا یې وکتل هیڅوک نه معلومیدل.

په زړه یې گڼې گڼه شوه، یخنی نه وه خودا ټوله لړزیدله، داسې لکه چې چا په ژمي کې سړې اوبه پرې تویې کړې وي. زبون یې ووهل شو، نه یې چیغه کولای شوه، او نه هم کومې خواته تلای شوه.

ځانته یې غوصه راغله. یوې خواته د تلو وس یې هم په ځان کې نه لیده، ژړا ورغله یوځل یې بیا د گڼو ونو په لوري وکتل.

ونې ترپخوا لوړې لوړې ورته وبریښیدې.
کلمه یې وویل «لا اله الا الله محمد رسول الله» یا خدایه، یا خدایه.
پرده.

اوله دې سره یې د دروازي په لوري منډه واخیسته د دروازي ځنځیر یې بند نه کړ په یوه منډه یې ځان کوتې ته ورساوو. او پخپل ځای کې تسیا و سیا پریوتله.

ملوک په لاره یوځل بیا پخپل تصمیم کې سوچ وکړ. او راتلونکی
پلان یې ترشونډه ولاندې تکرار کړ. د خمارې لیدلو او د بلې شپې د
تینستې په وعدې سره یې د خپل جوړ کړي پلان ترسره کیدل لیدل.
له ځانه سره یې وویل:

— چې خماره بوځم او واده ورسره وکم. دا هم له هاشم څخه یو لوی
غچ اخستل دي. نورې خبرې به خدای اسانه کړي.

ملوک لا د ترڅې په دښته نه و ورگډ شوی چې د ما ما زوی یې ولید
چې دده په لوري په بیړه را روان دی، وپوهیده چې کومه بده پېښه شوې
ده. خپل گامونه یې نور هم گړندي کړل د ماما زوی یې له لرې چیغې وهلې:
— مه راخته ودریږه چې څوک دې ونه ویني.

ملوک ځای پرځای ودریده چې سلام رانږدې شو پوښتنه یې وکړه:
— څه خبره ده؟

سلام په سترې سا وویل:

— د هاشم کسان راغلی دي په تاپسې گړځي.

ملوک په وار خطایې وپوښتل:

— تا ولیدل؟

— یه ما نه دي لیدلي لالا ویل چې دوه کسه راغلي ول. له حسن نه یې

د تا پوښتنه کړې وه

— دا څه وايي؟

— هو لالا ویل چې دلته مه راخته. د تا له راتگه خبر شوي دي ځان یوې

خواته وباسه.

ملوک او سلام دواړه د کاریزونو د سپرغو په خواروان شول څو

شیبې یې هلته دمه جوړه کړه.

ملوک سلام ته مخ راواړاوه:

مینه او جگره ۱۲۰

چې داسې ده، نو ته ځان کورته رسوه. ماما ته ووايه چې زما
اندېينه مه کوه زه شپه د شيرينې ابې کره رسوم
کلاشينکوف يې له ځمکې راپورته کړ په زنگنوي کې کيښود.
ماما ته ووايه چې دا هم راسره وړم نور توکل په خدای. کلي ته
راتلای نه شم

ملوک نيت وکړ چې شپه د خپلې ترور کره چې له دې ځايه نږدې
۲۰ - ۲۱ کيلومتره لرې وه تيره کړي او سبا شپه خپل پروگرام عملي کړي.
خو بنه يې وبلله چې د ترور کره د غره له لارې ځان ورسوي
د کاري ترڅنگ د غره په لوري روان شو، مازديگر مهال غره ته
ورسيده

درې تنه وسلوال کسان يې ترسترگو شول. د يوې ډبرې شاته
کيناست، وسله وال کسان يوې کندي ته ښکته شول، ملوک بيرته له ځايه
راولار شو، څو گامه لانه و تللي چې يوبل وسله وال يې وليد. وسله وال د
ډبرې شاته هغې نرۍ لارې ته ځير و، چې د غره په منځ کې تيره شوې وه.
او د ملوک دوی گروپ به له هماغې لارې په خرو او کچرو وسلې راوړلې.
ملوک هم د يوې ډبرې شاته کيناست. ناپيژندل شوي وسله وال د
ډبرې ترڅنگ مورچل نيولی و. ملوک جرأت ونه کړ چې نږدې ورشي هسې
نه چې د هاشم له کسانو څخه وي.

لاره يې چپه کړه، او د غره په ډډه کې مخ ته ولاړ.
نرۍ لارې ته نه ورسيدلی چې له لويديځ لوري پرې ډزې وشوې يوه
گولۍ يې خواته په ډبره ولگيده

ملوک ژر د يوې وړې ډبرې خواته کيناست، نورې ډزې هم پرې
وشوې. ملوک چيغې کړې

های څوک ياست ډزې مه کوئ.

دی پوهیده چې دلته د حکومت کسان نه راځي
سره له دې چې دا د بل قوماندان ساحه وه. خو له ده سره دا ویره وه
هسې نه د هاشم کسان په ده پسې راغلي وي ده خپله خبره تکرار کړه خو
چا ځواب ورنه کړ او ډزو هماغسې دوام درلود.
ملوک نږدې شاوخوا وڅارله. کينې خواته یې په لس متري کې یوه
لویه ډبره وه. خو ورتلای نه شوای ځکه له هر خوا گولۍ بادیدلې.
ملوک د همدغې وړې ډبرې تر څنگ ناسته خوره وبلله.
خو شیبې وروسته د ډزوشدت کم شو. اوس نو خال خال ډزې کیدې
ملوک نه پوهیده ډزې وکړي که نه، که وبې کړي په چا ډزې وکړي.
ده نه پوهیده له چا سره مخامخ دی. تراوسه ټول هغه وسله وال
کسان چې ده لیدلي و. په شخصي جامو کې و. نو ښه یې وبلله چې ډزې
ونه کړي. هسې نه چې ټوپک پخپلو وچلوي
ملوک د لویې ډبرې په لوري منډه واخیستله خو گامه نه و تللې چې
له ښکته بیا ډزې پرې وشوې ځای په ځای کیناست. د پتیدو هیڅ ځای
ورته نږدې نه و. بیرته یې د ډبرې په لوري منډه واخیستله. د ډبرې تر شاه
پټ شو. په ډبره یې دا لیکل شوي لنډۍ ولوستله.
وطن نیولی رانه. نشي
روسیه ولی وړانوي ودان کورونه
تردې لاندې په هماغه لیک لیکل شوي و
اخیر به ته هم ورته وایي
لولوشه افغانان راغلي دینه
د ډبرې درې خواوې بندې وې یوې خواته یوه بله ډبره وه. بله خوا یې
د غره هغې ډډې ته وه. چې د دښمن د راتلو ویره نه وه
ملوک دا ځای ښه وگانه او مخ ته نه ولاړ. خو ډزې هماغسې روانې

مینه او جگره ۱۲۲

وې. دا ډزې یوازې په ده نه کیدلې. ده لیدل چې د غره په مخامخ ډډه کې هم گولی لگېږي.

ملوک نه پوهیده څه وکړي. د وسله والو کسانو پیژندنه گرانه وه، یوازې یې شاوخوا څارله.

د غره په کوزه ډډه کې د بردیم زرهپوش او سرتیرو په لیدو وپوهیده چې راغلي وسله وال د حکومت کسان دي.

بې له دې چې پوه شي دښمنان چیرې ورته پټ دي، په ډزو یې پیل وکړ.

له ډزو سره جوخت له هرې خوا پرې د مرمیو باران جوړ شو، لکه چې په وروستیو ډزو سره یې نورو ته د پتیدو ځای معلوم شوی و.

ملوک د کلاشینکوف شاژور بدل کړ، اوس یې نو یوازې په ختیځ لوري چې زیاتو بوټو او څلرگو دښمن د لیدو مخه نیولې وه ډزې کولې. خو ډزې یې هم په حساب کولې، کله کله به یې نورو خواو ته چې د ډزو ځای به ورته معلوم شو ډزې کولې.

ویې لیدل چې له مخامخ لوري دوه کسه کونښن کوي چې دده د مورچل په لوري راوخیږي، ملوک ډزې بندې کړې، دوه کسان چې کله به پټ شول او کله به بنکاره اوس نو دده مورچل ته رانږدې شوي و.

کله چې د کوچنۍ ډبرې له شا راپورته شول او دده په لوري یې منډه راواخیستله، کلاشینکوف یې پرې ضربه کړ، دواړه ځای په ځای ولویدل. ملوک ته اوس دوه شاژوره مرمۍ پاتې وې. له دریم شاژور نه یې یوه گولی وایستله، په جیب کې یې واچوله.

له څلورو خواو کلابند شوی و. د وتلو لاره یې هم نه وه.

ملوک اوس یوازې یوې خواته ډزې نه کولې. په وار سره یې هرې خواته شمیرلې شمیرلې ډزې کولې.

مینه او جگره

له لاندې لوري يې يو تن وليد. چې دده د مورچل په خوا د راختلو هڅه کوي، چې ښه څير شو، تر شا يې دوه کسه نور هم ول، او د هغوی له شا دهشکې دده مورچل تر اور لاندې نيولی و.

ملوک دا کسان وليدل. خو ډزې يې پرې ونه کړې. دهشکې د سر پورته کولو مجال نه ورکاوو. په همغه لوري يې څو اټکلي ډزې وکړې. ددوهم شاژور مرمی هم مخ په خلاصیدو وې. خپل ځای يې بدل کړ، د همغې لويې ډبرې څنگ ته پریوت، سره له دې چې د بوټو او څارگو له خوا يې د ويشتل کيدو امکان لري نه و، خو اوس يې کولای شول، چې خپله مخه وڅاري.

هغه درې تنه چې دده د مورچل په لور راختل اوس نه معلوميدل، ښايي کوم يو يې وژل شوی وي او يا هم بيرته شاته تللي وي. دهشکې دده مورچل هماغسې تر اور لاندې نيولی و.

يو تن يې بيا وليد چې د مورچل په لوري د راختلو هڅه کوي، نشان يې برابر کړ، په يوه ډز سره يې په ځمکه وويشت له دې سره يوځل بيا د مرميو باران پرې جوړ شو. ملوک لږ را په څټ شو، له جيب څخه يې هغه يوه مرمی چې ساتلې يې وه را وايستله او په يو تش شاژور کې يې کينډوله. شاژور يې مخې ته کينډود. وروستی شاژور يې راواخيست او بيا يې په ډزو پيل وکړ.

له هرې خوا مرمی پرې اوريدلې، بيرته را په شا شو. او له خپل پخواني ځای څخه يې ډزې شروع کړې.

اوس يوازې يوې خواته متوجه و. خو يو يو ډز يې هرې خواته کاوو. د شاهه خوا قهرجن غریبې تت ووت يو کړل.

لاس پورته کړه.

ملوک چې شاته وکتل، يو بريټور انسر يې شاته ولاړ و. افسر يې له

مینه او جگره _____ ۱۲۴

خنده په ده حمله وکړه، کلاشینکوف یې له لاسه وغورځاوه، افسر په دې
بسنه ونه کړه. په خپته کې یې په لغته وواهه، ملوک په ډبره برسیره
ولویده، سر یې په ډبره ولگید.

افسر او یوه بل عسکر بیرته له ځایه راجگ کړ، لاسونه یې پرې
وتړل.

اووه لسم خپرکی

ملوک د شکور د ظلمونو ډیرې کیسې اوریدلې وې ځکه خویې د اسیر کیدو په لومړیو شیبو کې یوازې د هغه نوم په ذهن یرغل کړی و.

ملیشو او افسرانو هغه تر ۶۶ گاز موټر پورې په وهلو، وهلو راووست.

د ملوک لاسونه شاته تړلي ول، او د سر لوخي موټر په لرگینه چوکۍ.

د څو تنو ترمنځ ناست و، د موټر په جمپ سره به نورو ځانونه د موټر په رینگرارن باندې تم کړل خو ملوک به د موټر منځ ته راغورځار شو، نورو به په منت بیرته لرگینه چوکۍ ته پورته کړې.

خودده ویره یواځې له شکور څخه وه، په لاره کې یوازې د هغه په فکر کې و، په ذهن کې یې د هغه څیره مجسمه کوله. سرې سترگې، سور مخ، په خوله کې پراته اوږده اوږده بریتونه، اوله شکور سره د مخامخ کیدو فکر خود ډار سخته لړزونکې څپه پرې راوسته.

په موټر کې د ناستو کسانو خبرو ته یې غوږ نیولی و.

هغوی د نننۍ جگړې په باب خبرې کولې. هریوه د خپلې زپورتیا

کیسې کولې.

ملوک له ځانه سره وویل:

— خدای مو خوار که، با فلسطین مو فتح کړی دی. ټول له یوه کس

سره جنگیدئ. هغه مو هم په چل کې ونیو.

ملوک غوښتل ددوی له خبرو پوه شي. چې له ده سره به څه چلند

کوي. خو هغوی خپلې شخصي کيسې کولې. هريوه خان د نننۍ جگرې اتل باله.

دوی داسې پخپلو منځو کې په خبرو گرم ول. چې ملوک يې يومخ هير کړی و. ملوک شاوخوا وڅارله. موټر په بې لارو لارو په تيزۍ سره روان و.

خان يې سره سم کړ، چې له موټره خان وغورځوي دی ويريده هسې نه چې مړ به يې نه کړې او ژوندی به يې عبدالشکورته ورسوي.

موټر له کليو لري په يوه لويه دښته کې لاره لټوله. ملوک ښه وبلله چې چيرته د کوم کلي خوا ته خان له موټره غورځار کړي له ځانه سره يې ټولې لارې وسنجولې. له موټره لويدل دوه گټې لري، يابه دوی ورباندې ډزې وکړي او وبه وژل شي. يابه په کلي کې ترې ورك شي، کلي ته بيا د حکومت کسان په اسانه سره نشي ننوتلای. خو موټر لا هماغسې په لويه دښته کې روان و. او دا ويره موجوده وه چې ژوندی يې ولايت ته ورسوي.

موټر د ديبانو د کاريز خوا ته ورسیده. ملوک همدا مناسب ځای وگاڼه. او نيت يې وکړ چې له موټر څخه د لويدلو سره سم خان د کاريز سپرغې ته غورځار کړي.

له ځايه راوړلار شو. مخ يې بلې خواته واړاوو. خود شاله خوا چا په قنداغ وواهه.

... کينه د سپي زو، تا ...

يو بل وويل

... مه يې کوه بې چاره سيل کوي

... د سيل وخت يې لا پاتې دی.

اوله دې سره يې بل قنداغ هم وواهه د موټر په شاتنۍ برخه کې

ناست د ژيرې لونگۍ. وال په سرتيري سترگې ور برکې کړې.

– بس چې نور يې ونه وهې.
– د تاڅه خيال دى په اوږو يې سپور کم ها.
– رشيد گله دا د تا کار نه دى.
رشيد په زوټه وخنډل.
– واه واه دا ټوپک مې لکه چې د ميلو لپاره په غاړه کې اچولى دى
چې هغه څه ونه ويل په نصيحت سره يې ورته وويل:
– گلاخانه وروره چې ټوپک، دې په اوږو وي يا به بل وژني يا به بل تا
وژني، ددې لپاره چې تا سوک (څوک) مړ نه کړي نو اول وار ته کوه.
– دا د نارينه کار نه دى.
رشيد په پسخند وويل:
– نو تا شزې (بنځې) ليدلې دي چې ټوپک يې په اوږه کړى وي
گلاخان د کرکې په ډول مخ بلې خواته واراو:
– بنځې رحم لري خوته يې نه لري، د چا په گوگل کې چې د غوښې
زړه وي هغه ټوپک نه اخلي او اول وار هم نه کوي.
– نو بيا دې ولې په اوږه کړى دى؟
– داهم مجبوريت دى.
رشيد ملوک په مخ وواهه:
– سم کينه د خره زويه.
يوه بل بریتور ځوان چې د موټر په مخکينۍ برخه کې ولاړ و مخ را
واراو:
– گلاخانه څې کوي، چې تا اوس له ځانه وکيل مدافع جوړ که
گلاخان خپله ښه شوې پگړۍ سمه کړه وي ويل:
– تربور ورور وي د هېچا سپکه نه پې لور يري، نه دې دي اور بدلي
چې تربور مړ که لمر ته يې مه پرېږده

مینه او جگره ۱۲۸

ملوک په لومړي ځل گلاخان ته وکتل، پخپل ذهن يې فشار راوړ،
ويې پيژاند:

دا خو د عبدالمنان اکاږی دی. وايي پلاريې په کوم مارش (لاريون)
کې د تره کي عکس نيولی و، او په هغه جرم يې څو شپې وروسته وواژه.
گلاخان او بل مشر ورور کلاخان يې د عثمان خيلو په کلي کې د ماما
کورته وټنستيدل او له هغه ځايه حکومت ته ولاړل.

که د گلاخان نوم چا نه وای اخیستی او هغه نه وای ويلې چې ترېور
ورو وي او د هيچا په سپکه نه لورېږي بنايي ملوک هيڅ نه وای پيژندلی.
ملوک د هغه په ليدو ډير خوشحاله شو، زړه يې و، ورو لاړ شي او په
غېر کې يې ونيسي، ورسره وژاړي.

ددوی دواړو پلرونه يو وخت ښه انډيوالان ول، په ژمي به دواړه
يوځای پنجاب ته د مزدوري لپاره تلل او پسرلی به دواړه يوځای راتلل.
ملوک او گلاخان ته به يې نوې جامې راوړې.

ددوی کلي سره جلا ول، خو پټي يې پوله په پوله ول، دواړو به
درمندونه يوځای اچول، د شپې به په درمندونو کې ويده کيدل او گډې
سندري به يې ويلې.

— اه څه وختونه و، خو ارمان چې قدر يې سړي ته نه معلومېږي
تير خواږه وختونه يې د فلم د صحنو په څير د سترگو په وړاندې
تير شول.

ملوک دومره په تيرو وختونو کې لاهو شو، چې خپل ځان ترې هير
شو. يو ډول پټ هوس يې په زړه کې په توپونو
د خوږو وختونو په باب فکر هم، د ښکلې څيرې او ښکلو منظرو د
ليدو په څير سړی خوږو وختونو ته بيايي. او له زړه يې ټولې انډينسې او
کينې لرې کوي

ملوك هم په يو عجيب حالت كې و. د جومات د ملا صاحب خبرې
وريادې شوي، فكري يې وكړې بيا يې هغه حالت او كيفيت چې شهيد يې د
مرگ په وخت كې د رڼا د يوې خړيكي په خير ويني اوس رارسيدلى وي
د موټر له سيټ څخه د ټايب سندرې بيرته اوسني وخت ته راستون كړ:

ای سربازہ یارہ خیرہ په مورچل باندي

بیا به دې ویده کړمه سیوري د اوربل لاندي

تر څنگ ناست کس یې په ترکه وویل:

ای سربازہ یارہ پت شه تر بیلر لاندي

بیا به دې چوختو کمه ټایر د موټر لاندي

خوتنو په یتکي وخنډل، خو بیرته ژر غلي شول یوبل ته یې وکتل یوه

ژبه راویستله لکه لویه غلطي چې ترې شوې وي

یوه بل پرې غږ کړ:

– تاجیه اوس لکه چې شاعر هم شوې

– شاعر مایر خونه یم، هسې مې خولې ته راغله. شعرونه خو هغه

څوک وایې چې ټوپک پیژني هم نه

ټوپک ته یې په کرکه وکتل د دواړو ځنگنو ترمنځ یې پټ کړ

گلاخان غلې ناست و، نه یې د تاج محمد سندرې ته وخنډل او نه یې

هم د بل په څیر نارضایتی وښودله، هغه د چا خبره ځان یې ناگومانه

واچاوو.

ملوك دواړه سترگې په گلاخان كې خښې كړې وې. خو هغه يو ځل هم

ورته ونه كتل.

د هغه وروستۍ خبرې يې زړه گرو كړې و. خو واره يې په زړه كې

وروگر ځيدل. چې غږ يې وكړي، ورته ووايي زه ملوك یم ستا ملگری یم، که زما

لاس تړلي ته خوازاد یې، راشه راشه په غیر کې مې ونیسه راشه راشه وژاره

مینه او جگره ۱۳۰

چا موږ سره بیل کړي یو، راشه چې د خپلو پلرونو ارواوي خوشحاله کړو. د خپلو پلرونو په خیر ملگرتیا وکړو. گډه مسافري وکړو. ښه کورنگ آسان واخلو او د پلرو په خیر سانگې ووهو. ډولونو ته وناڅو. په درمندونو او پالیزونو کې سندرې ووايو، شین خالی وستایو. نیم کښ پلونه یاد کړو. گودرونه وستایو خیر دي که توره شپه ده. توره خونه. شین خالی. نه ده مالومه.

توره شپه به خدای سبا کړي

شین خالی به خدای پیدا کړي

راشه راشه غیږ را کړه، راشه چې بیرته د مینې او محبت ژوند شروع کړو. د ټوپک له میله مه راته گوره، سم راته وگوره، پخپلو سترگوراته وگوره. ملوک یوځل بیا هڅه وکړه چې خپل لاسونه خلاص کړي لاسونو یې درد وکړي.

لکه نوی یې چې ځان ته پام شوی و. ځان ته یې وکتل او بیا یې گلاخان ته وکتل. عجیبه ده د شیرخان د زوی لاسونه تړلي دي. او د منان د زوی په لاس کې ټوپک دی. د ژولیا خبرې وریادې شوې. عجیبه ده. عجیبه ده په دې وطن کې د څومره انسانانو لاسونه تړلي دي او څومره انسانان ټوپک په لاس مخامخ ورته ولاړ دي.

عجیبه ده. عجیبه ده.

ملوک یوځل بیا ځان او بیا گلاخان ته وکتل پخپلو تیرو فکرونو ښیماني ورغله.

یه یه هیڅکله نه. زما لاس تړلي او دهغه په لاس کې ټوپک دی. که زه هغه ته د دوستي لاس غځوم دا به بې غیرتي وي. دا ژوند په دې نه ارزي چې چاته سپی سر تیت کړي اوس زما او دهغه یاران نه کیږي

مینه او جگره

چې له تاسره په قدر برابر نه وي د هغه سړي په څنگ کې هم مه درېږده.
د پلار دا نصیحت چې په وار وار یې ورته کړې و، وریاد شو.
اوس گلاخان تر ما زورور دی. خیر که زه او دی او زموږ دواړو
پلرونه سره ملگري ول، یه یه.

دا ژوند په دې نه ارزې. چې د هغه لپاره چاته سر تپت شي. دوه
ورځې ژوند دی چې په سپیتانه یې تیروم په میرانه به یې تیر کم.
په همدې سوچونو کې مو تر د نیمه فوځي قطعې په نظام قراوول
ورنوت.

په موټر کې سپرو کسانو له خپلو جامو دوږې او گرځونه وځنډل.
مخې او شاته نور موټر او زر هپوشونه هم ودریدل.
د موټر تر څنگ دوو افسرانو د ملوک په سر لانه جوړه کړه.
یوه ویل څارندوی ته یې ولم.

خو هغه بل نه منله. ویل یې رفیق شکور امر کړی دی چې ټول
مجرمین باید اول ده ته وروستل شي هر یوه پخپله گټه استدلال کاوو.
ملوک چې د شکور نوم واوریده په زړه یې بیالړزه گډه شوه. هیڅ
امید نه و ورته پاتې. گلاخان هم له موټره نسکتته شو. هیڅ یې ونه ویل
ملوک په زړه کې خدای. خدای یاد اوو. چې له شکور څخه بچ شي او
بل ځای ته یې ولیري.

د دواړو افسرانو لانه روانه وه. خو یو بل افسر وویل:
پرنسیب باید مراعات شي. امنیت ته یې یوزئ بیابنه یې گورو.
د ملوک زړه ونبویده. له ځانه سره یې وویل:
ا-ه اخیر له هغه دوزخي سره مخامخ شوم

اتلسم خپرکی

د ملوک د وړاندوینې په خلاف شکور له ونې لوړ چاغ سپړی و، زبیره او بریتونه یې داسې پاک خړیلی و، لکه چې وینستان یې له بیخه ایستلي وي. ځای یې د غوږو او غاړې وینستانو نیولی و. د غاړې وینستان به یې زیاتره د سپین کمیس ترغاړو راوتلي ول، ټیټه پلنه پوزه یې په غټ سپین مخ کې ورکه وه، خو دواړه غټې شونډې یې داسې سرې وې لکه چې د شونډو رنگ یې پرې موبنلی وي.

ملوک د همدې شیبې لپاره چې له شکور سره مخامخ نه شي څو ځله له موټر څخه د غورځیدو هڅه کړې وه له ځانه سره یې وویل:

– خدایه چې نه دې وژلم لکه چې دا ځناور دې را لیده.

سرتیري یوازې دومره وویل:

– صایب دا هغه اشرار دی، چې په کمین کې مونیولی دی.

شکور تر شونډو لاندې وویل:

– توره موکړې ده، یوازې یونفر؟ معلومه ده چې زموږ ټول راپورونه

په واقعیت بنا ندي.

سرتیري او بل افسر چې دمخه په دفتر کې و، ووتل ملوک د دروازې خواته لاس تړلی ولاړ و، شکور د لوی میز شاته د کاغذونو په لوستلو بوخت و.

مینه او جگره

له ځایه راولاړ شو، په میز یې یو ځل بیا نظر تیر کړ په یوه کاغذ ورتیټ شو بیا یې ملوک ته مخ ورواړ او و:

ښه ته د هماغه خونې اشرار هاشم د باندې غږی یې؟

ملوک له ځانه سره وویل:

– وگوره عجیبه ده غلبیل کوزې ته وایي چې ته دوه سوري لرې، ځان

ته یې پام نه دی خپل ځان ورته پاکه فیروزه ښکاري

شکور په دفتر کې یوې بلې خراته وگرځیده، ملوک ته مخامخ

ودریده و یې پوښتل:

– ښه تاسې خو نفره وئ؟

– یو خدای و، یوزه وم

شکور په سره سینه وویل:

– ځان مه تیروه، ووايه چې نور گروپ موڅه شو، وسلې او کچرې مو

څه کړې؟

– زه یوازې وم

– ته لکه چې ما نه پیژنې ها، دلته به اول ما ته اعتراف کوي

ملوک خپله مخکېنۍ خبره تکرار کړه.

شکور په بې غږ وویل:

– زما له انسانیته سو استفاده مه کوه، په شرافت دومره دې ووهم،

چې د مرگ په ارمان شې پوه شوې که نه.

ملوک له ځانه سره وویل: عجیبه ده دې ته انسانیت وایي، د شکور

راوتلو سترگو ته یې وکتل په عاجزۍ یې وویل:

– زه رښتیا وایم تکی تنها یوازې، په ...

خود شکور بې واره سوک یې په خوله کې خبره ور وچه کړه

– زه ... زه ...

شکور نورو خبرو ته پرې نښود. له خیرې نه یې وپوهید چې په اسانه اقرار نه کوي. شکور د کشف او تحقیق په برخه کې درې کاله په شوروي اتحاد کې زده کړې کړې وې. او په دې برخه کې د تجربې خاوند بلل کیده. تراوسه پورې یې له رنګارنګ تاکتیکونو څخه په ګټې اخیستنې سره ډیر په خبرو راوستي ول. له هر زنداني سره به یې لومړی نرم چلند کاوو. که به یې اعتراف ونه کړ نو ډول ډول جزاګانې به یې ورکولې. دده تحقیق دریم پړاو هم درلود. په دریم پړاو کې به یې د خپلې او یا ترلاس لاندې کارکوونکو د ظلمونو له امله له بندي څخه بښنه غوښته. د هغه په غم او درد به یې ځان شریکاوو، آن ځینې وخت به یې ورسره ژړل هم، او بیا به یې په چل کې پرې اقرار وکړ. که به په کوم بندي دده دغو ټولو تاکتیکونو اثر ونه کړ او چوپ به پاتې شو. بیا به یې په شپه کې په دښته کې کندی ته بوت او د تل لپاره به یې چوپ کاوو. شکور به ځینو کله کله شکرودنف هم باله. معلومه نه وه چې دانوم ده په ځان ایښی و. که به خلکو له مسخرو باله.

د پخوا په خلاف نن له ملوک سره د شکور نرم چلند لند و. ډیر ژر دده په خبره په دا بله خوا راواوښت.

ملوک یې تر ستوني نیولی و.

– وایې که نه. ته لکه چې ما نه پیژنې. چې د طوطي غوندې دې په خبرو رانه ولم. خپل نوم بدلوم.

د ملوک ستونی یې پرېښود. همداسې مخامخ ورته ودریده. ملوک اوږده سا واچوله شکور په نس کې په سوک وواوه.

– که څه ونه وایې دا مرداره خوله به دې د تل لپاره له خاورو درېکه کړم او له دې سره یې د لغتواو سوکانو شروع پری وکړله.

ملوک د دفتر د چای خوړلو په کوچني میز ورولویده

د میز پرسر بنسینه یې سگرت دانې توتې توتې شوه.
شکور غوریده نور یې څوک په خبرو نه پوهیدل.
د تېلفون زنگ وویل شو. شکور د میز خواته ورغی، په تېلفون یې
لاس کینسود، غورې یې راپورته کړې، له ساه ډک و خبرې یې نه شوای
کولای ورو یې وویل:

— بلې!

شکور د تېلفون غورې په غور کې تر میز راتاو شو، پخپله چوکی
کیناست، له هغې خوا چا خبرې کولې خوده یواځې په «ام» «ام» ځواب
ورکاوو.

او د «سمه ده بیابه خبرې یې وکو» په ویلو یې د تېلفون گوښي
(غورې) کینسود.

ملوک ته یې چې د اوږده کوچ خواته ناست و بد بد وکتل تر میز
لاندي زنگ یې وواکه یو دنگ سرتیری راننوت، شکور وویل:
— دا د لارینس زوی بوزه او غلام سنایي ماته راولیږه.

نولسم خپرکی

د ملوک د پیدا کولو لپاره د قوماندان هاشم د کسانو هڅو کومه نتیجه ورنه کړه په لومړي سر کې فکر کیده چې هغه له سیمې ټنټیدلی دی، قوماندان هاشم اغا محمد د کلا په برج کې بندي کړ او س نو د ملوک د بندي توب او سیمې ته د هغه له راتگه ټول خبر شوي ول.

خو شپې وروسته قدوس د حکومت له خوا د ملوک د نیول کیدو خبر راوړ خو هاشم قدوس پټ پوه کړی و، نورو ته ووايي چې ملوک پخپله خوبنه حکومت ته تسلیم شوی دی، دا خبره ډیره ژر په ټوله سیمه کې خپره شوه. سره له دې چې ملوک په مړو کې حساب شوی و، خو تربرونو یې لا تر اوسه د نجل، مال او جایداد د خپلولو هڅه نه وه کړی.

خو حکومت ته د ملوک د تسلیمیدو د خبرې په خپریدو سره د ملوک باغ قوماندان د ځان کړ او نور جایداد یې تربرونو په خپلو کې سره وویشه د کوز کاریز ملک یې د مخه گرو کړی و.

د سموت په خبره د ملوک پیغله نه بلکې ځمکه کونډه شوی وه.

خماره له هغې شپې راهیسې سخته ناروغه شوه مور به یې وویل چې د شپې په ډیران ډاره شوې ده، او له هغې شپې راهیسې پیریان یې کینستی دي، د خمارې رنگ ورځ په ورځ ژپړیده، په ډیرو زیارتونو یې وگرځوله، د مونه او تاویزونه یې ورته راوړل

خو اونى يې پرله پسې روحاني بابا ته يو وره، د ډمانو د زيارت په
سپرغه کې خويې يوه شپه هم پې تيره کړه. خو حال يې تر پخوا بد تر شو
بنايې قوماندان هاشم د هغې له دې ناروغې څخه خبر شوى وي.
ځکه خويې له هغې سره د واده کولو خبره هيره کړې وه.

شلم خپرکی

دوو سرتیرو ملوک د شکور دفتر ته راووست. خو داخل یې لاسونه نه وو تړل شوي. سرتیري له احترام کولو وروسته ووتل.

ملوک هماغسې ژپړ زینبلی په دروازه کې ولاړو. په زړه یې لږزه گډه وه. تر سترگو لاندې یې د شکور حرکتونه څارل چې په تېلفون کې یې خبرې کولې د تېلفوني خبرو په وخت یې داسې لاسونه خوځول لکه یوې لویې غونډې ته چې وینا کوي.

چې خبرې یې خلاصې کړې له ځایه راوړل شو له ملوک سره یې په لاس روغېر وکړ. ملوک زړه نازړه لاس ورکړ.

شکور چوکۍ ته اشاره وکړه ویې ویل:

کینه

ملوک لا ولاړ و. شکور یې په مت لاس کېښود:

کینه ولې ولاړ یې. زه پوهیږم. چې له تاسره ډیر بد چلند شوی دی.

ته مه خپه کیږه دلته هم د هاشم غونډې خون اشام افراد پیدا کیږي. د کړکۍ خواته ودریده پسې زیاته یې کړه

د هغو په ځای زه بخښنه درنه غواړم. دوی د انقلاب مطالبات

په نظر کې نه نیسي موږ ستا په باره کې ټول معلومات او اطلاعات

ترلاسه کړل

موسکی شو ویې ویل:

– لیونیه تاخو داهم نه ویل چې د قوماندان هاشم چاره ستا ستونې ته هم رسیدلې ده.

ملوک له ځانه سره فکرو کړي:

وگوره لیوه بیا د پسه پوست واغوست، عجیب خلک دي په هره جامه کې ځان جوړولی شي.

ترشزنه و لاندې یې د هغه ځواب ورکړ:

– کیږي نو، دنیا ده، له کومه ظلمه به سړی وژاري.

– نور نو له ظلم او ستم نه خلاص شوي، خوته به یو کار کوي.

د ملوک مخې ته ودریده ویې ویل:

– ودې نه ویل کوم کار؟ هغه د هاشم وژل دي.

ملوک په حیراني ورته وکتل.

– هو هم ځان د هغه له شره خلاص کړه او هم نور خلک ترې بیغمه کړه.

یعنې هم ثواب هم خرما.

په خدا یې پسې زیاته کړه:

– غزا دې ته وايي، تاهسې غلظه کړیده، څنگه خوښه دې ده؟

ملوک ورو وویل:

– که ما وژلی شواي، دې حال ته به ولې رارسیدم.

– لیونیه هغه وخت یوازې وي، اوس یوازې نه یې، مورې ټول

امکانات درته برابر وو، او بیا چې په حکومت کې هم مقام او هرڅومره

پیسې چې غواړې ترنا قربان. په غرور یې پسې زیاته کړه: لیونیه انقلاب

له تا سره دی.

– زه دا کار نشم کولای.

شکور ټینگار کاوو:

مینه او جگره _____ ۱۴۰

– مور ټول فکر کړی دی، یوازې ته یې چې هاشم وژلی شې او بس پټ دې هلته لیرو، په اسانې یې وژلی شې، زموږ شبکې درسره کومک کوي.

– زه یې نه وژنم.

شکور په تعجب وویل:

– ولې؟

– بس.

دشکور په ټنډه کې کرنې پیدا شوې وې وویل:

– وایې خریې چیرې کشاوو او دی چیرې ته، مور سمه لاره درنښو

او ته لانخرې کوي.

– دا سمه لاره نه ده، دا د میرانې لاره نه ده، چې د قیامت یوه ورځ هم

پاتې وي زه غچ ترې اخلم خو داسې نه.

شکور په نصیحت وویل:

– گوره که زموږ خبره ونه منې حال به دې ډیر خراب شي.

ملوک په زړه کې وویل:

– اوس خومې حال داسې ښه دی، چې خراب به شي، تردې به لاشه

راباندې کوی مې به مې کړئ کاشکې مې مې کړئ.

په خوله یې څه ونه ویل، هماغسې غلې په چوکۍ ناست و.

شکور د نصیحت په ډول خو نورې خبرې هم ورته وکړې خو ملوک

ونه منله. شکور تر میز لاندې زنگ ټینگ کړ یو سرتیری راغی او دده په

اشاره یې ملوک له دفتره ویوست.

د زندان په دروازه کې یې گلاخان ولید په زړه کې یې وویل:

– اوس راپیدا ش.

خو گلاخان ځان ناگاره و اچاوو، ملوک یې زندان ته بوت

مینه او جگره

۱۴۱

خوشیبه وروسته گلاخان دروازی ته راوغونست. تریونستنی دمخه یی
ورته وویل:

د تره زو مه خپه کیږه، که خدای کول یوڅه خوبه وکړو، له شکوره مه
ډاریره پخپله تبدیل دی نن یا سبا به ځي.

یوویستم خپرکی

د جمعی په ورځ ماسپینین مهال یې ملوک له زندانه راویوست، او د جیب موټر په سورلي یې د فوځي قطعې ترڅنګ میدان ته چې دوی هوایي ډګر باله یووړ، ملوک د سرتیرو له خبرو پوه شو، چې په الوتکو کې یې کابل ته بیایې، د سرتیرو په منځ کې ګلاخان هم و، خو تر اوسه یې له ملوک سره خبرې نه وې کړې، افسر په میدان کې ګلاخان ته یو پاکټ ورکړ ورته ویې ویل:

— دا ډیره مهمه وظیفه ده، بې غوري نه ده پکې پکار، چې له الوتکې کوز شوي دا مکتوب به هلته ورکړې پوه شوي؟
— سمه ده.

— افسر په ټینګار وویل:

— ډیره متوجه اوسې، ته موځکه ورسره ولیرلې چې دا له تاسره هم

کومک دی وروږ به دې هم وویښې او چکر به دې هم شي.

— بس تاسې ډاډه اوسئ.

نږدې یو ساعت وروسته دوه هلیکوپتر له لرې را ښکاره شول

هلیکوپترو په دښته کې دووې جوړې کړې

د کیناستو سره جوخت د ښاري بسونو په څیر بیروبار پرې جوړ شو.

مسافرو سرتیرو او افسرانو او مامورینو هریوه تربیل ځان مخ ته کاوو.

مینه او جگره

نورو سرتیرو مسافر له هلیکوپترو شړل، خو چا د هغوی منتونو او وهلو ټکولو ته پام نه ساته، چا به ویل: مور مې مړه ده، تیلگرام راغلی دی، چا ویل رخصتي مې دلته پوره شوه، هریوه پیلوتانو ته زاری کولې چې هلیکوپتر ته یې پورته کړي. دواړه هلیکوپتر له مسافرو ډک شول، گلاخان او ملوک ونه شوای کړای چې ورپورته شي، گلاخان هلته ولاړ افسر ته وویل، افسر له دوو سرتیرو سره د پیلوټ په ملگرتیا هلیکوپتر ته وریوړ. شول درې کسه یې راکوز کړل د هغوی د زاریو او کنځاوو پروایې ونه کړه گلاخان او ملوک یې هلیکوپتر ته پورته کړل.

هلیکوپتر مازدیگر ناوخته د کابل په هوايي ډگر کې راکوز شول گلاخان د مکتوب پاکټ له جیب څخه راویوست، په لاس کې یې واړاوه او راواړاوه او بیرته یې په بل جیب کې واچاوه، ملوک ته یې مخ ورواړاوه.

— دتره زور اڅه

ملوک غلی پسې روان شو.

گلاخان یې په مټ لاس کینود ورته ویې ویل:

— خپه نشې لاسونه دې تړلي دي، خیردی ته راڅه

دواړه په ټکسي موټر کې کیناستل، ډرپور ته یې وویل:

— شارنو، کوچه گل فروشي.

موټر د هغه سرای مخې ته ودریده چې د گلاخان د ورور کوټه پکې

وه. گلاخان خپل بکس غاړې ته واچاوه ملوک ته یې وویل:

— راڅه خدای دې وکي چې کلاخان په ځای وي، او چیرې تللی نه وي

کلاخان او بل ملگرې یې په کوټه کې ددیگ په پخولو لگیاول

گلاخان یې په غیږ کې ونیو:

— شکر چې راغلي بیگا مې په خوب کې لیدې، ډیر په تشویش

کې وم

مینه او جگره ۱۴۴

کلاخان تر ملوک هم غیر راوگرځوله، خو ملوک غیر ورنه کړه.
گلاخان حیران، حیران ورته وکتل، پوه شو، چې لاسونه یې تړلي دي.
په اشاره یې گلاخان وپوښت:
- دا بندي دی.
کلاخان وځنډل:
- نو زما په کوټه دې د بندي خانې گومان کړی دی؟
- نا دا دشیرخان اکا زوی دی.
کلاخان په ناباوري وویل:
- رښتیا وايي؟
ملوک ته یې ښکته پورته وکتل، گلاخان ته یې مخ ورواړاوه:
- نو بیا دې لاسونه ولې پرې تړلي دي؟
گلاخان د ملوک لاسونه خلاص کړل.
کلاخان بیا غیر ورکړه.
گلاخان ټوله کیسه ورته وکړه.
- ښه ښه عجیبه ده والله.
ملوک ته د ژولیا خبرې وریادې شوې عجیبه دا نه ده عجیبه داده چې
یو انسان ولې د بل انسان اسیر وي.
له ځانه سره یې وویل: عجیبه دا نه ده، عجیبه داده چې دشیرخان
زوی د منان د زوی اسیر دی، لاسونه یې تړلي دي.

دوه ويستم څپرکی

د زون مرکز ته د عبدالشکور د تللو د لارې امنیت لادمخه نیول شوی و، وسله وال کسان لادشپې د لارې په سر د لنډمهاله پوستو د جوړولو لپاره تللي ول، په لاره کې د دوو غونډیو سرونو ته ټانگونه هم څیژول شوي. و دا ټول امنیتي تدبیرونه د قدوس د پروني رپوټ له مخې نیول شوي و. قدوس چې پرون په پټه د قوماندان محمد هاشم مرکز ته استول شوی و. خبر راوړی و، چې هاشم د شکور له حرکت څخه خبر شوی دی نیت لري چې د فوځي کتار لاره ونیسي.

سره له دې چې د زون مرکز ته د شکور د تلو پلان په پټه نیول شوی و، خو دا معلومه نه شوه چې هاشم څه ډول او چا خبر کړی دی.

قدوس د هغوی د کمین ځای هم بنودلی و، هغه داهم ویلي و چې قوماندان هاشم پرون ټولو ته ویل چې که شکور له سیمې ژوندی ووت نو دی به دښځې ټیکری په سرکوي.

د قوماندان هاشم ددغه کلک هوډ او سوگند په مقابل کې شکور کلک امنیتي تدبیرونه نیولي ول.

ده دخپل حرکت لوری له کلیو چپ کړ او یوې فوځي قطعې ته یې د هغوی د کمین پر سیمه د بیرغل امر هم ورکړی و.

سهار ترلمانځه دمخه کتار وتړل شو. شکور له خپلو ساتونکو سره

په بی بی ۶۰ ډوله زرهپوش کې چې د کتار په پای کې روان و، سپور شو په دې کتار کې مخې ته دوه محاربوي ماشینونه ورپسې له سر تیرو ډک یو ۶۶ ډوله گاز موټر له هغه وروسته دوه جیب موټرونه او ورپسې هم څلور زرهپوشونه شامل ول، چې سهار وختي یې په بیره حرکت وکړ په خامه سرک د دورو او لوگیو یوه لویه لیکه جوړه شوه، کتار له نیم ساعت مزل وروسته سرک پرېښود او په دښتو سر شو، له همدې سره په کتار کې گډوډي هم جوړه شوه، کله به یو مخ ته شو کله بل، اوس نو په یوه لیکه نه و روان.

په لاره کې د جیب موټر ټایر پنجرشو، ټول کتار ته د دریدو امر ورکړ شو.

له دې سره له مخې ته پروت کلي څخه د ډزو آوازونه واوریدل شول، څرگنده شوه، چې دمخه استول شوي قطعې په کلي یرغل کړي و، شکور ددې خبر په اوریدو سره خواشینې شو، څو تنه وسله وال یې د جیب موټر لپاره پرېښودل او پاتې کتار ته یې دمخ ته تلو امر ورکړ. کتار چې کله له غونډۍ واوښت د جگرې په منځ کې راگیر شول شواوخوا غونډیو او کاریزونو ورباندې یرغل پیل شو.

ټانکونو او زرهپوشونو د پناه ځای نه درلود، په وچ ډگر ودریدل، هرې خواته یې ډزې کولې، یوه زرهپوش اور واخیست شکور پرله پسې په مخابره کې خبرې کولې، له جیب سره د پاتې کسانو مخابروي اړیکې وشلیدلې د دویمې غونډۍ څخه چې له دې سیمې لرې پرته وه هم خواشینوونکي خبرونه رارسیدل، څو تنه یې تسلیم شوي ول، په ټانک کې پاتې دريو کسو مقاومت کاوو، هغوی په مخابره کې پرله پسې چیغې وهلې.

— انقلاب توفان، انقلاب توفان.

خوشکور کلي ته د تللي قطعي له قوماندان سره په خبرو بوخت و:
_ بلي بلي، توفان، انگار، اورم، ادامه، ادامه، توفان، انگار.
انگار ادامه.

د مخابري له بغس سره يوځای له هغې خوا ډډه غږ واوريدل شو.
_ انگار توفان، انگار توفان توجه، انگار ټول کلي نیولی دی،
دبمن د شمال په استقامت په تينسته دی.

د بلي مخابري چيغږ دوام درلود:
_ انقلاب توفان، انقلاب توفان.
خوشکور ځواب ورنه کړ د انگار په ځواب کې يې وويل:
_ ډيرينه، توفان انگار، دبمن تعقيب کړئ، کوبنس وکړئ د اول
شخص مړی يا ژوندی په لاس راوړئ.
_ اطاعت کيږي.

شکور بلي مخابري ته چې پرله پسې چيغې يې وهلې ځواب ورکړ:
_ توفان انقلاب، توفان انقلاب، اورم توفان يم اورم، له هغې خوا د
مخابري له بغس سره يوځای ستړی آواز واوريدل شو:
_ انقلاب توفان، انقلاب توفان، دبمن مور ته نژدې شوی دی
کمک، کمک.

_ توفان انقلاب مقاومت وکړئ کمک در سيږي

له هغې خوا آواز واوريدل شو:

عاجل کمک، انقلاب له ...

آواز يې د مخابري له بغس سره گډ شو.

شکور غږ پرې وکړ:

_ توفان انقلاب، توفان انقلاب ...

خوله هغې خوا آواز وانه وريدل شو.

قوماندان په مخابره کې د کتار د مخې په ټانگ غږ وکړ:

- انقلاب زمري انقلاب زمري.

- بلی اورم زمري انقلاب.

- زمري استقامت ختیځ.

- له دې سره کتار حرکت وکړ.

د ۶۶ ډوله گاز موټر ټایرونه په گوليو ولگیدل موټر یې ځای په ځای

پریښود، دوی د مرمیو په باران کې په مخ ولاړل، شکور په مخابره کې

پرله پسې چیغې وهلې.

- توفان انقلاب، توفان انقلاب.

اوس نو د جگرې له ځایه بڼه لرې شوي ول، شکور شیبه په شیبه په

مخابره کې چیغې وهلې.

- توفان انقلاب، توفان انقلاب.

د زرهپوش له کړکینچې څخه یو بل افسر پرې غږ وکړ:

- انقلاب اور اخیستی دی.

شکور لومړی ځل له زرهپوش نه سر را اوچت کړ ویې لیدل چې د

غونډۍ پر سر له ټانگ نه لمبې جگړې په افسوس یې سر وښور او و بیرته

په زرهپوش ننوت.

د زرهپوش په سر ناست افسر خبر ورکړ چې د سرک ترڅنگ مړی

پروت دی.

زرهپوش ودریده درې تنه ورکوز شول. مړی یې زرهپوش ته پورته

کړ. شکور ویوښتل:

- جسد د چادی؟

- تورن بصیر.

- اوه ددې بې چاره خو واده تیار و. پرون یې له ما رخصت واخیست

ښایي د غونډۍ شاوخوا به نور مړي هم پراته ول. خو کتار په پټيو
سترگو تری تیر شو، دلته په دوی هم ډزونه ونه شول.

د نږدې کلي له کورونو څخه چې د مخه پکې د دواړو خواو جگړه وه
لوگي پورته کیدل، شکور له وروستي حال نه ځان خبر کړ.

– توفان انگار، توفان انگار، موقعیت دې چیرته دی اطمینان!

د مخابراتي بغس پورته شو:

– بلې انگار توفان، انقلاب خپلي کلي په شمال ۴ کیلومتری کې

امنیت تامین دی.

– انگار انگار د محاربي وروستي نتایج څه دي! اطمینان.

– کلي په کامله توگه له ضد انقلاب نه تصفییه شو. د اشرارو تلفات

۱۳ تنه ووژل شول او ۲ تنه اسیر دي. زموږ د قطعې اته تنه شهیدان دي او

۱۱ تنه ټپیان دي، د دريو تنو حالت خراب دی او یو تن د کوما په حالت

کې دی، په کلي اوربل دی.

نیم ساعت وروسته ددوی کتار له لیږل شوې قطعې سره یوځای شو،

بې له ځنډه یې حرکت وکړ.

درويشتم خپرکی

ملوک د کلاخان په خبرو او وعدو باور نه شوی کولای خوبیا یې هم
د شپې ددوی له کوټې د تینبتي هڅه ونه کړه.

یوځل بیا د کلاخان په بیگانو خبرو راوگرځیده چې خپل ورور ته
یې وویل:

— تاسې له دنیا ناخبره یاست، هسې خوشي تشي خلك ځوروي،
وضعه معلومه نه ده، ډیرو قطعاتو ته د تسلیم امر ورکړ شوی دی.

دی سبا د خپلې خور کره ورسوه

ملوک د کلاخان خبرې د شکور له وروستیو خبرو سره پرتله کړې له
خانه سره یې وویل:

— کلاخان د شکور غوندې نه دی. دی داسې نه کوي، رینبتيایې زړه
را باندې خوږیږي، کلاخان بیگا داهم ویلی و، چې د ملوک د خور خاوند
گل مرجان په جگړه کې وژل شوی دی.

په کوټه کې یوڅه رڼا شوه، ملوک له ځایه راپورته شو، اودس یې
وکړ. د سرای لویه دروازه تړلې وه. بیرته کوټې ته راغی کلاخان او
گلاخان هم راپاڅیدلي ول.

له چای څښلو وروسته کلاخان او ملوک په خوشحال مېنه کې د
ملوک د خور د کور په نیت روان شول.

مینه او جگره

ملوک ۱۶ کاله وروسته د خپلې خور لیدو ته ورته. هغه وخت دی لا ډیر کوچنی و، د خپلې خور خیره ترې هیږه شوې وه. لیدو ته یې هم ډیر خوشحاله نه و. د گناه احساس ورسره ملگری و، خان ورته د خپلې خور د خاوند قاتل بنسکاریده. تیره شپه یې چې د گل مرجان د مرگ خبر اوریدلی و، په خپل ذهن کې د مړو او اسیرانو په منځ کې د هغه په لټه و، اوس چې د هغه د کور په لوري روان و، په فوځي درېشې کې جگ بنکلی ځوان یې ور په یاد شو، چې د دوی گروپ په وهلو ټکولو تر مرکز رسولی و، سره له دې چې له هغه وروسته یې نه ولیدلی. خو یوه شپه چې بنديان له زندانه وتښتیدل، دوی ورباندې ډزونه وکړل، د کلا شاوخوا وینې ډیرې تویې شوې وې خو مړي هلته نه وپاتې، بیا وروسته چا خبر راوړ چې تښتیدلي کسان ټول جبار قوماندان په غره کې ووژل، دوو تنو یې په لاره ډیره وینه ضایع کړې وه او مړه شوي ول، ملوک نه پوهیده چې گل مرجان څه شو، خو ځان یې د هغه قاتل باله.

له ځانه سره یې وویل:

— خلك خپلو خویندو ته پروني ورپه سرکوي، ما یې له سرنه پرونی واخیست، ماخپله خور کونډه کړه، ماخپل واره خوریونه یتیمان کړل ما.....

گلاخان یې په اوږه لاس کښود:

— څنگه یې وطنه، په کوم چرت کې تللی یې خور به دې څومره درته خوشحاله شي.

ملوک یوازې په «ام» سره ځواب ورکړ.

په زړه کې یې وویل:

— هو چا چې د چا د سر پرونی اخیستی وي خود به یې لیدو ته

خوشحاله وي

مینه او جگره _____ ۱۵۲

پرون یې لاس تړلي و، او په هلیکوپتر کې د زندان په لوري روان و. خونن په ټکسي موټر کې د خپلې خور د کور په لوري روان و. په یوه ورځ کې دا ډیر لوی بدلون و. چې د ملوک په ژوند کې راغلی و، پرون دا هم معلومه نه وه، چې زندان ته به یې وړي او که پليگون ته. نن معلومه وه چې د خور کور ته ځي.

خو ملوک په خپل ژوند کې په دومره لږ وخت کې په دغه لوی بدلون خوښ نه معلومیده.

خور ته به څه وایي، چې خاوند یې ددوی په سیمه کې څنگه او د چا له خوا ووژل شو.

ملوک ځان ته ډاډ ورکړ: نه نه بنایي هغه په کوم بل ځای کې وژل شوی وي، ماهیڅ لیدلی نه دی، که مې لیدلی وای حتمًا مې پیژاند، حتمًا، څنگه څنگه به مې نه پیژاند، کونښن یې وکړ د ماشومتوب په شپو ورځو کې د هغه د لیدو یوه خاطره را په زړه کړي، په خپل ذهن یې فشار راووست:

— هو هو هغه نری جگ سړی و، زموږ کور ته به په موټر سایکل راته، ډول ډول میوې به یې راوړې، کوم چې ما لیدلی دا هغه نه دی، هغه بل څوک و. دا بل څوک. خپلو دغو سوچونو هم قناعت ورنکړ. له ځانه سره یې وویل:

— گل مرجان چې هرځای وژل شوی وي. زه پکې شریک یم، ماخپله خور کونډه کړې ده، ماخپل خور یو نه یتیمان کړي دي. اوه څه به ورته وایم خور به مې....

ټکسي د یوې شین رنگې دروازي مخ ته ودریدله.
گلاخان د ټکسي چلوونکي ته پیسې ورکولې ملوک ته یې وویل:
— دا ستا د خور کوردی

یوه ماشوم ته چې د کور مخې ته یې په خاورو کې لوبې کولې گوته ونيوله دا د ملگري گل مرجان وروستی زوی دی.
ملوک په ماشوم ورته شو بنسکل یې کړ، خو مخ یې بلې خواته واراو.

ددروازې له لومړي زنگ سره یو ماشوم راووت کلاخان زیری پرې

وکړ:

هه! ما دې راغلی دی ورشه په مور دې زیری وکړه

او پخپله د کور مخې ته له یوې ونې سره ودریده.

د ملوک او خور روغې یې ښه ډیر وخت ونيو، دوی دواړو سره ژپل

په کوټه کې د ملوک نظر تر هرڅه پرمخ په کونج کې د کوچني میز

پرسر د بریتور ځوان په عکس ولگیده.

دا هغه کس و، چې ددوی گروپ د جمعه گل د کلا ترڅنگ نیولی و.

دا هغه دی چې د اوبو څښلو ته چا پرې نه ښود.

دا هغه دی چې اکبر غوښتل ځای په ځای یې ووژني، اوه، چې له ما

څخه یې ډوډی وغوښتله، ما ورنه کړه او منت مې هم پرې وکړ.

کاشکې هغه وخت مې پوښتلی وای، ښایې پیژندلی مې وای،

مرسته مې ورسره کړې وای، را خلاص کړې مې وای، اوس به مې خور

تور ټیکری نه و پرسر، اوس به مې خور یونه داسې سپیره مخونه نه و راته

ناست، اوه خدایه، اوه خدایه.

خلير و يشتم خپرکی

د خوراو خوريونو د خير و په ليدو سره ملوك هم خپله پريکړه بدله کړه، دی پوهيده چې خور يې ورته خومره ضرورت لري، په کابل کې پاتې شو، ده که څه هم پخپله سيمه کې د گل مرجان د ليدلو او ددوی د گروپ له خوا د هغه د نيولو کيسه له خپلې خور څخه پته کړې وه، خو له ځانه سره په ياديدو به يې تل ځوريدده، ځان يې د هغوی پورورې باله.

د گل مرجان مشر زوی هيواد يې چې بنوونځي ته تر تلو وروسته به يې په بازار کې کار کاوو، نور کار ته پرې نښود، خوڅه يې وږمه چې اوس پيغلوتې شوې وه له بنوونځي څخه راوگرځوله.

ملوک به سهار وختی د کوټه سنگي په چوک کې له نورو کارگرانو سره يوځای کيناست که به چا د کار لپاره بوتلل نو د ورځې گټل شوې پيسې به يې ماښام خپلې خور ته راوړلې او که به کار ورته پيدا نه شو نو له منډيې څخه به يې سودا راوړه او تر ماښامه به يې په بازار کې خرڅه کړه.

په ښار کې حالت په څو ورځو کې بدل شو.

څو ورځې کيدې چې ملوک ښار ته نه ولاړ. هيواد. ميوند او بهير هم له بنوونځي څخه پاتې ول.

راديوگانو يوازې د کابل خبرې کولې.
هېڅوک نه پوهيدل چې څه پېښېږي. ښاريانو د ويري او هيلې ترمنځ
ژوند تيراوو.
ملوک خوشحاله ښکاریده هرځل به يې چې خپل جای نماز ټولاوو
وروستی دعا به يې ټولو واوریده
_ يا خدايه مجاهدين کامياب کړي
خو د کورنورو غړو په دې دعا کې ځانونه ورسره شريك نه بلل.
په هغه سهار ښاريان د ملا اذان پرځای ډزوله خوبه راويښ کړل.
خو دا ډزې ژر ودریدې، داسې معلومیدله چې د بري په وياړ د
خوشحالي ډزې وې.
ملوک خوشحاله و، نورو ته يې ډاډينه ورکوله:
_ مه ډارېږئ، که خدای کول وروسته له دې به يو ډز هم وانه وړئ.
ملوک په ښار کې نابنده و، داسې څوک نه و، چې دی د بري زيری پرې
وکړي او مبارکي ورکړي.
خو زه يې طاقت ونه کړ هيواد ته يې مخ ورواړاوو.
_ خور يې راځه چې ووزو، نن کابل وگورو چې څومره ښکلی شوی
دی. نن کابل ته پرېښتې راغلي پرېښتې.
موټران لږول. دوی پلي د ښار په لوري وخوځيدل. په ښار کې ډلې
ډلې څپې وروسله وال کسان گرځيدل.
چې هره ډله به تيريدله ملوک به هيواد ته مخ ورواړاوو
_ وگوره څومره ښه ښکارېږي څومره ښه خلک دي مانه درته ويل؟
ملوک به دا خبرې په داسې انداز کې کولې لکه ټول چې ده
راوستي وي
هيواد په ساده گي وويل

– بیره ماما زه خو یی له ټوپکو ډیر ډاریرم، هسې نه چې ...

خوملوک به یې خبره پریکړه

– لیونی کیره مه نن خو اوله ورځ ده. که خدای کول سبا ته به یو

ټوپک هم ونه وینې.

ده لا دا خبرې نه وې تمامی کړې چې هیواد په وار خطایي وویل:

– وی، وی هلته وگوره مریې که، وی مریې که.

خوتنو وسله والو ډیره کور مخې ته بیره سړی د ټوپک تر قنداغونو

لاندې کړې و، دوی دواړه ورته ودریدل، ټوپکوال سړی ترستوني

نیولی و.

– وایم کیلي راوړه، که نه وژنم دې.

– درته ومې ویل، درته، درته ومې ویل ...

سلگیو واخیست، په سلگیو کې یې خبرې هم کولې، خو

لکه چې ژړا اخیستی وي خبرې یې بندې بندې کیدې څوک نه

ورباندي پوهیدل.

د شالخوا یوه پلنگي پوښ ټوپکوال په لغته وواهه:

– راوړه د گراج کیلي راوړه ملحد، مور پیاده گرځو تا ته مو تر

ولاړ دی.

سړی د یوې وهل شوې ونې په بیخی پر مخي ولویده، له خولې یې

وینې جاري شوې، یوه بل چې توره کونډی ډیره یې لرله او تراوسه غلی

ولاړو، ورغی سړی یې ترلاس ونيو ورته وپې ویل:

– نذیره کیلي ورکړه، دا داسې خلک نه دي چې همداسې دې پریردي

سړي چې د لاس په شا یې د خپلو شونډو وینې پاکولې په هماغه

انداز وویل:

– ورته ومې ویل چې په کور کې څوک نشته، خودوی یې نه مني

یوه وسله وال دابل ته مخ ورواړ اوو:

د گراج قلف یې مات کړه، دا د سپي زوی لارې ته نه راځي. یو بل چې کلاشینکوف یې له اوږې رابنکته کاوو د گراج په لوري روان شو ویې ویل:

– روکی ښه وایي اوس به بل گروپ راشي، تیاره ډوډۍ به موله خولې وباسي. اوله دې سره یې د کلاشینکوف میل د گراج په ځنځیر کې بند کړ. قلف، یې مات کړ.

ملوک چې تر اوسه دا صحنه په پټه خوله څارله ورغی توپکوال یې ترلاس ونيو:

– خیریت خو به وي څه چور خو نه دی.

– ته څوک یې چې داسې هوکي هوکي کيږي؟

– زه هم ستا غونډې یو مجاهد یم، خو غل نه یم.

دده په لیدو نذیر هم جرأت پیدا کړ رامخته شو.

– دا غله دي، که غله نه وي نو پر دې موټر ...

اغاشیرین په ولیو کې د کلاشینکوف په قونداغ وواهه.

– کینه کمونیسته، چې وژنو دې نه، ته لا شکر وباسه.

ملوک چې د اغاشیرین کلاشینکوف ونيو په قهر یې وویل:

– بس چې نور یې ونه وهي.

اغاشیرین څه ونه ویل، دا نورو ته یې وویل:

– موټر راوباسئ.

بیا یې ملوک ته ښکته پورته وکتل ویې ویل:

– دکوم ځای یې؟ چې پوه شو ددوی د سیمې نه دی نو د هغه په وهلو

یې پیل وکړ. څو تنو کرولا موټر په تیله تیله له گراج څخه راویوست.

نذیر هک حیران ولاړ و.

خو ملوک له وسله وال سره لاس او گریوان و.
توپکوالو موټر تر سرک پورې ټیله کړ. یو توپکوال یوقات شوی
کاغذ پرانیست د موټر د مخې په بڼینه یې سریش کړ.
هیواد تر تصویر لاندې کرښې ولوستلې.
دازادي دلارې اتل او د اسلامي ....
موټر په بیره تر کړ لیچ تیر شو.

پنځه ويشتم څپرکی

قوماندان محمد هاشم کابل د راتلو په دويمه ورځ د شکور د موندلو په لټه کې شو، په لومړيو ورځو کې يې څوک پوښتنې ته هم نه راتلل. کله چې رئيس مقرر شو او په راديو او تلويزيون کې يې خپل نوم واوریده نو هيله يې پيدا شوه چې اوس به په کابل کې اوسيدونکي مامورين چې له ده سره يې پخوا پيژندل دده پوښتنې او مبارکي ته راشي. خو بيا هم څوک رانغلل لس پنځلس ورځې وروسته دوه کسه مامورين چې دده دسيمې ول. مبارکي ته راغلل.

په خبرو کې محمد هاشم ورڅخه د شکور پته وغوښته يوه ورته وويل:
_ هو همدلته دې يوه ورځ مې د جادې په جومات کې د محمد الدين په فاتحه کې وليد.

_ ښه ښه نو څنگه به يې پيدا کم؟

_ اسانه ده.

هاشم په غررو سره وويل:

_ يو وار به يې ووينو چې اوس په څه غورو کې دی؟ بيا يې دا بل ته

مخ راواړاوو.

_ اوس آپخوانی بابولالې وايي که بې سد سرته ورغلی دی؟

_ نه نه اوس غريب ډيرغلی دی.

– څنگه یو وار نه ورځو؟

– واللہ ورغلي خوبه وو خو ...

محمد هاشم په خبرو کې ورو لویده:

– ولې داسې ترولی (تلولی) شوې څه خورم خو یې نه، هسې یو وار

یې وینم.

موسکې شو پسې زیاته یې کړه:

– هغه خز زما پخوانی یار دی.

داد محمد فکر وکړ: له خبرو یې مالومېږي چې واللہ که یې وینه

ځمکې ته پریرېدي، که دا ورسره مخامخ کړم د شکور د عمر بدي راله

غاړې شوه.

دواړه میز پر سر یې چې دوړې او گرزونه پرې پراته ول، گډې وډې

کړنې وایستلې سر یې راپورته کړ:

– خدای دې خیر کړي وبه یې وینې.

– ته عجب سپی یې زړه مې غواړي چې یو وار یې وینم او ضرور

کار هم ورسره لرم.

– اوس به خدای خبر هغه ...

خو محمد هاشم خبرې ته پرې نښود له ځایه راجگ شو.

– بس همدا یې وخت دی، یا الله ځی چې ځو.

په موټر کې دواړه غلي ول، موټر په بیړه روان و، دا څو ورځې ښار

ارام و، داد محمد به چې له موټر څخه شاوخوا وړانو ودانیو ته وکتل سوړ

اسویلی به یې له خولې ووت، بیابانه یې هاشم ته چې د موټر د مخې په

سپت کې ناست و، وکتل سر به یې وښوراوو. کله کله به یې ډرپور ته

لارښودله.

موټر ډیر ژر مکرویانو ته ورسیده او د یوه پنځه پوریز بلاک مخې ته

مینه او جگره

ودریده، وسله وال کسان ژر ژر له موټر څخه را کوز شول او شاوخوا د تیارسی په حالت کې ودریدل.

دادمحمد پورته د بلاک کړکیو ته وکتل په څلورم پوړ کې د شکور کور و، په برنده کې یو کوچنی هلك چې دوی یې ولیدل په وارخطایي د کور په خوا منډه واخیسته.

دادمحمد ترمخ هاشم او یوبل وسله وال پسې پورته وختل، دروازه ماښرم خلاصه کړه.

– سلام

– والیکم السلام بچیه پلار دې کوردی.

– پلار مې، پلار مې، نه نه، پلار مې نشته.

دادمحمد یې په سر لاس را تیر کړ:

– زویه مه ډار پره ورشه ورته ووايه مدیر دادمحمد راغلی دی.

هلك دروازه نیمکښه پرېښودله ولاړ.

ښه ځنډ وروسته یوسپین کالی سپری چې خړ پکول یې په سرو،

لوڅې پښې راووت، په خیره کې یې تشویش او وارخطایي له ورايه برېښیده.

تر نورو دادمحمد ورته نږدې و، خو اول یې په محمد هاشم غیږ

وگرځوله بیایې له دادمحمد سره روغې وکړې، دابل وسله وال وردمخه شو

لاس یې ورته ونيو خو دده ورته پام نه شو، ژر ژر یې خبرې کولې.

– راځئ راځئ هرکله راشئ، راځئ کورته.

محمد هاشم په موسکا ورته وویل:

– لکه چې وډې نه پیژندلو؟

– څه ووايم – بیایې په وسله وال غیږ راوگرځوله.

– وطنه ستړی مشې، تاته خو هیڅ متوجه نه وم، ډیر معذرت غواړم.

د ننوتو په وخت کې دادمحمد ورته وویل:

— دا امر صاحب محمد هاشم دی.

— ښه ښه، ډیر ښه، دا خو ډیر د افتخار ځای دی.

په کوټه کې غالی ویرې وې. او شاوخوا له دیوالونو څخه لږ لږې

کوچونه ایښودل شوي ول، د کوټې په یوه کونج کې له فارمیکا څخه په

جوړه شوې الماری کې ویدیو او تلویزیون ایښی ول، په بله ځانه کې یې

دوه کسټه اوږد ټایپ ایښودل شوی و. د دروازې شاوخوا یوه ښکلې

الماری جوړه شوې وه په څو خانو کې یې کتابونه ځای په ځای شوي ول.

په پورتنیو خانو کې څو عکسونه ایښودل شوي ول.

هاشم د کیناستلو په وخت کې شکور ته وویل:

— ناځوانه یو وار مې پوښتنې ته هم رانغلې.

— یوه قوماندان صاحب په شرافت که خبر وم، چې تاسې تشریف

راوړی دی.

— خوشې بانې مه کوه ښه خبر وې.

— په وجدان که مې اروا هم شکه وه. که نه زه په دې جهت کې ډیر

فعال یم.

— راځه راځه کینه، ډیر وجدان وجدان مه کوه.

شکور له ځانه سره وویل:

— داغم گوره څه بد مې وکړل چې ور ووتم تر سبا به مې د ځان چاره

کړې وه.

شپږويشتم څپرکی

غونډه د رياست په تر ټولو لوی دفتر کې جوړه شوی وه.
رئيس، سموت او څلور وسله وال د رياست د پخواني مرستيال او د
وزارت له معين سره يوځای راغلل.

نږدې و، چې د خدماتو مدير چک چک وکړي لاسونه يې هم سره جوړ
کړل خو ژر متوجه شو، ژبه يې راويسته سر يې ټيټه واچاوه، د څنگ
ملگري يې مرسته وکړه د تکبير نارې يې پورته کړې ټولو وروسته
وړاندې «الله اکبر» وويل چا يوځل چا درې واړه او ځينو هم څلور پنځه
ځله تکرار کړه.

رئيس او ورسره کسان د دفتر په پورتنۍ برخه کې په معلومو څو کيو
کيناستل يوه وسله وال کس چې د عصمت الله ترڅنگ ناست و. هغه ته په
غوږ کې څه وويل دواړو وځنډل او د نورو ناستو کسانو خواته يې وکتل.
هرڅوک پوهيدل چې سره وايي:

... دوی ته گوره. اوس مسلمانان شول.

ټول پخپلو ځايونو کيناستل ځينې په يوه څوکۍ دوه دوه تنه او
ځينې د کوچونو په څنگليو کيناستل خو څو کسه د دروازې خواته ولاړ
پاتې شول.

د قرآن شريف څو مبارک آيتونه ولوستل شول

قوماندان عبدالغفار چې د تنظیمونو ترمنځ د چوکيو په ویش کې اوس د وزارت معین ټاکل شوی و څو لنډې خبرې وکړې او نوی رئیس یې مامورینو ته وروپیژانده. محمد هاشم زمر، مجاهد ورور چې د جهاد په دوران کې یو ښه قوماندان و، زپورتیا یې ټولته معلومه ده، قوماندان صاب اصلاً نظامي سپری دی خو د تنظیم پریکړه داوه چې دې دلته کاروکی.

د هاشم په مټ بې لاس کینود موسکی شو:

— زه ده ته ددې نوې وظیفې مبارکي وایم او بری یې غواړم.

معین غفار خپلې خبرې پای ته ورسولې، بې له دې چې کیني هاشم ته یې څه وویل چې نورو نه اوریدل. هاشم او ترڅنگ نور کسان یې له ځایونو راپورته شول، معین خادر په اوږو سم کړ او ووت. نوی رئیس او ورسره کسان له دروازې بیرته راوگرځیدل د ریاست پخواني مرستیال د ریاست کارکوونکی یویو وروپیژندل هر یو د خپل نوم سره له ځایه پورته کیدل.

رئیس خپلې څنگلې په میز تکیه کړې غاړې یې تازه کړې هڅه یې کوله چې په بم آواز وغږیږي.

رئیس په پاکستان کې د تنظیم په دفتر کې له اداري کاره رانیولې بیا د خپلو جگړو په باب ټولې کیسې یو په بل پسې وکړې، او بیا یې ددغې نوې ټاکنې په باب وویل:

— دغه کارونه چې نن ماته سپارل شوي دي زما چندان نه خوښیږي خو انډیوالانو راته لازم وبلل. اوس چې دا وظیفه راسپارل شوې نوله تاسې ټولو مې هیله داده چې پخپلو ...

یوې سختې چاودنې یې آواز ورك كړ، ټول وارخطا شول د دروازې خواته د یوې میرمنې له خولې چیغه ووتله.

مینه او جگره

خو رئیس وپوهول چې هیڅ خبره هم نشته، یو وسله وال د کړکۍ خواته ولاړ، له کړکۍ نه یې یوې بلې خواته وکتل.

رئیس بیا خبرې پیل کړې:

– دلته زما پاک مسلمانان پکار دي، چا چې له کمونیس رژیم سره کار کړی دی خدای پاک دې ترې ورتېر شي زه پوهېږم چې ټول یې ملحدین نه دي، خو....

یوې بلې چاودنې ودانۍ ولړزوله، تر مخکینۍ چاودنې دا سخته چاودنه وه داسې څرگندیده چې رئیس یې هم ویرولی وي ژر یې سر ټیټ کړ او پخپله پوزه یې لاس ونيو نور ټول له ځایونو پاڅیدل، یو دوه تنه خو له چوکيو لاندې په ځمکه ولویدل.

یوه وسله وال چې د کړکۍ ترڅنګ ولاړ و وویل:

– راکټ دی له کوزې خوا راوويشتل شو.

د ښار په لويديځه خوا کې د معین عبدالغفار د کسانو پوستې او پاتېکونه ول.

رئیس چې په خیره کې یې ویره او وسواس ښکاریده د څنګ ملګري ته څه وویل، هغه په بېره له دفتره ووت.

رئیس بیا خبرې پیل کړې:

– څو شیان چې زه ډیر پې خپه کېږم، یو یې د حجاب خبره ده، چې نور یې په دې شکل ونه وینم.

له دې سره یې میرمنو ته چې ټولې په یوه کتار کې دروازې ته نږدې ناستې وې وکتل.

دومره په څیر څیر یې ورته کتل لکه چې دمخه یې نه وې لیدلې او اوس یې ورته پام شوی وي.

سیما چې د یاسمین ترڅنګ ناسته وه د صادري و اردې د کتاب په

دفتنه وليکل «تاته گوري»

ياسمين نړۍ موسکا وکره او سترگې يې نسکته و اچولې سيما بسايي
له ياسمين سره ټوکې کړې وي، خواهشم چې دمخه يې خپل مخاطبين
يو ازې، ناست نارينه بلل او د بنځو خواته يې نه کتل، اوس دومره د بنځو
کتار ته متوجه و، چې په دفتر کې نور ناست کسان يې هير کړي ول.

لکه چې په ده هم د ياسمين شوخو سترگو اثر کړی وي په خبرو خبرو
کې يې هڅه کوله چې هغې ته نيغ وگوري
دا کاته شو ځله رد او بدل هم شول.

خو له دوهمې چاودنې وروسته ټول د خبرو د ژر ختميدو په هيله ول،
ټولو د بل توغندي غږ ته غوږونه څک نيولي ول.

هرڅوک پوهيدل چې يوه هم د رئيس خبرو ته غوږ نه دی نيولی،
جسماً دلته او روحاً بل ځای دي، ددوی له څيرو هم داسې برينبيده چې د
نورو خبرو اوريدو حوصله نه لري او د يوه پناه ځای په غم کې دي.

خو هاشم لکه چې دوی ته بنودله چې نه ويريزي خبرې يې يو په بل
پسې اوږدولې.

د هاشم له خبرو وروسته فقير محمد هم لنډې خبرې وکړې.
د هغه لا خبرې نه وې خلاصې چې ټول له ځايونو پاڅيدل ځکه له لږ
لرې د توغنديو آواز اوريدل کيده يو وسله وال له کړکی وکتل په بې
تفاوتي سره يې وويل:

د تيلو سراي اور اخيستی دی.

له دروازي د باندې ديبا، د ياسمين جالی پورونی کش کړ په غوصه
يې وويل:

يوخودې خداي ستا دا جالی ورکه کړي اوس هم د تاشکن
«تاشکند» په چرت کې يې.

– ولې ولې؟

– رئیس ته دې نه کاته، څومره بد بد یې درته کتل؟

یاسمین په معنی لرونکې موسکا وویل.

– زه د هرچا کتل تللای (تراوز) شم.

– لیونۍ هغه نور کتل و، اوس کتل، ویل، اوریدل او هرڅه بدل شوي دي

یاسمین یوازې وویل:

– غم یې مه کوه.

یاسمین د دیرشو کالو په شاوخوا کې وه، دا که څه هم پیغله نه وه خو

ناسته ولاړه، تگ، ټوکو، شوخې او کړو وړو یې هغه د نویو پیغلو په

کتار کې دروله.

ددې دفتر به تل د ادارې له بنځو ډک و، د نورو دفترونو نجونو

هم خپلې پیالې ددې دفتر ته وړې وې او د چای څښلو لپاره د یاسمین

دفتر ته تلې، هر وخت به یې هلته تود بانډار جوړ کړی و، ټوکې او

مسخرې به وې.

دوی به د یاسمین له خواړه مجلس نه خوند اخیست.

که څه هم د پیغلتوب تر عمر وړ اوښتې وه، خو هیڅ وخت یې په ځان

نه راوړه چې عمر دې یې تر نورو زیات وي.

د سوانحو په دفتر کې ده یې د زیږیدو کال ۱۳۴۱ ښودل شوی و، خو

دې نه مانه، ویل به یې چې هغه وخت یې د گوند د غړیتوب د لاسته

راوړلو لپاره په لوی لاس خپل عمر زیات ښودلی و.

دادارې پخواني کارکونکي پوهیدل چې یاسمین د خپل عمر په باب د

نورو زیاترو بنځو په څیر درواغ وایي او عمر یې ښایي تردې هم زیات وي

خو هغه چا چې له دې سره یې نوې پیژندگلوي کیدله ددې د عمر په

باره کې دا ډول تصور نه کاوو.

مینه او جگره ۱۶۸

ځکه دا نه یوازې زړه شوې نه وه بلکې د پخواپه خیر بڼکلي او جذابه وه.

په سینگار به یې ډیر وخت لگاوو. سره له دې چې تل به یې پوږ وهلی و، خو ډیرو دا فکر نه کاوو چې دا بڼکلا دې د پوږو برکت وي. د هغې په سره سپین مخ د پوږو موجودیت هیچا نشوای تشخیص کولای. څرخو غټو سترگو، نریو ورځو، کوچنۍ ټنډې اوږدو سوربخوزلفو او لنډې زني یې د پوزې د سر د پیروالي بدرنگي په بڼکلا بدله کړې وه. سموت به ددې په باب ویل:

— که دا پوزه دبل چا وای، والله که مې ورکتلي هم وای، خدا پهو.
دا په ظاهر تل خوشحاله، شوخه او خندانه وه، په شونډو به یې تل نازکه موسکا خوره وه، چې هم پکې صمیمت پروت و او هم یو ډول جنسي جاذبه، چې هر نوي لیدونکي به ځان ورته نږدې احساساوو، داسې لکه چې له ډیر پخوا ورسره پیژني خو که سړی به یې څیرې ته ډیر څیر شو، خو شیبې به ورسره پټه خوله مخامخ کیناست. دا ورته معلومیدای شوای، چې له دغې خوشحاله او شوخې څیرې څخه نامحسوس وپرونه هم اوري، داسې چې زړه به دې پرې وسوځیده، او د زړه له اخلاصه به دې غوښتل چې په غم یې ورشړیک شي زړه یې را وسپړې له غمونو او دردونو یې ځان خبر کړې او د زړه له اخلاصه ورسره مرسته وکړې.

په داسې حالت کې به د هغې بڼکلو مړو سترگو، راوتلیو سرو انگو او د څیرې هرې برخې درته ژړل.

تابه ویل چې اوس به راته وایي:

— ولې داسې راته گورې، ته هم غواړې له دغو انگو خوند واخلي. ته هم غواړې په دغو سترگو کې لاهو شي او پکې د مینې جهانونه ووينې؟ خبر نه یې چې دا د وپرونو کورونه دي؟

مینه او جگړه

تابه ویل چې ټول لیدلي او نالیدلي غمونه به په همدغو سترگو کې وي، د ټولو غمونو او بدمرغیو هنداره به همدغه انتګي وي. خو د هغې یوې نړۍ موسکا به دې دا ټول خیالونه او تصورات خام وخیږول

هاشم هم له هغو کسانو څخه و چې ددې د څیرې دا خوا یې نه لیدله یوازې یې د هغې خدا او د سترگو ښکلا لیدله. یاسمین د ښاري کورنۍ څخه وه، پلار یې له پخوانه د کابل په ښار کې اوسیده، د ملي بس په تصدی کې ډرپور و. عظیم له خپلې کورنۍ سره چې له یوې میرمنې دوو زامنو او یوې لور څخه جوړه شوې وه، د اسمایي غره په ډډه کې په یوه کرایي کور کې اوسیده.

تنخوا یې بده نه وه، کولای یې شول چې ددوی ورځنۍ اړتیاوې پوره کړي، خو عظیم یوه میاشت هم پوره تر کوره پورې نه رارسوله، هغه به زیات وخت له خپلو انډیوالانو سره چې زیاتره یې ډرپوران او کلینران ول تیراوه، خپلې دندې ته هم چندان پابنده و، زیاتره وخت به له خپلو انډیوالانو سره په میلو او ساعت تیریو بوخت و، گټل شوی پیسې به یې په همدغو بانډارونو او له کابل څخه دباندې په چکرونو لگولې، همدا وجه وه، چې عظیم د غره په یوه خټین واړه کور کې چې دوه کوټې یې لرلې او کرایه یې تر نورو ارزانه وه د خپل عمر زیاته برخه تیره کړې وه.

د یاسمین مور به په کور کې جاکټونه او بدل، خیاطي یې کوله او د کور زیات خرڅ به همدې برابر او و.

خود یاسمین بدمرغۍ هغه وخت پیل شوه، چې پلار یې بل واده وکړ، واده چیرې و، بس یو ماښام عظیم له یوې بلې ښځې سره کور ته راغې. د یاسمین مور ته یې وویل چې وروسته له دې ته ددغې مزدوره یې او دا ستا باداره ده، هرڅه چې دی ویل منې به یې.

مینه او جگره ۱۷۰

ددوی د کورنۍ تریخ ژوند د نوې میرمنې په راتلو سره لاپسې
تریخ شو.

هره ورځ به یې په کور کې نوې غم جوړ و، ورځ به د دواړو ښځو په
جگره تیره شوه. ماښام به چې عظیم کور ته راغی بې له دې چې گرم او
ناگرم معلوم کړي، د خپلې پخوانۍ میرمنې په وهلو به یې پیل وکړ. عظیم
نه یوازې خپله پخوانۍ میرمن بده ایسوله بلکې خپلې لور او دوو زامنو
ته یې هم د اولاد په سترگه نه کتل.

خپله یوازینۍ لور یاسمین یې چې لا دښوونځی په څلورم ټولگي
کې وه خپل یوه ملگري غلام رسول ډریور ته په نام کره، ځینو به ویل چې
عظیم خپله لور په قمار کې بایللې ده.

د یاسمین له کوژدې دوه اونۍ وروسته عظیم مزار شریف ته ولاړ، دا
د هغه وروستې سفر و چې بیا را ونه گرځیده او ترننه یې پته نشته، نوې
میرمن یې یوه اونۍ وروسته د خپل پلار کور ته ولاړه، د عظیم له ورکیدو
دوه میاشتې وروسته د یاسمین کورنۍ بې له دې چې څوک پرې خبر شي
له پخواني کور څخه راکډه شول.

د داسې بیرنۍ کډې کولو یو علت یې هم غلام رسول ډریور و، چې
هره ورځ به راته او بې له دې چې د عظیم راتلو ته صبر وکړي د واده
غوښتنه یې کوله.

د یاسمین مور که هرڅومره ورته وویل چې لور یې وړه ده د واده نه ده
خو غلام رسول نه منله، په هغه ورځ یې ورته وویل: که د جمعي تر ورځې
پورې زما واده تیار نه شي، نوزه مې خپله ښځه په زور کور ته بیايم.

ځکه خو د یاسمین مور بیره وکړه، پرته له دې چې په لاهوري دروازه
کې د خپل تره زوی کره احوال ورکړي راغلل، امام الدین ورسره مرسته
وکړه په کور کې یې یوه کوټه ورکړه مشر زوی یې په چند اول کې له

مینه او جگره

مستري سره شاگرد کړې. کشر زوی آصف او یاسمین یې بیرته په نږدې
بنوونځیو کې شامل کړل.

وروسته وروسته لطیف د یوبل سره په شریکه په چند اول کې د
موټرو د ترمیمولو ورکشاپ جوړ کړې.

خو د آصف په درسونو کې چندان خونده نه وه. بس یوازې به کامیابیده.

مور به یې ویل کاشکی د آصف په ځای مې یاسمین زوی وای
یاسمین به په خپل ټولگي کې اول نمره او دویم نمره وه

د نوي دولت پرله پسې فرمانونو د دوی د ژوند په سمون چندان
اغیزه نه لرله، یوازې اووم نمبر فرمان ته دوی خوشحاله و. ځکه چې له
هغه وروسته یې بیا غلام رسول ونه لید.

آصف په سازمان کې شامل شو. هلته یې هم چندان پرمختگ ونه
کړې. څه وخت وروسته له سازمان څخه هم وه ایستل شو، که څه هم له
دولسم څخه فارغ شوی و خو کار یې نه و پیدا کړې. یوځل د اوبو او
برینا په وزارت کې ماموریت ورته پیدا شو په دوهمه میاشت یې نیمروز
ته تبدیل کړ نیمروز ته نه ولاړ بیرته بیکاره شو

زیات وخت به یې د کوچي له هلکانو سره په سینماگانو او پارکونو
کې تیراوه. ورو ورو په چرسو روږدی شو ورځ به یې ټوله په تیمورشاهي
پارک کې تیروله. له کوره هم خوابدی و. د کور ټول لگښت د لطیف په
اوږو بارو. آصف به چې هر کار ته ملا وتړله هغه کار به سرته نه رسیده.
نور یې له ژونده زړه تور شوی و.

خود د ژمي په یوه سره ورځ د هغه د بخت دروازه هم پرانیستل شوه.

د ژمي دغه ورځ که ټول وطن ته د بدمرغۍ ورځ وه او څنگه یې چې د
نورو آرام ژوند په دوزخ بدل کړ د آصف سرگردانه ژوند یې هم بدل کړې.

د ښار په واټونو کې بهرنیان گرځیدل. په هغه یخنی کې چې نورو به

مینه او جگه د ۱۷۲ _____

ځانونه په ځادرونو کې پوښلي ول، روسان به د ښار په واټونو کې په دوښو دریشو کې گرځیدل.

دوی خلکو ته بد بد کتل او خلکو دوی ته، چې چا به څیر څیر ورته وکتل، نو د کلاشینکوف میل به یې د هغوی په خوا ونيو خلک د هغوی په خبرو نه پوهیدل، یوازې یوه کلیمه به یې ترې اوریدله «دشمن، دشمن، دشمن».

د دښمنیو په دغه یخ کنگل کې د آصف د بدمرغیو کنگلونه ویلې شول، ده هم تر ښي څنگل سپینه پټه و تړله، او له نورو سره یوځای د پښتونستان واپت د سرک په غاړه و دریده او په لاره ځینې تیریدونکی لارویان به یې تلاشي کول، نه خوده ورسره ولاړ کسان پیژندل او نه هم نورو دی پیژانده، یو تن چې تر څنگل یې پټه تړلی وه او بې قنداغه روسی کلاشینکوف یې په غاړه کې اچولی و ده ته رانږدې شو.

- ملگریه ته وسله نه لري؟

آصف نه پوهیده څه ورته ووايي بې له دې چې خبره و سنجوي و ویل:

- وسله هو وسله یو کلاشینکوف مې درلود بل ملگری ته مې ورکړ.

- چې داسې ده نورادیو ته ولاړ شه له ملگری اتش کفه څخه

کلاشینکوف ترلاسه کړه.

د رادیو تلویزیون په انگرې کې نور هم راټول شوي ول

داسې معلومیده لکه چې د اختر له لمانځه وروسته خلک یو بل ته

اختر مبارکي وایي، یو بل یې په غیرو کې نیول، آصف نه پوهیده چاته

ورغاړه وزي، هک پک ولاړ و، د نورو له خبرو پوه شو چې راغلي کسان یا

زندانیان ول، یا د حکومت له ویرې پټ ول

ده هم خپل نوم د زندانیانو په لست کې ولیکه یو روسی نوی

کلاشینکوف یې واخیست او د شیرعلی خان واپت د امنیت مسؤولیت

ورته وسپارل شو.

مینه او جگره

آصف خو ورځې وروسته په همدې سیمه کې د امنیت د رئیس په توګه وګومارل شو. خپله خور یاسمین یې هم د سابقه لرونکو مخفي ګوندي غړو په لست کې ونيوله، خو مشر ورور مستري لطيف يې دغه باد راوړې ګوندي غړیتوب ونه مانه، چې بیا وروسته د کب د دریمې نیتې د روسانو په ضد پاڅون کې ووژل شو.

یاسمین د زده کړو لپاره تاشکند ته واستول شوه د تاشکند په هوايي ډګر کې له یو بل افغان ځوان خلیل سره مخامخ شوه.

په لومړۍ لیدنه کې یې یو پریل زړونه بایلودل. د هوايي ډګر په کانتین کې یې چای وڅښه په لږ وخت کې دومره سره نږدې شول، چې یو له بله جلا کیدلو ورته د مرګ معنی لرله.

خو چاره نه وه یاسمین باید په تاشکند کې د شپږو میاشتو لپاره پاتې شوی وای او خلیل د یو کال لپاره په کیف کې د فوځي زده کړو لپاره استول شوی و.

خلیل په مسکو کې د خپل یو دوست پته او د تېلفون نمبر ورکړل چې بیا وروسته یې له هماغې لارې د یوبل بل پتې پیدا کړې او بیا د دواړو لویه بوختیا یوبل ته د لیکونو او عکسونو استول و. یاسمین له زده کړو وروسته کابل ته راغله او د خلیل د راتلو شیبې یې شمارلې.

په دې نورې شپږ میاشتې شپږ کلونه شول.

یاسمین یوازې د کابل هوايي ډګر ته، د خلیل هرکلي ته ورغله.

خلیل نور خپلوان نه لرل چې هرکلي ته یې ورشي.

داسې څرګندیده چې خلیل له شوروي څخه خپل ټول کور راوړی وې ډول ډول الماری د خوب تخت کوچونه چاینکې او فرشونه د خلیل د کور سامان و، چې د یاسمین په مرسته یې په زړو مکرویانو کې پخپل کور کې ځای پرځای کړل.

مینه او جگره ۱۷۴

خلیل په مرکزي قول اردو کې له یوې میاشتي کار وروسته رخصتي واخیستله او له یاسمین سره یې چې اوس د ناحیې د بنځو د سازمان رئیسې وه واده وکړ.

ددوی دواړو د نیکمرغي او خوشحالي شپې ورځې رارسیدلې وې، دومره سره گران ول، چې د ورځې رسمي وخت به یې هم یو له بله لرې نه شوای تیرولاي.

د ورځې په اوږدو کې یو د بل دفترونو ته هم ورتلل او هڅه به یې کوله چې وختی کورته راشي.

خو لکه څنگه چې یې پیژندگوي او واده زرشوی وه هماغسې ژر سره جلا شول. څلور میاشتي وروسته خلیل خوست ته واستول شو او شل ورځې وروسته یې د مرگ خبر راورسیده.

د خلیل مرگ د یاسمین زړه مات کړ، د زړه له کوره یې د ځوانی ولولو کډه وکړه.

نور خپلې دندې ته نه ولاړه، او د ناروغۍ په بستر پریوتله. جنرال آصف واده کړی و، او خپله مور یې له کوره شړلې وه، مور یې له خپلې یوازینۍ لور یاسمین سره اوسیدله، د لور له زیریدو وروسته یاسمین دولتي دندې ته ستنه شوه او د پوهنې په وزارت کې وټاکل شوه.

ظاهراً داسې څرگندیده چې یاسمین خپل پخوانی د خونۍ ژوند بیا پیل کړ دې ښکلې جامې به یې اغوستې او سینگار خو یې نورو نجونو او میرمنو ته د الهام منبع وه.

خوپه زړه کې یې د خلیل مینه ساتلې وه، د هغه په شوروي کې اخیستل شوي عکس یې د هغې د نورو مینانو د پرله پسې غوښتنو سره سره د میز له سره راکوز نه کړ او د نارینه ساعت به یې چې د خلیل د لاس نښه وه تل په لاس و.

اوه ويشتم څپرکی

د جمعې په ورځ د بلاک مخې ته لاره سرو او سپینو ډاټسنو بنده کړې وه. د ډاټسنو په باډیو کې گیدی گیدی د اوږې د سر راکټونه ولاړول. خو کسه ټوپکوال چې پلنگي دريشي يې اغوستې وې د موټرونو شاوخوا گرځیدل، د بلاک مخې ته ماشومانو د نور کله په څیر لوبې نه کولې. د موټرونو په راتلو سره څوک خپلو کورونو ته ولاړل او نورو هم د بازار لاره ونيوله، د بلاک په برنډو کې هم څوک نه تر سترگو کیدل، خلکو د تلاشي له ويرې پخپلو کورونو کې موجود کتابونه او نور سندونه د باندې غورځولي ول، او ځينو خو لا د خپلو ماشومانو او ميرمنو په مرسته د بلاک تکاوي کې ځای پرځای کړي ول.

د بلاک خواته تيريدونکو کسانو به د موټرو په ليدو بلې خواته لاره چپه کړه، يوله بله يې د وسله والو کسانو په اړه پوښتنې کولې، خو هيچا سم ځواب نه درلود.

وروسته څرگنده شوه چې راغلي ټوپکوال د شکور ميلمانه دي، شکور له برنډې څخه پخپل زوی چې له ټوپکوالو سره يې خبرې کولې غږ کړ:

— اباسينه ميلمانه راوله، تاسې په موټرو پام کوئ چې څوک ورنږدې

نه شي.

د شکور د خیرې په خیر داخل دده کوټه هم بدله شوې وه. کوچونه او میزونه بلې کوټې ته وړل شوي ول. او په کوټه کې سرې توشکې چې سپین کرښې کرښې پوښونه پرې غوړیدلي ول. هوارې وې. د تلویزیون په الماری هم سپینه پرده غوړیدلې وه. د قبیلې خواته په دور یو جای نماز چې د مکې معظمې انځو پرې کښل شوی و راڅریدلی و، د الماری پر سر پخوانی عکسونه لرې کړای شوي ول. او پرځای یې په دیواله یو لوی تصویر راڅریدلی و. په تصویر کې یوه میرمن په رهیل کې د پرانستي قرآن کریم په قرأت بوخته وه. بل څنگ ته یې سپین ږیری سرې په یوه دلدل آس چې وزرونه یې پرانستي ول، سپور و په سر یې لیکلي و: «یاغوث الاعظم دستگیر مدد».

ورسره د شکور خیره هم بدله وه. د ق هاشم سره دلومړۍ لیدنې په خیرې پکول په سر و خو داسې معلومیدل چې له هماغې ورځې راهیسې یې بیا ږیره نه وه خړیلې. تورې او سپینې ږیرې یې خیره هم بدله کړې وه. داسې چې ډیرو دوستانو یې په لومړي نظر نه پېژاند و یلای شو چې ږیره یې نیمه توره او نیمه سپینه وه

په پکتیا کې د تور او سپین گوند په باب یو روایت داهم راغلی دی. وایي چې د پکتیا خلکو د استقلال په جگړو کې انگریزان ډیر وارخطا کړي ول. نو ددوی په منځ کې د نفاق اچولو لپاره انگریزانو د سیمې خلکو ته کیشکره ښکاره کړه او ورته یې وویل چې که هرڅوک هوښیار او پوه و، نو وبه وایي چې په دې مرغه کې تورې ښکې زیاتې دي که سپینې؟ ځینو وویل تور رنګ پکې زیات دی. خو نورو بیا وویل چې نه د کیشکرې په ښکړو کې سپین رنګ زیات دی

وایي چې له هغه وروسته د کیشکرې د تور رنګ پلویان تور گوندیان شول او دا نور یې سپین گوندیان

مینه او جگړه

د شکور د ږیرې په باره کې هم د میلستون په کونج کې د ناستو
میلنو پټه مشاجره روانه وه.

یو ټوپکوال چې ټوپک یې تر کین زنگون لاندې ایښی و، دا بل ته
ورپه غوږ شو:

- شکور له ږیرې سره ډیر ښه ښکارېږي.

هغه ورته وویل:

- تور څر نه سپنېږي.

شکور چې له هاشم سره په خبرو بوخت و، ددوی خبرو ته یې پام شو.

ورته یې وکتل.

سموت چې د ناستو کسانو خبرې یې اوریدلې وې شکور ته وویل:

- والله دا ږیره خو ډیره ښه درسره ښکاري خو مطلب یو تاوان دې

پکې کړی دی.

یوبل ټوپکوال له کونج نه راغږ کړ:

- څه تاوان یې کړی دی؟

سموت په معنی لرونکې لهجه وویل:

- مطلب دده اصلي خیره یې ښودلې ده.

د شکور رنګ ژیر شو په وار خطایي یې پوښتنه وکړه:

- څه څه څنگه اصلي خیره؟

سموت موسک شو ویې ویل.

- تراوسه ځوان مالومیدې مطلب پوه شوې که پوه نه شوې اوس

مالومه سوه چې سپین ږیری یې.

د څنگ سړي ته یې مخ ورواړ او و:

- که څنگه اودولا داسې نه ده.

- نه نه اوس یې هم په ږیره کې تور وینستان زیات دي.

- سموت یوخل بیا شکورته خیرشو ویی ویل:
- نه نه سپین ږیری شوی دی مطلب سپین وینستان زیات دي
یو بل د عبدالله خیره تائید کړه
- یه یه نام دخدای خوان دی ټول وینستان یې تور دي
یو بل ددروازې له خوا غږ کړي
- شرط تړي؟
- نه سپین زیات دي
- تور زیات دي
- یه یه ...

خو ددوی دا مشاجره د چلمچې او بدنۍ شرنګا و شکوله لوی سور
رنګی دسترخوان هوار شو. ډول ډول خواړه یې کینسودل شول. چې زیاتره
یې میلمنو نه پیژندل نه پوهیدل چې اول په کومو خوړو پیل وکړي. یو بل
ته یې کتل. شکور لاپه دهلیز کې و او د میوو لوبڼې یې راوړل، میلمنو په
لویولویو ګردو د وریجو په خوړلو پیل وکړ. خو عبدالشکور
ورسره مرسته وکړه په کوچنیو لوبڼو کې یې وریجې وویشلې او د هریوه
مخ ته یې کینسودې.

لکه چې دمخه ټاکل شوې وي د ډوډۍ له خوړلو وروسته ټول
پاخیدل.
شکور او قوماندان هاشم په یوه موټر کې کیناستل. موټر د قرغې د
بند په لوري حرکت وکړ خو د قوماندان نور ملګري په نورو دوو موټرونو
کې ولاړل او له دوی سره یې ملګرتیا ونه کړه.
د ماسپینین لمونځ یې د لارې په یوه جومات کې اداء کړ دوی د

مینه او جگړه

قرغې د بند سیل په موټرکې وکړ، موټر یې له نورو لري د بند د اوبو ترڅنګ ودر اوو، په موټر کې ورسره ملګري سپوږمۍ رستوران ته ولاړل او هاشم او شکور دواړه د موټر ترڅنګ په شنه چمن کې وگرځیدل.

لومړی یې رسمي او تشریفايي خبرې کولې، زیاتره خبرې یې د بند د ښکلا په شاوخوا راڅرخیدې، پخپلو خبرو کې یې د افغانستان د نورو ښکلو سیمو چې دوی د جگړې په وخت کې لیدلې وې یادونه هم وکړه.

هر یوه خپلې خپلې خاطرې بیان کړې.

هاشم پخپله سیمه کې د هغو باغونو او منظره لرونکو کلیو یادونه هم وکړه، چې د شکور په امر بمباري شوې وې او اوس یې ښکلا بایللې ده، شکور هم بې ځوابه نه و، ده هم د هغو ځایونو نومونه واخیستل چې د هاشم په امر په راکتونو وران شوي و، ده په کابل کې د تیرې میاشتې جگړه یاده کړه چې د کابل د بابر بڼې پکې ویجاړ شو.

خو ددوی دواړو خبرو نه د گیلو بڼه لرله او نه یې دا هڅه کوله چې یوبل ملامت کړي، بس هسې خبرې ترخبرو پورې یادیدې. شکور په خندا ورته وویل:

... یوه قومندان صاحب په زړه کلا کې خو دې ډیر خلک بلې دنیا ته

ولیرل.

هاشم په موسکا وویل:

... څې کوي دتاسې خو په گټه وه.

... څنګه؟

هاشم په هماغه انداز وویل:

... د ماله هرې وژنې سره دتاسې د تبلیغاتو د تبرخوکه تیریدله.

شکور د تائید په علامه سر وښوراوو:

... هو والله دغسې خوده، خو په شینکي کلي زه هم عمیقاً متاثره شوم.

چې هاشم څه ونه ویل ده پوښتنه وکړه:

– رښتیا هغه دې ولې ټول داسې په یوه ځای تر تیغ تیر کړل؟ هغه مسئله مانه تل مورد د سوال وه.

– ورک یې که. هغو ډیر په غوصه کړم. په هغه وخت کې مې دا د مشرې ښځې کوچنې ورور ډیر راباندې گران و هغه یې د ځمکې په کومه معامله کې په ټولو سره وهلی و. زه هم په هغه ورځ ډیر سترې وم غوصه راغله ټول مې ووژل

هاشم دا خبرې په داسې انداز کې کولې لکه چې د خپل ژوند یوه په زړه پورې خاطره بیانوي
شکور وخنډل

– ژوندی خو دې یې، ښه سیاست خو دې وچلاوو، قاطعانه برخورد چې هر څوک ولري په صورت قطع د تائید وړ وي.
– پوښتنې مه کوه، د تاهم د مړو حساب یوه خدای ته مالوم دی خو دا دعا کوه چې نامعلوم قبرونه رابرسیره نه شي.

شکور د بند د اوبو په منځ کې د موټر په ټیوپ یوه سپاره کس ته په ځیر ځیر وکتل. داسې یې ښودله چې د هاشم خبرې نه اوري.
خو هاشم پرېښودونکی نه و

– ولې داسې خپه شوې. دا خو مې د آئینې یو کونج درنه وښود. که ټول مخ پکې وویښې څه به کوي.
شکور چې هماغسې اوبو ته کتل:

– دا زما او ستا جگره نه وه، دواړه اقتصادي او اجتماعي فورماسیونونه یو ډبل د نابودي په جهت کې فعال و. دا چې کوم یو د متلاشي کیدو جهت لري. راهبردونه یې معلوم نه دي.
هاشم څه ونه ویل

شکور په نصیحت وویل:

– ورك يې كړه قوماندان صاحب آئينې مه را اخله. ښه به داوي چې
آئينې په گډه سره ماتې كړو
قوماندان د روغې په علامه لاس ور اوږد كړي
– واچوه، دا خبره مې دې خوښه شوه آينې به داسې زرې زرې كوو،
چې هيڅوك ځان پكې ونه گوري

شکور وویل:

– پدې جهت کې مور بايد يو کامل تفاهم ته ورسېږو.
دواړو لاسونه سره ورکړل. شکور په خدا وویل:
– د پوښتنې سرې دې خدای په دې ملک کې نه پیدا کوي جواب
مواب له کومه شي، د ډيرو حقوق تلف شوي دي.
هاشم په ټوکه وویل:

– رښتيا په مټينگو کې دې سخت تبليغات راپسې کول چې هاشم
مزدور دی، هاشم غوبه دی... خپلو رهبرانو ته مو پام نه و، چې د بل په
ټوک رالوی شوي ول.

دواړو وخنډل، هاشم پسې زیاته کړه:

.. مزدور مو سپکاوو بیا مو د کارگر او مزدور نارې هم وهلې بلا

خلک وئ.

شکور په خدا وویل.

– هغه لکه ستاسې نارې د نورو لپاره وې نه د ځان لپاره. اوس به د
آئينو غم کوو چې کومه روغه پاتې نه شي.
دواړه په خدا موټر ته وختل شاوخوا ناست خلک ددوی د موټر په د
وړوکې پټ شول.

اته ویشتم خپرکی

د رئیس پرمیز پراته لست کې د یاسمین نوم هم په پنځمه گڼه کې لیکل شوی و. هاشم یوځل بیا لست ترنظر تیر کړ، د میز له قلمداني څخه یې یو قلم راواخیست ځینې نومونه یې پرې نشاني کړل.

لست یې په شنه کاغذي دوسیه کې ځای په ځای کړ او د میز په خانه کې یې ترنورو دوسیو لاندې کینسود، د میز پر سر زنگ باندې یې گوته ټینګه کړه یو سپین ریري سپری چې د رئیس د دفتر پیاده و، رانوت او د امر په انتظار د دروازي خواته ودريده.

رئیس تر میز لاندې د باطلو کاغذونو په ټوکړی کې لارې توکړې، مخکینی دوسیه یې بیا راواخیسته په لست یې سترګې وغړولې، بڼه شیبه یې د نومونو په لوستلو تیره کړه سر یې راپورته کړ سپین ریري ته یې وویل:

دادحقه د اجرائي ماموره یاسمین راوغواړه.

رئیس په خوله کې ژبه تاوراتاو کړه، د کاغذونو ټوکړمی یې را پورته کړ، خوځله یې لارې پکې توکړې، له ځایه راوړل شو، خپل پلنگي جمپر یې د دفتر په کونج کې په ولاړ کوټ بند راوځړ او و.

بیرته په خپل ځای کیناست د میز پر سر پرتو کاغذونو په لوستلو

بوخت شو.

مینه او جگره

د دروازي په خلاصیدو سره یې د تیلیفون غوږی راواخیست او یوه
نمره یې دایله کړه:

دوه ځله یې بلې بلې وویل خو له هغې خوا چا ځواب ورنه کړ بیا یې
نمره دایل کړه، بلې بلې.

په غوسه یې د تیلیفون غوږی په تیلیفون وویشت.
دادحق ته یې چې په دروازه کې د یاسمین شاته غلې ولاړو په قهر
وویل:

- دا تیلیفون بیا څه بلا وهلی؟

- دادحق په عاجزی وویل:

- والله که خبر یم صیب.

- راشه وې گوره والله که خبر یم، اوله دې سره یې یاسمین ته د

کیناستو اشاره وکړه.

دادحق تیلیفون د میز بل سرته کش کړ، پوه شو چې د تیلیفون مزى

غلاشوی دی رئیس ته یې مخ را واپاړو:

- رئیس صیب د تیلیفون لین نشته

- څنگه نشته څه شو؟

- والله که خبر یم، د شپې دلته ستاسې کسان پیره کوي.

- هوم نوته وایې چې هغو به وړی وي؟

- زه به یې پوښتنه وکم، د مدیر صاحب علی خان تیلیفون هم ورك دې.

رئیس نور د هغه خبرو ته غوږ ونه نیو یاسمین ته یې مخ را واپاړو:

- ښه د تا نوم یاسمین ده؟

- هو یاسمین.

- ښه ښه ډیر ښایسته نوم دی.

یاسمین څه ونه ویل، ځان یې د چوکۍ د څنگ په راوتلی اسفنج

مینه او جگړه ۱۸۴

بوخت کړې. رئیس پورته ورته وکتل، د میز پر سر کاغذونه یې سره واپړول
راواړول

.. ښه ښه، نور؟

رئیس نه پوهیده څه ووایي، که وار له واره د لستونو خبره رایاده
کړي ترې خپه به شي، ښه یې وبلله چې د لست خبره د فشار د وروستی
وسیلې په توگه له ځانه سره پټه وساتي.

پوښتنه یې وکړه

.. څنگه له کاره دې راضي یې؟

یاسمین لنډه ځواب ورکړ.

.. هو.

رئیس د خبرو په حال کې قلم هم په کاغذ خوځاوه، داسې معلومیده
لکه چې دا خبرې لیکي، خو هغه هسې کړې وږې کړنې په سپین کاغذ
ایستلې، د یاسمین لنډو ځوابونو په تنگ کړې و ناسنجول شوي یې
ووایل.

.. زه حیران یم چې ستا غونډې ښکلې نجلۍ څنگه دلته کار کاوه.

.. څه ووایم، نصیب قسمت دی، څوک دلته، څوک هلته.

د یاسمین خبرې نرمې وې خو څیره یې جدي وه د خبرو په وخت کې
یې رئیس ته ښم نه کتل، کله به یې ځمکې او کله هم له مخامخ کړکۍ نه
دباندي کتل.

خو رئیس دواړه سترگې په دې کې خښې کړې وې، د هغې هر حرکت
یې څاره، لکه یو مستنطق چې د تورن په ځوابونو کې ریښتیا درواغ
معلوموي.

له یاسمین څخه دده دا حرکتونه پټ نه ول، هغې هم دده د هر حرکت
په مقابل کې په بې اعتنایي سره غبرگون ښود.

مینه او جگره

رئیس بنکته پورته ورته وکتل، له ځایه راولاړشو، د کړکۍ خواته ولاړ، بیرته راوگرځید لکه چې لومړی ځل یې د یاسمین سپینې غاړې ته پام شوی وي د خپل میز په سر له کاغذداني څخه یې یو کاغذ راواخیست خو سترگې یې د یاسمین په غاړه کې خنښې کړې وې. قوماندان هاشم تر اوسه د کومې پردۍ بنځې غاړه داسې نه وه لیدلې. په دفتر کې یوې بلې خواته ته راته، چې د یاسمین مخې ته را ورسیده داخل یې یوه سترگه چنه کړه، داسې یې په څنگ ورته وکتل لکه تږی چرگ چې په صراحی کې اوبه گوري.

د یاسمین په غاړه کې له سرو زرو جوړې شوې نقشي دهغې د دواړو تیونو بیخونه پټ کړي ول، د افغانستان له نقشي څخه جوړ شوی د سرو زرو امیل به د یاسمین له نرمو حرکتونو سره یوې بلې خواته ولاړ. خو د هاشم د سترگو یو لوی خنډ و.

هاشم بیا د کړکۍ خواته ولاړ له کړکۍ نه یې د باندي وکتل وې وبل
 _ که ته له ما سره په یوه لاره ولاړه شې، په سرو زرو کې به دې پټه کوم.

یاسمین په بیره ځواب ورکړ:

_ که په ډبرو کې گلان راټوکیدای شي نو دوه لارې هم یوکیدای شي
 ددې د خبرو په وخت کې هاشم دباندي کتل او د خبرو په وخت کې یې دهغې شرمناکې او په عین حال کې قهرجنې څیرې ته پام نه و. بنایي له همدې امله یې د خبرو په معنی نه وي پوهیدلی. بیرته د خپلې چوکۍ خواته راغی، خپل څادر یې چې له څوکۍ څخه راڅړیدلی و، بیرته سره ټول کړ او په هماغه چوکۍ کیناست د خپلو خبرو په ادامه یې وویل
 _ له ما سره هرڅه شته، مال، پیسې او هرڅه چې وغواړې. زه چې له

کومه ځایه تیرېږم ځمکه خپل تنفس بندوي

مینده او جگره ۱۸۶

یاسمین نور څه ونه ویل، د کوچ نه د راوتلی اسفنج وړې وړې توتې
یې په گوتو کې سرویلې، لکه چې داهم هغه ځمکه وي چې د قوماندان په
تیریدو سره خپل تنفس بندوي، چوپ وه هیڅ یې ونه ویل.
پرونې یې په سرسم کړ او د ولاړیدو تاییا یې ونیوله. خو د رئیس
پرله پسې خبرو چې د ځان او خپلو شتو په ستاینه خرخیدلې، د وتلو
مجال نه ورکاوو.

کله چې د هغه خبرې خلاصې شوې وې ویل:
_ په دفتر کې کارونه زیات دي، اجازه ده چې ولاړه شم.
اوله دې سره له ځایه را ولاړه شوه.
هاشم د هغې له غوصه ناکې څیرې پوه شو چې خبرو یې ورباندې
چندان اغیزه نه ده کړې خپل وروستی گوزار یې را پومبې کړ و یې ویل:
_ یه، ته مه ځه، دلته ماته یولست راغلی دی.
_ دڅه شي لیست؟
هاشم لست ورته ونبود و یې ویل:
_ دا دهغو کسانو لست دی چې کمونستان ول، او یا روس ته تللي
ول.

چې وي لیدل د یاسمین په څیره کې بدلون راغی پسې زیاته یې کړه:
_ او ستا نوم په دواړو لستو کې شته. اوس ته ووايه، زه څه وکړم؟
یاسمین ځای په ځای ولاړه وه، لکه چې ددې وروستي گوزار ددفاع
وس یې نه درلود، ورو یې وویل:
_ یوه چاره یې وکه.
_ دانوڅه چاره لري، اوس کار ترکار تیر دی، لستونه نیول شوي دي،
دا کسان باید له وظیفو گوښه او بندیان شي.
د یاسمین په سترگو کې اوبسکې ډنډ شوې، مخ یې بلې خواته

مینه او جگړه

واړ اوو چې رئیس یې ونه ویني، د چای خورلو د میز پر سر په پرته ورځپاڼه ورټیټه شوه، هسې یې مخې ته ونيوله، بیرته یې پخپل ځای کینوده. رئیس ته یې وویل:

- رئیس صاب ټول کارونه له مجبوریته کیږي.

هاشم وخنډل.

- روس ته تگ هم له مجبوریته کیږي؟

- څه ووايم، خیردی، ته یې یوه چاره وکه

رئیس پوه شو چې وروستی گوزار یې پخپله بنکلا مغروره یاسمین

د غرور له نیلي راکوزه کړه.

- چاره خو یې ډیره سخته ده، خووبه گورو چې څه کیږي؟

نه ويستم خپرکی

سهار د هاشم ملگرو دهغه په دفتر کې تود مجلس جوړ کړی و. هاشم لادفتر ته نه و راغلی. سموت ویل چې هغه د سهار له لمانځه وروسته ترلسو بجو پورې بیا ویده کيږي او شکر خوب کوي. خوشې کیدې چې توماندان هاشم له دوی څخه خپل د اوسیدر ځای بیل کړی و، اوس ددوی لیدنه یواځې په همدې دفتر کې کیدله. بنایي همدا علت به و، چې انډیوالان یې په ده بدگمانه شوي ول. پخوا به دوی د ورځې په یو موټر کې گرځیدل، خو اوس هغه ته تنظیم بل موټر ورکړی و، او دوی ته پخوانی موټر پاتې و، د مرکزي کمیټې په ودانۍ کې ددوی د گډې خونې له دروازې څخه هغه لوحه چې پرې لیکلې و، «د قوماندان محمد هاشم د انډیوالانو اطاق»، هم ایسته شوې وه. قوماندان هاشم اوس په وزیر اکبرخان مینه کې په یوه کور کې اوسیده، ویل کیدل چې کور ته یې وخت ناوخته ناپېژندل شوي کسان او آن بنځې هم راځي. ددوی دنن ورځې د مجلس موضوع هم همدا وه. سیدا مین چې د کرکۍ خواته په کوچ کې په یوه ډډه پروت و، راجگ شو پښې یې پخبلو خپلیو برسیره چې د کوچ خواته یې ایښې وې کینودې ویې ویل.

یره زه چې ورته گورم هاشم ډیر بدل شوی دی چې دا ولې؟

خان مومین په تائید وویل:

– د هاشم اخیره خاتمه د بدو شوه

یو بل وویل:

– چوکی سړی خبرا بوی

سموت چې له بوټونو سره په کوچ کې اوږد غځیدلی و او خپل پکول

یې په لاس کې گډ اوو راپورته شو وې ویل:

– مطلب دا ټول دې بنځو له کار ویوست

خان مومین وویل:

– ته وادا به د بنځو تاثیر وي؟

– هو نو، نه یې وینې، چې مطلب بنوی بنوی ورسره کیږي پوه شوې

که پوه نشوې. ږیرې ته دې پام نه ده، مطلب بس مازې یوه چاره پاتې ده

چې پې را تیره یې کړي

در محمد وویل:

– دا ټول دغې یوکچنۍ له لارې ویوست

سموت وویل:

– ورك یې که مطلب ټولې دغسې دي، رحمان بابا څه بڼه فرمایلي دي

چې «لانت کې په زنان که مور وي د سلطان» او بیا یې په شد او مدد

سلطان محمود غزنوي د مور کیسه داسې تیره کړه لکه چې دده مخ ته

پرون تیره شوې وي.

چې دده خبرې خلاصې شوې، اکبر وویل:

– که زما منی زه خو وایم چې سارایي محکمه به جوړه کړو.

– څنگه محکمه دا تیرې محکمې دې لکه چې بس نه شوې؟

اکبر وویل:

– یه هغه خو د نارینه وو وې، اوس به د بنځو لپاره وي.

- هسې يوه خبره وه ورك يې كړه.
- څوك مو ميدان ته راچولى و، زه خوبه مو نه يادولم
- يه يه تابه ولې يادوو، دا شكور ملحد مو سره يادوو
- ولې هغه څه كړي دي؟
- سيد امين په تمسخر وويل:
- هغه هيڅ هم نه دي كړي، نه يې څوك وژلي دي نه يې په كليو
مباري كړي دي نه يې چاته ....
- هاشم يې خبره پريكړه
- پرېرېده دا خونې خبرې
- سموت هم جرأت پيدا كړ ويې ويل:
- مطلب ټول انډيوالان وايي چې تاسې كه څوك وژلاى اول مو بايد
دا سر كوزى خوندي كړى واى مطلب تاسې نور غريبان ووژل دى مو
ملگرى شو.
- هاشم په نصيحت وويل:
- گوره سموت گله ته خو شكر هونسيار سپرى يې، هغه لاس چې نشي
پريكولې بنكل يې كړه
- له ځايه راجگ شو په قدم وهلو يې پيل وكړ پسې زياته يې كړه:
- په دې خبرو سر مه خوروى
- كه پدې خبرو پسې گرځيدئ زيرې به مو ژر سپينې شي.
- ياسمين چې دفتر ته رانوتله لكه چې انتظار يې نه درلود چې له
هاشم سره دې دومره كسان ناست وي وارخطا شوه. بيرته شاته وگرځيده
په داسې حال كې چې په يولاس يې دروازه ترله په ټكني غږ يې وويل:
- سلام
- خو چا يې د سلام ځواب ونه وايه. ناستو كسانو يو بل ته وكتل

مینه او جگره ۱۹۲

هاشم خان د میز په سر په کاغذونو بوخت کړ یاسمین یوې بلې خواته وکتل. د رئیس د میز په لوري روانه شوه ویې ویل:

- رئیس صاحب زه مو پکاروم؟

اوس نو وار د هاشم و چې وار خطاشي.

- ته ته هو رښتیا خطونه هغه مکتوبونه هغه به ...

یاسمین ورسره مرسته وکړه:

- هغه پروني مکتوبونه دې لاسلیک کړل؟

- هو هو ما هم هغه مکتوبونه یادول، داسې ده چې هغه والله که

پوهیږم چې هغه څنگه وو. وروسته، لږ وروسته راشه

ناستوکسانو د سترگو له کنجویاسمین ته کتل

اکبر د خان مومین لاس چې د کوچ په څنگلي یې دده خواته ایښی و

وسکونډ ورو یې وویل:

- دکافر لور اور لگوي.

خان مومین تر څنگ ورته وکتل خو اکبر یاسمینی ته کتل ده ته یې

ورپام هم نه و.

یاسمین ددروازې په خوا روانه شوه، له هاشم، پرته ټولې سترگې

پسې وې.

د یاسمین له وتلو وروسته دوی هم یویو پاڅیدل

دیرشم خپرکی

یاسمین په ځان کې یو پټ احساس لیده. چې په مقابل کې یې مقاومت ورته ناشونی ښکاریده، له څه وخته راهیسې یې هم په چلند او هم په خیره کې بدلون راغلی و، دواړه لاسونه یې د سرو زرو له ښکرو ډک ول، غاړه یې هم د افغانستان د نقشي پر ځای په نسبتاً غټه اسم الله او نري امیل ښکلې کړې وه. اوس یې د پخوا په څیر ټوکې نه کولې که به چا د مینې کومه خبره یاده کړه دې به ژر خبره واپوله

اوس یې په دفتر کې د خپلو خورلنو د ټوکو په ځواب کې دا نه ویل چې دا او هاشم د یوه لوی سیند دوه غاړې دي چې هیڅکله به سره نږدې نشي.

دا په خپلو هغو خبرو پښیمانه وه چې خپلو همکارانو ته یې ویلي و چې دا له هغو ښځو څخه نه ده چې له هر څیرن سره په خلاصه تڼده او موسکا خبرې وکړي.

دا په هغو نومونو هم پښیمانه وه چې په لومړیو ورځو کې یې په هاشم ایښي ول

له هغې ورځې چې ددوی په اداره کې د نارینه وو او ښځو دفترونه سره بیل شوي ول. او نورې ښځې ددې او هاشم، له پټو اړیکو څخه خبرې شوي وې. ټولو میرمنو به دا ځوروله ځینو به پرزې پرې ویلې چا به ټوکې

پرې کولې او ځينو ځوان خبرې هم نه ورسره کولې. داهم د نورو ميرمنو له دې ډول چلند څخه په تنگ شوې وه خو چاره نه وه، ځکه د ادارې د ميرمنو لپاره همدا يوه لويه کوټه چې پخوا د محاسبې مديريت و، په نظر کې نيول شوې وه.

رئيس هاشم ورسره وعده کړې وه دې او ددې څو نورو خاصو ملگرو ته به ځانگړې دفتر ورکوي. خو تر اوسه يې لا دوی ته دفتر نه و پيدا کړې. يو ځل يې په څلورم منزل کې د بل رياست يو دفتر ددوی لپاره خلاص کړ، هلته راکټ ولگيده او د دفتر يو ديوال يو مخ له منځه ولاړ. نن هم چې دا د هاشم له دفتره راغله، نورې همکارانې پرې ورتولې شوې، د پخوا په شان ټوکې او مسخرې وې ديبا د چای پياله د ياسمين مخې ته کينوده په معنا داره غږ يې وپوښتل

... څنگه ياسمين د سيند اوبه خو به نه وي وچې شوې؟

ياسمين لکه چې ددې په کنايه پوه شوی نه وي وويل:

... ولې څه؟

... هسې ما ويل وچکالي ده. چې د سيند دواړه غاړې سره يو شوې

نه وي

ټولو وځنډل. ياسمين ځان نه بايلود ويې ويل

... څه گلې وږې سره وايې؟

... چې اوبه نه وي نو سيند وچيري او دواړه غاړې يې سره نږدې

کيري

دانور وته يې مخ ورواړ او:

... که څنگه همدا سې نه ده؟

ټولو وځنډل:

... حتماً، حتماً. څنگه به نه سره نږدې کيري.

- د خدا آواز لوړ شو.
- شکيبا ظاهرأ خبره واپوله:
- یاسمین دا اسم الله دې په خو واخیستله، ډیره ښکلې ده
- یاسمین ترولې شوه:
- دا هو دا ډیره ښایسته ده
- شگوفې په خدا وویل
- څه یې پوښتې، څه دې خونده اخیستې؟
- نیلا په مسخرو وویل:
- رښتیا وايې، دا خواره څه پې خبره ده، دا شنه غمي یې په یاري
- گتلي دینه
- ټولو وخنډل، د یاسمین د مخ سرخي زیاته شوې وه ټولو خنډل، نږدې
- خاصو ملگرو یې هم له هغو سره خنډل.
- یاسمین په غوسه شوه:
- تاسې ښځې خو که هرڅومره تعلیم هم وکړئ بیا هم حسادت نه
- پریردئ.
- مرضی ورغبرگه کړه
- نو ته څوک یې، ته لکه چې ښځه نه یې؟
- یم خو ستاسې غوندې نه
- له دې سره یې خپل کوچنې بکس غاړې ته واچاوو، را ولاړه شوه
- چیرې ځې؟
- څپه نه شې، مور خو هسې ټوکې کولې
- یاسمین په دروازه کې وویل
- شفاخاني ته ځم بیرته ژر راځم.
- یوولسو بجو ته لا پنځه ویشت دقیقې پاتې وې، یاسمین په ښار کې

مینه او جگره ۱۹۲

سوکه سوکه روانه وه. خو دکانونو ته ودریده خوڅه شی یې وانه خیستل. لس کمې یوولس بجې وې چې د فروشگاه مخې ته ورسیده، دکبابي مخې ته د قومندان هاشم لنډکروزر ولاړ و په لیدو یې خوشحاله شوه مخامخ موټر ته ورغله. خو د موټر دروازې تړلې وې بنیښې یې تورې وې دننه هم څوک نه پکې معلومیدل نیت یې وکړ چې د وعدې په ځای کې ودریږي خو په دې وخت کې هاشم چې لویه پلاستيکي کڅوړه یې په لاس کې وه راغی د یاسمین په لیدو په بریتونو کې موسکی شو. دروازه یې خلاصه کړه.

— راڅه ژر خیره

موټر د وزیر اکبرخان مینې په لوري په بیره حرکت وکړ. هاشم موټر دگارج په ځای په انگرې کې ودر اوو.

شاوخوا یې وکتل یاسمین ته یې وویل:

— راڅه د پاچاهي ځای ووینه.

دواړه په دویم پور کې د خوب کوټې ته ولاړل په څو شیبو کې د میز پر سر درې ډوله کباب، میوې او بوتلونه کینودل شول. کوټه گډه وډه وه، د دروازې خواته چلمچي له اوبو ډکه ایښې وه، او په سړیې د منو پوستکي پراته ول. د خوب د تخت روجایي هم ټوله شوې وه، د تخت سرته له میز نه سگرت داني رالویدلې وه او د سگرتو ایرې په غالی تویې شوې وې، د پخوانۍ دیوالي بخاری، دروازه خلاصه پاتې وه، او د ممپلیو او بادامو پوټکي پکې پراته ول.

هاشم ژر ژر په کوټه کې اضافی شیان ټول کړل. یاسمین د تخت خواته په یوه چوکۍ غلې ناسته وه، له ده سره یې په کار کې مرسته نه کوله، بنایي په دفتر کې د خورلنو له خبرو ځوریدلې وه.

د هاشم ټوکو یې هم په شونډو موسکا رانه وستله خو دا خواشینی

یې د ډوډۍ په مینځ کې ورو ورو ورکه شوه اوس یې نو خوله له خندا نه سره ورتله. دواړو خندل په کوټه کې گرمي زیاته شوه. دخپل کمیس دوه تنه یې خلاصې کړې. هاشم پردې واچولې خو دوه کړکۍ یې خلاصې پرېښودلې.

د ماښام تیاره خوره وه چې هاشم رڼا ولگوله. یاسمین ټینګار کاوو. چې کور ته یې ورسوي. خو هاشم ټکنی و. له حالاتو پوره خبر نه و. له گرمي راهیسې یې له خپلو وسله والو کسانو او پوستو سره مخابراتي اړیکې پرې کړې وې

خپل نږدې وسله وال یې هم چې دده د ساتنې ترڅنګ به یې له حالاتو هم خبر او ورخصت کړي ول.

یاسمین ته یې وویل چې شپه تیره کړي. خو هغې تلوار درلود او د پاتې کیدو نه وه دا لومړی ځل و. چې هاشم په هغې په غوسه شو
 - رښتیا چې تاسې ناقص العقل یاست. دا وخت دتلو نه دی
 - نه نه زه ځم. ټوله ورځ درسره وم

- هسې نه چې په کومه بلا مې واړوې
 چاره نه وه یاسمین یې د شا په سیمې کې کینوله او په مړو څراغونو یې د زړو مکرویانو په لوري حرکت وکړ

د عامې روغتیا په څلور لارې کې دوه تنه وسله وال د سرک په منځ ولاړ ول. او دواړو موټر ته مخامخ ټوپک نیولی و. هاشم موټر ودر او و. دروازه یې خلاصه کړه:

- څه خبره ده. چې د سرک په منځ کې ولاړ یاست؟
 - راکوز شه، ته څوک یې. چې داسې پرې غږیږي؟

هاشم پوه شو . چې څلور لارې بل گروپ نیولې ده .
څنگ ته یې په تیاره کې لاس وتپاوو . تفنگچه یې په لاس ورنغله .
وسله وال تر مټ ونيو . لاندې یې راگوزار کړ
_ رابنکته د خان زو . زه درته وایم رابنکته ته لا کلانکاري کوي .
وسله وال د شا دروازه خلاصه کړه یاسمین غلې ناسته وه .
وسله وال یې مخې ته لاسي خراغ ونيو :
_ هوم راکوزه شه
یاسمین خان سره ټول کړ . د موټر په سیت پورې یې ځان ونبلاوو .
وسله وال په غوصه وویل :
_ راکوزه شه ځان مه راباندې ...
بیایې وپوښتل :
_ داسې دې څه کیږي ؟
_ دامې خاوند دی ؟
_ افرین .
اوله دې سره یې د یاسمین لاس ونيو د ځان په خوا یې راکش کړه .
بل وسله وال ته یې مخ ورواړ او
_ ضیا دا زما کوټې ته بوزه
_ نه نه زه خپل میړه ته ورځم .
وسله وال په بې اعتنایي سره وویل :
_ خیر دې نن شپه دې میړه بدل کړه
وسله والو یو په یوه خوا اوبله په بله خوا بوتلل .

یو دیرشم خپرکی

ملوک ترپخوا غلی و . په بنار کې د هر نوي خبر په اوریدو به یې
یوازې سر و بنسوراوو و به یې ویل
- خدای دې د نیکو هدایت ورته وکړي
دی پخپلو پخوانیو خبرو پښیمانه معلومسیده
داڅو ورځې چې جگړې نه وې نو ملوک او کلاخان به دواړه په
بایسکلونو سهار له بناره وتل او له چهار آسیاب او دوغ آباد څخه به یې
اوپه او غوړي راوړل
دا یوه اوونۍ د اوړو او غوړو راوړل ددوی ورځنۍ دنده گرځیدلې

وه

په څو تیرو ورځو کې دوی د خپلو کورنیو اړتیاوې پوره کړې وې او د
جگړو له ویرې یې تر خپلې اړتیا زیات اوږه ذخیره کړې ول. کلاخان هم له
جگړو دمخه خپله کورنۍ کابل ته رالیردولې وه خو په لومړیو جگړو کې
یې کشر ورور گلاخان وړک شو
خو نن هریوه پنځه پنځه مننه اوږه او یویو پیپ غوړي دخپلو
بایسکلو په کنجوغو تړلې ول
د کلاخان بایسکل پنجر و . ځکه دواړه پلي له بایسکلونو سره
روان ول

مینه او جگره _____ ۲۰۰

خه پیسی چې وریاتی وې د لارې پاتکونو ترې وړې وې. له کلاخان
خخه وروستی زرگون هم چې د بایسکل د پنچری د نیولو لپاره یې د
کمیس د خنگ په جیب کې خوندي کړې و. په سرک ولاړیوه وسله وال
اخیستی و. اوس نوله هغو پوستو او پاتکونو راتیرشوی ول. چې د
خوراکي موادو او تیلو له راوړونکو خخه د باج اخیستلو لپاره گام په گام
جوړشوي ول.

دوی هغودوو وسله والو چې د سرک په منځ په چوکیو ناست ول
ودرول. یوتن چې ژاولې یې ژولې او په خوله کې به هر وار راوړولو به یې
ټک ترې ویوست ددوی مخې ته راغی:

– دا قاچاق چیرې وړې؟

– قاچاق نه دی اوږه اوغورې دي خپلو کورونو ته یې وړو.

وسله وال هغه بل ته مخ ورواړ او په خندا یې وویل:

– زلگی وینې یې؟

زرگی چې خوله یې د جوارو له پولیو ډکه وه په ډکه خوله وویل:

– ته یې قاچاق ماچاق څه کوي خپل حق ترې واخله پریرېده چې خپله

لار وهي.

هغه بیرته دوی ته مخ ورواړ اوو.

– وامووریدل؟ پیسی راوباسئ.

ملوک وویل:

– پیسی خو هغو نورو لیوانو یو وړې. والله که تنگه هم را پاتې وي

خو وسله وال پرېنودونکی نه و. له ډیرکش وگیر وروسته یې دواړه

تلاشي کړل چې ویې لیدل پیسی نه لري. خپل ملگري ته یې مخ وراړ اوو:

– دا خو یو هم پیسی نه لري.

د کلاشینکوف میل یې ددوی په خوا ونيو.

– څنگه اول کوم یو وولم؟

دواړه ژیر زبېنېلي ولاړ ول، هیڅ یې هم نه ویل.
زرگی چې اوس د پوستې تر مخ د یوه لوی عکس لاندې ولاړ و، پرې
غږ وکړ:

– مه یې وژنه، بیا به دا مرزگی له دې ځایه څوک وړي، له بویه به یې
لیوني شو.

– دغسې خو یې نه پرېردم.

زرگی ورته وویل:

– نو څه ترې غواړې، پیسې نه لري نور خو په دې کنډوالو کې نه
بایسکل په کار راځي نه اوږه.

توپیکوال ملوک په خټ کې په قنډاغ وواځه و یې ویل:

– تاخو والله که همداسې پرېردم، ډیر هوکي مالومیرې. څه چې بیا
په دې لار را نشې.

دواړه په بیره روان شول، تر څنگ به یې کله کله شاته وکتل چې لږ
لرې شول ملوک وویل:

– عجب خلک دي، انسان داسې ورته بنکارېږي لکه توبه نعوذ بالله
دوی چې پیدا کړی وي.

کلاخان په خدا ورته وویل:

– یاره کاشکې ټول مجاهدین ستا په شان وای.

– خدای دې خوار نکړه، ټول اصیل مجاهدین زما په شان څه چې تر
ما ډیر ښه دي.

– که خپه کیرې نه دا خو درسره نه منم. عجیبه داده چې ته څنگه

پکې وې.

ملوک وخنډل

مینه او جگره _____ ۲۰۲

- ته یې چې نه منې مه یې منه، خودا ټولې دنیا منلې ده چې
مجاهدینودا وطن له لوی بنامار څخه خلاص کړي.

- دادې منم خو زه چې اوس دغوته گورم، په نوم یې شرمیرم. وگوره
څه یې ونه کړل، غلا، چور، ظلم، تیری، داټول مو ولیدل.

- لیونیه داهسې د مجاهدینو په نامه تجارت کوي، د مجاهد بلا
پرې وگرځه، مجاهدین هغه ول، چې له روسانو سره و جنگیدل، شهیدان
شول، څوک چې ژوندي پاتې سول ټوپک یې ایسته وغورځاوو د وطن د
آبادي لپاره یې متې راوغاړلې او په ..

کلاخان په یوه ږنگ دوکان څریدلي عکس ته اشاره وکړه.
- او دا؟

- دا هم د وطن دښمنان دي هم د مجاهد، مجاهد د چا میرمن په زور
نه بیایي، مجاهد په چا ظلم نه کوي.

- خودوی وایي چې روسان مور وایستل، وطن مور آزاد کړي.
ملوک په غوصه وویل:

- ددوی خولې څوک تړلای شي، د کوم رهبر زوی، ورور، خورې،
اونسی، د ترور زوی، د ماما زوی، د کاکا زوی او نور خپلوان جنگ ته
تللي دي؟ دوی خود نورو غریبو په وینو تجارت کاوو، د نورو په وینو
یې بنگلې جوړې کړې، د خوارانو په وینو یې ډالر پیدا کړل.
کلاخان په بې اعتنایي وویل:

- اوس خودا دی دوی پاچاهي کوي، وایي چې د تورې په زور مو
گپلې ده.

- دا د خپل ورور په وینو رنگ توره به که خدای کول ډیره ژر ماته
شي د ناروا خراغ تر گهڅه نه لگیري.
کلاخان په خندا وویل:

– په تاسې هم د مومین خان د بنامار کیسه شوی ده.
– هو خو هغه چا چې بنامار وژلی په کلي کې ناست دي. موزیان د
بنامار تسمې په لاسو کې گرځوي او چوکۍ پرې رانیسي.
چې کلاخان څه ونه ویل، ملوک په خندا ورته وویل:
– دتا دي پوښتنې ماته د هغې ښکلې ډاکټرې خبرې را یادې کړې.
– دکومې ډاکټرې؟

– په پاکستان کې چې زه په هسپتال کې بستري وم یوه ډیره میربانه
او ښکلې ډاکټره وه، د ما یې ډیر خدمت وکړ، داسې ښه نوم یې و، ژولیا،
یوه ورځ مې ورته وویل: ارمان چې مسلمانان وای او له خدایه منکره نه
وای، دې وویل: چې زه په خدای ایمان لرم.
ما ویل عجیب – دې له واره وویل عجیبه دانه ده، عجیبه داده چې
مور انسانانو ته چې خدای عقل را کړی ولې یوله بله کرکه لرو او یو دبل
وینې تویوو.

کلاخان وویل:

– دا دې ترڅه وویل:

– دا مې ستا ترخبرې پورې وویل، عجیبه داده چې زه ولې مجاهد
وم، عجیبه داده چې د تا غوندي نیک خلک ولې له مور سره جنگیدل.
کلاخان سوړ اسویلی له خولې وایست.

– هی هی مور هم دغسې درواخله لکه تاسې. زموږ ځوانان هم د نورو
د هوسونو قرباني شول.

زموږ ځوانان نیک او پاک خلک ول، او په صداقت سره د وطن لپاره
جنگیدل، خو خبرنه ول، چې څوک به یې د کعبې په ځای ترکستان ته
بیایي.

– عجیب

مینه او جگره _____ ۲۰۴

عجیبه دانه ده، عجیبه داده چې اوس هم ځینې د رهبرانو تر شا
تړلې سترگې روان دي، رهبران او غټان هرځای رهبران دي که دلته دي که
هلته، پخپله مخکې ځي او قافله کندی ته ورخطا کوي لکه چې وینې یې،
یوشعر مې را په یاد شو:

خرخوي یې رهبران په سوداگرو

خدای دې مل شي د وطن او د ملگرو

نه پوهیږې چې په کوم پلو دې بیایي

چې روان یې په گډا او په سندرو

دوی په همدې خبرو کې ول، چې له هرې خوا د درندو وسلو ډزې
پیل شوې تا به ویل چې د ټولې نړۍ وسلو کابل په نشانه کړی دی، پرله
پسې ډزې کیدې دا معلومه نه وه، چې چا په چا یرغل کړی دی او څوک
څوک ولي، درندو وسلو یو ډاروونکی غره‌ار جوړ کړی و.

دوه دیرشم خپرکی

د وتلو لاره نه وه، څوك چې پوهیدل له لومړنیو جگړو وروسته یې
ځانونه وایستل.

ډیرو خو ایله سرونه وایستل او نور ټول شته یې په ځای پریښودل.
شمروزه په ملوك په غوسه وه، ده د گذرد وکیل خبره نه وه منلې چې
ورته ویلي یې و:

– دا خلك زه پیژنم، په دې اور بند یې مه غولیره دا هر یو بل جنگ ته
ځان جوړوي.

شمروزي په هغه ورځ د خپل ورور ملوك خبره هم اوریدلې وه، چې د
وکیل په ځواب کې یې ویلې و:

– دا دتاسې خبرې دي، که خدای کول وروسته له دې به ټك هم وانه
وري، هرڅه چې و، تیر شول.

خو دده خبره داخل هم دروغ ختلې وه.

جگړه پیل شوې وه، دا وار د هغو تنظیمونو ترمنځ جگړه وه چې په
تیرو جگړو کې سره ملگري ول.

په تیره جگړه کې دښمنو ډلو اوس یو بل ته لاس ورکړی و او د خپلو
پخوانیو انډیوالانو په ضد یې سنگرونه نیولي ول.

ملوك او هیواد د کوچنی-تکاوې پخوانی-دروازه بنده کړه او

مینه او جگره ۲۰۲

د درېچې پرځای یې چې د دهلیز دروازې ته نږدې وه کوچنۍ دروازه جوړه کړه.

دوی ټول اته کسه ول، په کوچنۍ تکاوي کې نه یوازې کیناستلای شوای بلکې د شپې یې خوب هم پکې کولای شوای.

خو پرون سهار وختي چې جگره لږ آرامه وه د کلاخان کورنۍ هم ددوی کور ته ځانونه راوړسول، کلاخان وویل: اولادونو یې تیرې لس دولس ورځې په رایه میدان تیرې کړې، خو د خدای فضل و، چې راکت یې په کور نه ولگیدلی، پرون شپه د بیم ۱۳ یوې ضربې ددوی کور هم بې برخې نه و. پرې ایښی گولی. د دوی په سالون لگیدلې وه، خو هغه گړی دوی ټول د سیوري په څوڼه کې ناست ول، یوازې د کلاخان لاس لږ تپي شوی و، هغه هم خښته پرې ورلویدلې وه.

ددوی په راتگ ټول خوشحاله ول، خو تکاوي یې په دوی تنگه کړه، وروسته له هغه به ملوک، هیواد او کلاخان په پخلنځي کې چې د سیوري خواته جوړه شوې وه او د توغندي له مخې چپه وه کیناستل.

نسخې او ماشومان په تکاوي (زیرزمینی) کې اوسیدل پخلی هم نارینه وو کاوو، نسخو خو دا څو ورځې لمر په سترگونه ولیدلی خو ماشومان به ددوی له منتونو سره سره کله کله راوتل، په انگر کې به یې لوبې شروع کړې خو هیواد به په زور بیرته تکاوي ته ښکته کړل.

ددوی لیدنه به یوازې د ډوډی وروړلو په وخت کې کیدله، کلاخان به چې ډوډی وروړه نو دوی ته به یې ډاډ ورکاوو

... انشاء الله جنگ درېرې ملگري ملتونه اوربند اعلاني

د گل مرجان کوچني زوي (بهیر) پوښتنه وکړه:

... کاکا ملگري ملتونه ډیر زوره وړ دي؟

... هو بچو، که وغواړي جنگ په یوه ورځ کې دروي

– د هغو زور په دغو رسیږي؟

– هو.

د بهیر پوښتنې نه تمامیدي:

– ملگري ملتونه څو کسه دي؟

– هغه کسان نه دي د دنیا له هیوادو جوړ یو سازمان دی.

بهیر په ناباوری وویل:

– بو، نو دیوه زور په اوو تنظیمو رسیږي؟

کلاخان به همداسې ووت، بهیر به نورو ته په نا هیلې وویل:

– بیا به هم مکتب ته ولاړ شو؟

ملگري ملتونه د کلاخان او ملوک لپاره پیغور گرځیدلي ول، چې کله

به تکاوي ته ورغلل بنځو او ماشومانو به بیا پوښتنې پیل کړي:

– دا دتاسې ملگرو ملتو څو هېڅ ونه کړل

کله کله به دباندې ورپسې راووتل وبه یې پوښتل:

– دا ملگري ملتونه پسې څه شول؟

اوس به نو بنځو هم د رهبرانو ترڅنګ ملگرو ملتونو ته ښیږي

کولې

– خدای دې دا ملگري ملتونه ځوانیمرګ کړي، دوی هم څه نه ورته

وايي، دا څه حال دی؟

خو د ماشومانو او بنځو ښیږي او سوې نارې به د ډزو په آواز کې

ورکې شوې.

هغه ورځ جگره تریخوا سخته شوې وه، بس لکه سخته زلزله چې

وي، غره او، دانه معلومیده چې گولۍ له کومې خوا ویشتل کیږي.

له دوږو او لوگیو معلومیدل چې شاوخوا توغندي لگیږي، هسې

د تالندې په څیر غره او، چې دا سړي نه شوای تشخیص کولای چې

مینه او جگره ۲۰۸

له کومې خوا راځي. د توغندي یوه گولۍ د کور په دیواله ولگیده. شاوخوا تورو لوگیو ونیوله. چې دورې کیناستلې ملوک او هیواد راووتل نومړی څه یې چې ولیدل تلوسه وه چې د تناوي په دروازه کې په وینوکې پرته وه.

ملوک د واره په غیر کې را واخیستله.

— خوږې، خوږې!

د توغندي بله گولۍ د انگر په منځ کې ولگیدله، هیواد له تلوسې سره یوځای ځان تکاوي ته واچاوه او مخ او جامې یې په وینو سرې وې. شمروزي د سروینستان شکول، بنځو او ماشومانو ژړل. تلوسه یې روحه د هیواد په غیر کې پرته وه.

کلاخان د تلوسې پښه او نس په ټیکري وتړل، خو وینې لار وانې

وې.

هیوادهماغسې تلوسه بنکلوله.

کلاخان یې ترپښه بله څیره هم وروترله په تڼده یې لاس کینسود دا

نورو ته یې مخ ورواړاوه:

— ساه پکې چلیږي، که خدای کول جوړیږي.

شمروزي تلوسه په غیر کې واخیسته.

تلوسې سترگې پرانیستلې:

— لالا!

ټول خوشحاله شول، ژړا ودریده.

هیواد په غیر کې واخیستله تلوسې سترگې پټې کړې، ملوک یې په

خوله کې اوبه ورڅخولې، تلوسې بیا سترگې پرانیستلې هیواد ته یې

وکتل:

— لالا بیا نه نه دردر درځمه، ما ما ما مه مه مه وه.

درې دیرشم خپرکی

ویل کیدل چې جنگي ډلې له کابل څخه د بهرنيانو د وتلو لپاره په یوه ورځ اوربند سره سلا شوې دي، دا ورځ د کابل په خلکو د اختر ورځ وه.

د ښار په سرکونو په کډو بار کراچۍ روانې وې، له کابل په وتلو لارو کې په کډو بار موټرونه کتار ول، تا به ویل چې ټول ښار کډه بار کړې ده، لارې هم له ښځو او ماشومانو ډکې وې، ټول ښار په منډو و، د ټوپکوالو موټرونه هم په کالیو بار ول، معلومه نه وه، چې له کومه راځي او چیرې ځي، د ښار په واټونو کې ولاړ وسله وال کسان هم بې برخې نه ول، دوی به چې په کډو کې کوم شې خوښ و، د بیل او د پیروډلو د سندونو د نه درلودلو په بهانه به یې له موټر او یا کراچۍ نه راکوز کړل، ځکه خو په هره پوسته کې ډول ډول یخچالونه، تلویزیونونه، رادیو کستونه او الماری لیدل کیدلې، چې له خلکو څخه ضبط شوي ول. په خوشحال مینه کې هم څوک نه و پاتې لا په سپیدو کډې بار شوې وې. ملوک او کلاخان هم دوه کراچۍ کرایه کړې.

خپل ضروري کالي یې پکې بار کړل، ښه شیبه په حویلی کې د تلوسې قبر ته ودریدل، کلاخان له دروازې څخه څوځله راغېر کړ: - ژر راځئ ژر راځئ په دې خلکو باور مه کوئ، هسې نه چې بیا سره ښکر په ښکر شي.

خو ملوک او نور ټول د انگر په کونج کې د خاورو د کوچنۍ غونډۍ شاوخوا چوپ ولاړ ول، لکه چې زړه یې نه و ماشومه تلوسه یوازې بیرېږدي، د وږمې په مخ اوبسکې روانې وې خو د ژړا غږ یې نه اوریدل کیده، شمروزه د قبر ترڅنگ ناسته وه، بس هسې یې قبر ته کتل، لکه چې اوبسکې یې وچې شوې وي یا نه غواړي خپله ماشومه لور پخپل زړه کې د خواشني له هغه ستر توفان نه خبره کړي، چې ددې د زړه ستنې یې له بیخه ایستلې وې، کلاخان هم لکه چې پخپله مخکینی خبره پنسیمانه وي، ددروازې خواته غلی ودریده.

د کور مخې ته دواړه کراچی بار ولاړې وې.
سپین ږیري جوالي چې دا حالت ولید، انگر ته راتنوت د ملوک ترڅنگ ودریده له یوه اسویلي وروسته یې وویل:
_ تاسې له دنیا نه ناخبره یاست، ته یو وار ووزه وگوره چې په بنار کې څه حال دی، بسته بسته کورنۍ تباه شوې تاسې لا شکر نه کوئ.
سپین ږیري هیواد ته مخ ورواړ او پسې زیاته یې کړه:
_ دا پرون پرون، یوه نفر زما کراچی کرایه کړه مور یې رنځوره وه چې په کراچی کې یې امن ځای ته ورسوي، خو ترموږ دمخه راکټ کورته ورورسیده، ټوله کورنۍ تباه شوه، نور د وړلو لپاره څه نه و پاتې.

سپین ږیري پرله پسې خبرې کولې:
_ په اور بند مه غلطیږئ، اوربند خو انسانان کوي، هسې نه چې اوس یې بیا شروع کړي او خدای مه کړه ټول دلته تباه شو.
د سپین ږیري نصیحت په دوی اغیزه وکړه، یو یو د دروازې په لوري روان شول، له حرکت سره سم د دوی ژړا هم پیل شوه، تر خیرخانی پورې یې ژړل.

د سيدالناصرې د لیسې ټول ټولگي په مهاجرو ډك ول.
د جدي د میاشتې وروستی شپې ورځې وې، ژمي و، خو اووره نه
وه، لكه چې د سربو باران په اووره زورور شوی وي، اووره ونه اوریده
هغه ورځ هم لمړینه وه، لمرو، خو لمر داسې معلومیده لكه ترسهاره بل
شوی خراغ چې تیل يې په خلاصیدو وي نه يې تودوخه لرله، نه هم رڼایي،
بس د كفن په شان سپینه رڼا وه.

په هر ټولگي کې پنځو پنځو او په ځینو کې شپږو او اوو کورنیو
اړولي ول، دوی د بنوونځي په دهلیز کې یوه کونج ته پرده جوړه کړه او د
پردي شاته دواړو کورنیو خپل راوړل شوي کالي هوار کړل.
په لږ وخت کې د بنوونځي دهلیز هم ډك شو او نور دباندي په انگر
کې پاتې شول.

یو غمجن د بل غمجن په لیدو خوشحاله کیږي، دلته داسې خلك
سره راغونډ شوي ول، چې له هریو به دې پوښتنه کوله، غم لږلې خبرې به
دې اوریدې.

- دوه زامن مې ورك دي.

- ورو مې شهید شو.

- په كور مې راکټ ولگید بس زه او دا یوه لور مې ژوندي پاتې

شو.

- خاوند مې د جنگ په اوله ورځ له كوره وتلی بیانہ دی راغلی.

- لور مې ورکه ده.

همدا یوه ورځ وه چې باید ټول ضروري کارونه پکې شوي وای،
ملوك او هیواد د كور د پاتې کالیو د راوړلو لپاره بیا خوشحال مینې ته
روان شول، ملوك په ټولو منلې وه، چې امن سمیې ته د كور د لیردولو په
سبابه د خمارې د لیدو لپاره کلي ته ځي.

له باغ بالا تیر شول.

د اسمایي او دارالامان غرونو یو په بل د توپونو ډزې کولې خو دا ډزې داسې نه وې لکه چې جگړه وي، خلکو هسې ساعت تیری باله، اخیر توپکوال چې دا دوه میاشتي یې له ماشې گوته هم نه وه ایسته کړې، نن له سهاره تر لورماز دیگړه ارام ناست وای؟

ښاریان پوهیدل چې په جنگي ډلو به نن یې جگړې ورځ څومره سخته تیره شوی وي، نو یونیم ډز ښاریانو د جنگي ډلو طبعي حق باله. خو د دوو غرونو دا جگړه ایزه لوبه سوکه سوکه په لویه جگړه بدله شوه، له غرونو لاندې پوستو او پاتکونو هم ډزې پیل کړې، موپرونه، زرهپوشونه او ټانکونه سرکونوته راووتل او په رانه میدان بیا جگړه پیل شوه.

ملوك او هیواد هم په لومړي سرکې خال خال ډزې ټوکې بللې.

– ډزونه اوس ددوی عادت گرځیدلي دي، هسې ډزونه کوي.

له بلې خوا یې لانیمايي شیان په کورکې پاتې ول.

ملوك زړه نازړه و، خو هیواد نه غوښتل چې تش لاس بیرته راوگرځي، په تیره چې د مور دا خبره به وریاده شوه چې د راتگ په وخت کې یې په ژړا کې ورته ویلي و:

– زویه له هغې خوا د خوږې د قبر خاوره (خورده) هم درسره راوړه که

مې لږ زړه تر صبر شو.

اوس نو د تلوسې له قبره د خاورې راوړل د هیواد فرض گرځیدلي

ول، چې هر ورو یې باید راوړی وای.

خوشحال مینه د جگړې ډگر گرځیدلی وه، خوشحال مینې، پولي

تخنیک او انترکانټیننتل هوټل ویشتل، پولي تخنیک او غره هم خوشحال

مینه تر اورلاندې نیولې وه.

مینه او جگره ۲۱۴

د پولی تخنیک خواته د سرک له سره تانکونو هم خوشحال مینه په نښه کړې وه.

له هرې خوا سرې مرمۍ بادیدلې، د پولی تخنیک په دروازه کې ولاړ د تانک دهشکې د سیلو خواته په سرک تیریدونکي کسان چې یوې بلې خواته یې منډې وهلې په نښه کړې.

ملوک او هیواد لیدل چې په یوه شیبه کې ټول په ځمکه ولویدل، دوی هم د یوه دیوال شاته ودریدل، یو سړی چې ماشوم یې په غیږ کې و، د سرک له منځه را ولاړ شو او د دیوال په لوري یې منډه واخیسته خو دهشکې د وړاندې تگ مجال ورنکړه ضربه گولی یې مخې او شاته ولگیدې، سړی په ځمکه پریووت.

هیواد چیغه کړه:

— اخ ولگیده.

خو ژر معلومه شوه چې ژوندی دی ځکه چې کله دهشکې دده شاته کورونه په نښه کړل، ده سر راپورته کړ، اوس نو دوی ته نږدې ول. خو دوی نشوای کولای ورسره مرسته وکړي.

— دې خوا راشه، په یوه منډه ځان را رسولای شې.

خو د مرمیو په باران کې ددوی دا چیغې نه اوریدل کیدې، سړي شاوخوا وڅارله، ماشوم یې په غیږ کې سم کړ، ددوی په لوري یې منډه راواخیسته، لا څو گامه نه وو تللی چې ماشوم ترې ولویده، دهشکې د مرمیو ضربې یې یومته وړې و، ورسره سم له تانگ نه هم لمبې پورته شوې معلومه نه شوه چې له کومې خوا ولگیده.

ترڅنگ ولاړ زرهپوش هم شاته وتښتیده.

ماشوم په خاپوړو ځان ورساوو.

مرمۍ هماغسې بادیدلې هیواد ددوی په خوا ورمنډه کړه، ماشوم د

مینه او جگره

پلار په سینه سر اینی و، او په چیغو چیغو یې ژړل، هیواد سرې ته ونه کتل په بیره یې ماشوم راو اخیست. دیواله ته لانه و را رسیدلی چې په دورو او لوگیو کې پټ شو، چې لږ رناشوه، هیواد او ماشوم دواړه د سرک ترڅنگ په ویاله کې پراته ول.

ملوک لاس ورکړ، خو هیواد نشوای کولای په پښو و درېږي د توغندي پارچو یې دواړه پښې ټپي کړې وې.

ملوک لومړی ماشوم د دیواله خواته ورساوو، بیا یې هیواد په شا کړ او د دیوال ترڅنگ یې کیناوو، د ماشوم یو لاس نه و.

ملوک لومړی خپل څنگل چې وینې ترې بهیدې پخپل دسمال و تارپه بیا یې د هیواد او ماشوم د ټپونو په تړلو پیل وکړ.

جگره په مخ روانه وه، ددوی سیمه یوې بلې ډلې و نیوله د جگرې لومړی کړنښه لا دمخه ماته شوې وه.

یو فوځي موټر په بیره ددوی خواته را روان و، د موټر مخې ته په شنه رخت لیکل شوي و «فتح الفتوح مبارک باد» چې دوی ته را ورسید، دوه کسه ترې راکوز شول، ملوک یې مخې ته ورمندډه کړه:

– دا زخمیان مړه کیږي، د خدای لپاره دا شفاخانې ته ورسوئ.

وسله وال چې پلنگي دریشي یې اغوستې وه، اوږدو څڼو یې نیمایي

مخ پوښلی و، بنسخته پورته ورته وکتل دا بل ته یې مخ ورواړ اوو:

– پخپله دی دی.

دواړو سره وخنډل، ملوک ددوی په خبرو پوه نه شو.

څڼور ځوان مخابره چالان کړه:

– الو خراسان درفش، خراسان، درفش اطمینان.

د مخابرې له بغس سره یوځای غږ پورته شو:

– الو الو خون – خراسان، اورم.

درفش چیرته دی؟

له هغې خوا ځواب ورکړل شو:

درفش د دېسمن اسیردی وایه، څه وایې خراسان!

د الوالو مرکزته ووايه ۱۳ کسه اسیران نه نه ۱۴ کسه اسیران مو

دادی درولیرل اطمینان!

له دې سره یې د ملوک لاسونه شاته وتړل، لوڅ موټر ته یې په ټیله ټیله پورته کړ، دواړه ټپیان یې یوبل موټر ته چې نوی را ورسیده و اچول د موټر مخه په سرک پرتو مړو بنده کړی وه، له موټر څخه درې کسه کوز شول، دوه مړي یې چې د سرک په منځ پراته ول، د سرک غاړې ته کش کړل، یوبل چې بنایې ځان یې په مړینې اچولی و، سر راجگ کړ، وسله والو چې ولید ټپي دی، دوهم موټرته یې و اچاوو.

نور مړي یې چې د سرک یوې بلې غاړې ته پراته ول، هماغسې پریښودل بنایې ویل به یې چې مړی دې خپل غم پخپله و خوري.

څلورديرشم څپرکی

دا يو عجيب ځای و، زندان نه و، خو کوټې يې داسې جوړې شوې وې لکه چې ديوې نړيوالې جگړې د اسيرانو لپاره زندان جوړ شوی وي، هيچا دا فکر نه شوی کولای چې په کابل کې دې د پلچرخي او دهمزنگ نه پرته داسې بل زندان هم وي. نږدې په ټولو کوټو کې د خبستو پرځای ډبرې کار شوې وې، کوټې د سرتيرو د کاغوشونو په څير لويې لويې وې، دسړي له قد نه لوړې کوچنۍ کوچنۍ کړکۍ پکې پری شوې وې، چې کلکې فلزي پنجرې نوې پکې لگيدلې وې

د انگړ ديوالونه هم په ډبرو جوړ شوي ول، ويل کيدل چې ددې ځای واکمن نور واړه زندانونه هم لري، خودا زندان د هغو بنځو او نارينه و زندان دی چې په جزاوو محکوم شوي وي، دمخه به دلته يوازې هغه زندانيان راوستل کيدل چې د جزا د تطبيق وړ به و، او زياتره جزاگانې به د واکمن په مخ کې همدلته تطبيق کيدلې. خو په وروستيو جگړو کې دغه نظم گډ وډ شوی و، اوس نو دلته هر ډول زندانيان راوستل شوي ول، ټول سره گډ شوي ول، يوازې د بنځو او نارينه وو کوټې بيلې وې. ملوک يې هم په تړلو سترگو دلته راوستی و، د سيلو خواته يې چې دده سترگې پرې تړلې وې بيا يې نه وې خلاصې کړې، دی نه پوهيده چې چيرې دی شپه يې د نورو زندانيانو په شان په وينسه تيره کړې وه، بيا شپه تر

مینه او جگره ۲۱۸

نورو شپو ارامه وه، پرله پسې جگرې نه وې یوازې الوتکو کله کله بمباري کوله او د شپې په پیل کې هم د غره هاخوا د خوشحالي هوايي ډزې وشوې نور داسې جگره نه وه، چې د نورو شپو په څیر دې یې خلك خوب ته نه وای پرې ایښي، خو ددوی د بې خوبې سبب د زندان په دې لویه کوټه کې د ځای نشتوالی و، چې د پښې غځولو ځای پکې نه و، که به څوک ویده هم شو بېرته به ژر راوینس شو.

دا یوازینی ځای و، چې خلك یې د جگرې په بندیدو خواشینی ول. یوتن چې سپینه جالی لرونکې خولی یې په سر وه په خواشینی سره

ووویل:

- زو مړ کې چې دا بیا څه بلا ووهل. دا جنگ یې ولې ودر اوو؟

- زه هم همدې ته چورت وړی یم چې دا ولې جگره نه کوي.

د کوټې په کونج کې یو بل سپین ږیري چې دوی ورته ډاکټر صاحب

وايه ددوی د ډاډ لپاره وویل:

- چرت مه پې خرابوئ، ددې خلکو بې له جنگه گوزاره نه کیږي.

ځانونه به بل جنگ ته تیاروي.

یوه بل یې خبره تائید کړه:

- ډاکټر صاحب ښه وایي اوس به وویښی چې بیا اورونه بل کړي.

د څنگ سرې ته یې مخ ورواړ اوو:

- دغه سې نه ده حاجی صاحب؟

- زه وایم چې دې ملگرو ملتونو کوم اوربند موربند نه وي اعلان

کړی.

ډاکټر په بې اعتنایي سره وویل:

- هی هی سر دې سوی بوی یې نه دې درغلی. د ملگرو ملتو کیسه

مفته ده. دا په ملگرو ملتو څه پوهیږي.

مینه او جگړه

ملوک چې تراوسه یې حیران حیران د یوه بل خولې ته کتل په خبرو
کې ځان ورگډ کړي:

— چې جنگ نشته شکر وباسئ، تاسې ولې یې خپه یاست؟ دا خوبه...

یوه بل یې خبره پرېکړه:

— ځوانه ته له دنیا ناخبره یې.

ملوک په غوسه شول له دنیا تاسې ناخبره یاست، چې په تیاره کوټه
کې پراته یاست، ټول کابل په اور کې سوځي، ټول خلک تباه شول، څوک د
ساه ایستلو توان نه لري

سترگې یې له اوبسکو را ډکې شوې:

— خدایزده چې د ما د خور به اوس څه حال وي، مشر زوی یې
وویشتل شو، خدای خبر اوس به مې وي که ژوندی، دوی په مکتب کې
پراته دي

یوبل بندي وویل

— زموږ د هریوه ډک ډک کورونه پاتې دي، د چا په کور راکت
لگیدلی و، د چا نیمایي کورنۍ له منځه تللې د چا ټوله، او ډیر خو هیڅ
ترې خبر نه دي

د څنگ سړي ته یې مخ ورواړ او و:

— که څنگه انجنیر صاحب همداسې نه ده؟

انجنیر وویل

— موږ له خپلو کورونو او اولادونو لاسونه مینځلي دي، په دې
جنگو کې والله که یو هم روغ پاتې وي، د ځان غم نیولي یو د ځان؟

ملوک ورته وویل:

— نو تر دې به نور څه درباندي راځي، بنديان یاست، یونفر به راشي

ټول به په گولۍ وولي.

۲۲۰ _____ مینه او جگره

یوبل چې د نورو په خلاف به یې د هرې خبرې سره خندل د ملوک په اورده لاس کینسود.

وروره اوس داسې وخت راغلی که کومه گولی راشي له تا چپه شي ستا په ورور ولگيږي داسې فکر وکړه چې په دیواله ولگیده.

له دې سره یې په لوړ آواز وخنډل.

انجنیر ملوک ته را نږدې شو ورته ویې ویل:

تا وویل چې په گولی به مو وولي، مور وایو کاشکې دومره څوک

پیدا شي چې مور وولي، که مور څوک په گولی وولي جنت به وگتې.

ملوک وویل

نو څه به وکړي؟

لومړنی کس وویل:

زه چې درته وایم ته نا خبره یې نه یې منې، دلته چې جنگ نه وي

هغه څه به ووينې چې نه دې لیدلي نه اوریدلي دي

یوبل وویل

د جنگ گټه داده چې یو خو دا سړي خواره پکې اخته وي مور ته

یې را پام نه وي، بل خدای مهربانه دی گوندې یا کوم بم او راکت په مور

ولگيږي یا دا ځای بل گروپ ونیسي.

ډاکټر وویل

او زموږ د کورنیو دې خدای مل شي، یابه له دې اوره وتلي وي یا

به په دې اورکې سوځیدلي وي.

ډاکټر یو سپین ږيري ته گوته ونيوله ویې ویل:

ددغه حاجې صاحب ټوله دارايي ولاړه، زامنو یې څه چې لرل په ده

پسې یې ولگولي، اوس فرید دیوانه ترې پنځه زره لکه غوښتې خو دده د

زامنو پته ونه لگیده، دی یې اوس د مړو د نڅا په لست کې نیولی دی

– د مري نڅا څه شی وي؟

– پخپله به یې ووينې، زه یې نه شم بیانولای – ور به شې خبر به شې.
ډاکټر له ځایه را ولاړ شو، د درېچو په لوري ولاړ ملوک ته یې مخ
راواړاوه.

– راځه چې ددوی د دنیا یوه څنډه درته وښایم.
دواړه د گوتو په سرونو په کړکیو کې ودریدل، ډاکټر په خبرو راغی.
– دغه د حویلی په منځ کې د قیر په څیر سوځیدلي رېرونه وینې،
دلته یې د موټر د ټایرونو په منځ کې یوسپری ودر اوو، اور یې ورواچاوو.
ملوک یوازې سر ښور اوو.

– هغه بوجی چې د هغې کوټې په لارگی کې ولاړه ده، له تيو ډکه ده.
– توبه مې دي وي خدایه په دې څه کوي؟
– نه پوهیږم خلک وایي چې ددې ځای واکمن له تيو سره هم مینه لري
هم یو ډول عقده، بس د اسیرو ښځو تيو نه پرېکوي. نور نه پوهیږم چې څه
پې کوي.

یوبل بندي چې د کړکی بیخ ته ناست و وویل:
– مور پخپله ولیدلې چې له ښځو یې تيو نه غوڅ کړل او بیا یې مړې
کړې.

په ملوک لړزه گډه وه. لاسونه او پښې یې رییدلې.
ډاکټر بیا وویل:
– که ژوندی وې د هغو لرگیو په احاطه کې به د مري نڅا پخپله ووينې.
ورک یې که خدای دې نه راویني.
ډاکټر په بل لاس د کړکی پنجره و نیوله پسې زیاته یې کړه
– په هغه مخامخ دیوال یې پرون یو نفر راخړولی و. په سر او لاسونو
یې میخونه ووهل.

ملوک پوښتنه وکړه:

– هغه په کونج کې دا توره خونه د څه شي ده؟

– هو هغه کومه جهنمي زیر زميني ده، څوک چې په دغه توره دروازه ننوتی، بیا نه دې راوتلی، وایي چې بله دروازه یې د هغه وړاندې غره په بیخ کې راوتلې ده، خلک وایي چې هلته وینې ډنډه پکې ولاړې دي.

ملوک ځای په ځای کیناست خپل سر یې په لاسونو کې ونیو.

هغه ورځ په ارامه تیره شوه. جبهه یې جگره نه وه، یوازې له لږ لږې د درندو وسلو ډزې اوریدل کیدې. په زندان کې هم چوپتیا خوره وه یوازې غرمه مهال څوکسه اسیران راوستل شول او مخامخ یې زیر زميني ته کوزکړل، ورپسې یې هم د ښځو له کوټو څخه څو میرمنې له زندان څخه وایستلې.

مازديگر ناوخته یې د یوې بلې کوټې زندانیان هم ددوی کوټې ته راوستل، ویل کیدل چې ۳۵ ښځې یې نوې راوستې دي او په نورو کوټو کې نه ځایېږي ځکه یې د هغې بلې کوټې زندانیان دغې کوټې ته راوستل. ملوک په لومړي نظر د اسیرانو په ډله کې قوماندان هاشم وپيژاند. د روغېر په وخت کې ملوک له غوصې مخ بلې خواته واړاوو. هاشم پرې شکمن شو، چې پخپل ځای کیناست ملوک یې وپيژاند. – داته یې؟

– خدای چې څوک نه وي وژلې، بې وسه بندگان یې نشي وژلای. هاشم په غوصه وویل

– دتا لکه د پشي اووه ساوې دي، شپږ دې ختلې دي، اوومه دې دې ځای ته پاتې ده

نورو بندیانو چې تراوسه یې په حیرانۍ سره ددوی خبرو ته غوږ نیولې و، هاشم د کوټې یوه سر او ملوک بل سر ته بوتلل.

په تگ تگ کې ملوک په لوړ آواز وویل:
- خدای دې ماوتا دواړه له دې ځایه ژوندي وباسي، بیا به سره گورو.
هاشم له غوصې وخنډل.
- وه وه مچ به څه وکړي. پیا له به دې درمرداره کړي، ته څه وايي؟
بیایې لږ په لوړ غږ پسې زیاته کړه.
- زه به وزم، خودتا به دا ځای وي.
نورو بندیانو په دواړو منت وکړ.
- وشمیرئ د مرگ په وخت کې هم کینی له زړونو نه باسئ.
په کوټه کې نیمایي بندیان د یوه او نور دبل شاوخوا را ټول شول، او
ددوی دواړو خبرې یې واوریدلې.

ملوک نه پوهیده دا ځای چې سهار یې ترلې سترگې راوستی و، کوم
ځای دی، خو کله یې چې د ډاکټر سترگې خلاصې کړې، له ماتې کړکۍ
یې د باندې وکتل چیغه یې کړه.
- اوه دا خوزمور مکتب دی.
بیایې دا نورو ته خپلې تیرې خاطرې یو په بل پسې وویلې، خو
چایې خبرو ته غوږ نه و نیولی، ډاکټر د کړکۍ خواته ودریده.
- دولس کاله مې دلته درس ویلی دی، لکه خپل کور داسې مې دی،
وی دا خو ټول سوځیدلی دی.
ډاکټر داسې خبرې کولې لکه چې دلته پخپله د سیل لپاره راغلی
وي خو وسله وال نورو خبرو ته پرې نښود. په ولیو کې یې د
کلاشینکوف په قنډاغ وواهه وېی ویل.
- چوپ شه. با د پلار کوردې دی، اوس به تاهم یو ځای ورسره
وسوځوو.

مینه او جگره _____ ۲۲۴

د ډاکټر او څو نورو لاسونه یې شاته و تړل بل ټوپکوال ته یې وویل
.. دوی سره کانتینر ته بوځه.

ملوک چې لاسونه یې نه و ورتړلي. د دروازي خواته ولاړ و له
ټوپکوال څخه اوبه وغوښتې. ټوپکوال په تمسخر و خندل
.. تلوار مه کوه، اوس ټولو ته اوبه ورکوم.

ملوک په زاریو وویل:

.. ډیر تری یم. آن د شپې لاتنډې اخیستی وم

ټوپکوال وویل:

.. وار خطا کیره مه، داسې اوبه به درکړم چې ټول عمر دې نه وي

څښلې

بل ټوپکوال ته یې مخ و اړ او وې خندل:

.. اوبه لرې؟

.. هو لرم یې. خو گیلان نشته

ټوپکوال د دروازي مخې ته په کونج کې د اوسپنو کبار ته اشاره

و کړه و یې ویل:

.. دلته به کوم ډولی څه شی وي. څه په طلايي گیلان کې خو به اوبه

نه ورکوی. بل ټوپکوال د اوسپنو له انبار څخه اوسپنیز قوطی

راواخیست. د دیوال شاته ولاړ. څو شیبې وروسته یې د اوبو قوطی د

ملوک مخ ته ونيو

.. ها واخله. اوبه تازه نه دي. نورو ته یې راساً له نل څخه ورکوو.

ټوپکوال مخصوصه خندا وکړه.

ملوک یو ځل ټوپک وال او بیا قوطی ته وکتل. چې خولې ته یې نږدې

کړ. زړه یې راهسک شو. قوطی یې بیرته ټوپکوال ته ونيو. ټوپکوال په

غوصه شو.

زه لکه چې ستا مزدوریم، اوس به یې حتماً څښې

دا نورو ته یې سترگه ووهله پسې زیاته یې کړه:

دا خو څه خوشې اوبه نه دي

او په ملوک یې کلاشینکوف پورته کړ، ملوک سترگې پټې کړې، د

ژپرو اوبو قوطی یې خولې ته یوړ په شونډو یې بدې ولگیدې، یو غرپ

یې وکړ، خو ترستوني یې تیر نه کړ، ټوپکوال وغوربیده

وڅښه د سپي زو

ملوک مخکنی غرپ هم توکړ، ژرغونې یې وویل

دا اوبه نه دي، دا خوم م میت...

ټوپکوال د نورو خبرو مجال ورنه کړ، قوطی یې ترې واخیست

بل ته یې ورکړ. ملوک یې په پوزه په سوک وواهه له پوزې یې وینو

داره وکړه، ټوپکوال په خپته کې په لغته وواهه، کلاشنکوف یې

پرې پورته کړ خو ویې نه وواهه، بیرته یې له ځایه را ولاړ کړ، قوطی یې

ورته ونيو په بل لاس یې د ملوک د سر وینستان ټینگ ونيول. قوطی یې په

خوله کې ورتش کړ، ملوک ځای په ځای کیناست له خولې یې ژپړې اوبه

روانې وې

دوو ټوپکوالو د پاتې کسانو لاسونه هم وتړل دباندې په لوی میدان

کې چې یو وخت کې د بنوونځي سپورتي میدان و. ډیر کسان راغونډ

شوي ول. د میدان په منځ کې یو جسد چې سربې نه و، پروت وو. د ملوک

ترڅنگ سپین ږيري سړي مړي ته گوته ونيوله

د مړي نڅایې دا وي

د میدان په بر سر کې یو له ونې ټیټ، چاغ سړي چې څو کړه

ډیره یې گرگوتې شوې وه ولاړو. همدغه خلکو ته جزاگانې ټاکلې.

ډاکټر اولس دوولس کسان یې د کانتینر په لوري بوتلل، تر کانتینر

مینه او جگره _____ ۲۲۲

لاندې لادمخه د تیلو سر خلاصی بیلرونه اینسودل شوي ول، په دوی پسې یې دکاتینر دروازه وتړله اوترې لاندې یې اور بل کړ، له لرې د دزو آواز راته، بنایي له دې خاطر دوی هم زندانیانو ته په جزا ورکولو کې بیره کوله، زندانیان یې په څو ډلو وویشل، بنځو ژړل، خونور غلی ولاړول.

یوه ډله یې چې ټول په یوه پړي تړل شوي ول، له بنسونه دباندي بوتلل د قوماندان په اشاره په میدان کې د مړي تنه له هغه ځایه یووړل شوه، په ځای یې یو په عمر پوخ سړی چې بیره یې نوې رسیدلې وه، او توپکوال په ملنډو ډگروال صاحب باله او یوه ځوانه میرمن راوستل شول، مخامخ یې دوه چاغ کسان چرې په لاس ولاړول، هلته په بل کونج کې څو...

ملوك حيران و ، اول كوم يو ورسوي . ورسره ميرمني پت پت ژړل . په
مخ يې اوبنكو لارې جوړې كړې وې نور يې د تللوسيك نه درلود . د باغ
وحش (ژړبن) له ديوال سره تسيا وسيا كيناسته .
ملوك ورسره بل ملگري ته وكتل . دهغه ټپي لاس تړلی و . خو وينې
ترې روانې وې . دملا د ټپونو وينه يې وچه شوې وه . كميس يې له
زخمونو سره سرينش شوی و .

مینه او جگره

دهمزنګ د غرمې په جگره کې بلې ډلې نیولی و. همدغې ډلې په هغه بنسونځي هم یرغل کړی و. هلته گډوډي جوړه شوه. د زندان مسؤولینو د زندانیانو د یوځای وژلو امر ورکړی و. له هرې خوا ډزې وې. ملوک او څلورو نورو کسانو د شیرشاه مینې د وړانو کورونو له لارې ځانونه تردې ځایه را رسولی ول

دوه کسان چې یو یې په پښه زخمی و، همدلته ترې جلا شول او د چهلستون په لور ولاړل

دلته په سرک موټر نه معلومیدل. یو ځل یو ډاکټرسن موټر راغی په بیره تیر شو. دوی بیا روان شول، پنځه گوډه گوډه تله، په پښو یې وینې راماتې وې. ملوک خپل رومال ورکړ. چې زخم پرې وتړي، خو میرمنې وویل چې زخمی نه ده، درې واړه په مټ کې یو دبل په مرسته تر ارتل پله ورسیدل. د صکوکو د مطبعې د دیوال څنګ ته کیناستل، دیوال په مرمیو لگیدلی و. میرمن په شنه رنگ لیکلی شعار په زحمت ولوست. «ای خواهر! به تو از فاطمه این گونه خطاب است اولین زینت زن حفظ حجاب است» میرمنې پرونې په ځان سم کړ د کمیس څیرې شوې برخې یې پټې کړې. پایڅې یې نورې هم بنکته کش کړې. خو وینې یې پټې نه کړای شوې

اوس نو ملوک هم نشوای تللای. پنځه شپې یې خوب نه و کړې په لاره یې څوځایه ژیرې اوبه قی کړې. له سهاره لابی حاله و. خو تراوسه یې د ځان د خلاصون لپاره ځان کلک کړی و

الوتکو د تلویزیون په غره بمونه واچول. ورسره په ښار کې له هرې خوا ډزې شروع شوې. دوی په یوه ښه کورته ننوتل. ښه ځنډ له دیوالو سره کیناستل د الوتکو غره‌هار او د توپونو ډزو غورونه کښول. میرمنې ژړل او په زگیروي کې یې خپله لور چې په زړو مکرویانو کې په کور کې ترې پاتې وه یادوله

مینه او جگره ۲۳۰

ملوک زلمی و پوښت د هغه له خبرو پوه شو چې د طب پوهنځي
محصل و. کور يې په خواجه بغرا کې و. او د پوهنځي له درس وروسته
يې په سره مینه کې په یوه درملتون کې کار کاوو.
ځوان د اهرم وبل چې پلار يې په جنگ کې وړک شوی او د کور مشري
ده ته ورله غاړې ده.

ملوک پرله پسې پوښتنې کولې
پلار دې په کوم جنگ کې وړک شو؟
نه پوهیږم د پکتیا خواته څوک وايي کتواز څوک وايي زرمت که
څه نوم لري چې ولاړ بیا يې مړی ژوندی مور و نه لید
ملوک په خواشینۍ وویل
اوف. څه کار يې کاو، څه نومیده؟
پلار مې صاحب منصب و. بريالی نومیده
بريالی؟
هو ولې؟
ملوک په جرت کې شو. څه يې و نه ویل
اتل بیا وپوښت

څنگه دې داسې پوښتنه وکړه. تاته يې څه پته شته؟
ملوک له ځايه را ولاړ شو. د دروازي خواته ولاړ. شاوخوا يې وڅارله
په کوڅه کې هيڅوک نه تر سترگو کیدل. ډزې غلې شوې وې. له لرې د
توپونو ډزې اوریدل کیدې. الوتکې نه وې. خود غرو له سرو نه د هوايي
دفاع وسلو ځال ځال ډزې کولې
ملوک له دروازي را وگرځیده. د خبرې اړولو لپاره يې دا موقع ښه
وگڼله ويې ویل
جنگ نشته څو؟

مینه او جگړه

ياسمين له ځايه را ولاړه شوه، خو اتل پريښودونکى نه و. تقريباً په زاريو يې وويل:

... تاته حتماً زما دپلار مړى او ژوندى معلوم دى، ولې نه راته وايې؟
د ملوک مخې ته ودرېده پسې زياته يې کړه:

... هډونه مې خبر دي، چې ژوندى نه دى خو تراوسه مې والله که يا
خيرات پسې کړى وي يا سقات.

ملوک ورو وويل:

... راځه چې څو اوس د ما او دتا مړى او ژوندى هم نه دي معلوم.

... نا، ما چې دپلار نوم واخيست، ته داسې بل رقم شوې.

ياسمين دباندي وتلې وه، ملوک هم پسې ووت، په دروازه کې يې

يو ازې دومره وويل:

... راځه ماته نه دى معلوم، بريالى زما يو بل خپلوان و ما ويل هغه

يادوي.

دوى بيا د يوه ديوال ترڅنگ غلي غلي روان شول، له يوې کوڅې په

کډه بار موټر راووت، دوى د سرک په منځ ورته ودرېدل، موټر خپرخانې

ته کډه رسوله، ملوک او بل سړى په ده افغانانو کې ترې کوز شول، د کور

په خاوند او موټر يې ومنله چې ياسمين مکرويانو ته ورسوي.

ملوک او زخمي اتل ساه په ساه جمهوريت روغتون ته ورسيدل د

روغتون د کړکيو بښينې ماتې وې، يوه نيمه کړکۍ په پلاستیک پوښل

شوې وه، شاوخوا هيڅوک نه ول، خو په روغتون کې څو کسه ډاکتران

ول، زخميان په خونو او دهليزونو کې پراته ول، زخميان ډير ول، ملوک او

اتل په دهليز کې کيناستل، ملوک په زور د ډاکترانو کوټې ته ننوت.

ډاکتر ملوک ته وويل:

... ته بايد على آباد ته تللى واى، ستا تکليف عقلي او عصبي دى

ملوک په لور آواز وویل.

– عقل په تاسې کې نشته. مسلمانې په تاسې کې نشته. سپړې مری تاسې خاندې.

ډاکټر څه ونه ویل داتل د زخمونو په مینځلو بوخت شو.

ملوک ځان او ډاکټرانو ته کنځاوي کولې، ډاکټر سر وښور او و. د ابل ډاکټر ته یې وویل:

– تکلیف یې زیات دی.

ملوک هماغسې له ځانه سره غړو مبیده د دهلیز په کونج کې په اوږده چوکۍ کېناست. کنځاوي یې د زخمیانو په زگیروي کې ورکې شوې د ناروغانو له منځه پرې غږ وشو:

– ما ما

ملوک په هغه لوري وکتل د زخمیانو په منځ کې یې هیواد وپیژاند.

– اوه خدایه هیواد یې.

په هیواد ورټیت شو خو وار یې په مخ ښکُل کې.

– شکر چې ته ژوندی یې.

دهیواد له سترگو اوبنکې روانې وې. په ژړا کې یې وویل:

– کاشکې ژوندی نه وای.

– ولې ولې؟

هیواد څه ونه ویل. اوبنکې یې نه تم کیدې.

د ملوک پام شو چې دنگ او ښکلی هیواد تر تورې فوځي کمپلې

لاندي څومره لنډ ښکاري. کمپله یې ترې ایسته کړه. د هیواد دواړه پښې

نه وې. نور ځان یې په پلستر پوښل شوی و. د هیواد د نا امیدي د ژړا

آواز لوړ شو. ملوک پټه خوله ورته ولاړ و. هیواد اوبنکې تویولې. ملوک

بې حرکتته ولاړ و.

وروستې څپرکی

تیر منی د لاندو په وخت کې د کابل په لاره کلي ته ولاړم
زما د لارې ملگري اجمل ډیره هیله لرله چې کابل یوځل وویښي ځکه
خو د کابل په لاره راغلو، ما د کابل جگړې څه لیدلې وې او د نورو مې یې
کیسې اوریدلې وې. نه مې غوښتل چې کابل وویښم، خو اجمل رنډو، ویل
به یې: «څو چې خپل د مینې کور، کابل ونه وینم زړه مې قرار نه کوي»
ده په کابل کې ژوند کړی و. هلته یې زده کړې کړې وې او په کابل کې یې
مینه کړې وه.

کله یې له کابله زړه صبریده، بس زه یې هم ورسره راروان کړم. په
ټوله لاره یې د کابل خوږې او ترخې کیسې نه تمامیدې.

په کابل کې له پخوانو انډیوالانو او خپلوانو څخه څوک نه و پاتې که
پاتې ول. مور ته یې پتې نه وې معلومې.

په پښتونستان هوټل کې مو یوه کوټه ونيوله.

زما کمزوري زړه د ویجاړ کابل د لیدلو توان نه درلود، ځکه خو مې
د کابل په ښار کې له اجمل سره ملگرتیا ونه کړه.

اجمل مازدیگر سترې ستومانه کوټې ته راغی، له سرو او پکې
لویدلو سترگو یې پوه شوم چې څه پرې تیر شوي دي.

سهار یې چې د میوند واټ وویجاړې ماڼۍ لیدلې وې، هماغلته یې
ضَعْف کړی و. چا له کوم درملتون څخه درمل ورته راوړي ول.

مینه او جگره ۲۳۴

له هغه ځایه په شیر شاه مینه کې د خپلې مینې کور ته تللی و پاتې
ورځ یې د هغې د وران کورد خاورو په کوټ په ژړا تیره کړې وه.

ما ورته وویل

څنگه انشاء الله اوس خو به دې زړه صبرشوی وي. زیاتي خوبه
کلي ته څو؟

ده له اسویلي سره راته وویل:

- زړه خو مې دی. چې دا اوس حرکت وکړو، خو.....

ما ورته وویل

- خودې هم راته ووايه

- له تا یوه هیله لرم، ته به یې را سره منې.

- مهرباني ووايه

ده په زاریو وویل:

- بس چې سبا شیر شاه مینې ته راسره ولاړشې، زما د لیلما کور ووينې.

- هلته به څه وکړو، تاخو نن ولید لا زړه دې صبر نه دی. ماخودا

حالت لیده ځکه نه درسره گرځیدم.

.. راسره لاړ شه که دې راسره ژړل نه. زما د هلیو هدیره خوبه

ووينې، زه به یې هم وروستی سلام وکړم.

سبا سهار وختي شیر شاه مینې ته ولاړو.

د اجمل اوبنکې نه تم کیدې، د خاورو په ډیري ناست و. اوبنکې یې

تویولې

ما نه شوای کولای تسلي ورکړم، له خپلو اوبنکو سره مې پرې نښود،

زه د خاورو له ډیري راکوز شوم، د یوې وچې ویالې په غاړه کیناستم

اجمل په ژړا ژړا کې له خاورو خپل جیبونه ډکول، خواته یې ورغلم

همداسې پټه خوله مې ترلاس ونيو، او راروان مې کړې.

په سلگو سلگو کې یې راته وویل
یارغم به په تنها صورت زغمه دابې درد عالم به نه راخبرومه
په غوصې سره یې پسې زیاته کړه
_ ته ملامت نه یې، تا مینه نه ده کړې
دده آواز پسې لوړیده، بڼه و، چې هلته څوک نه و، که نه حتماً به یې
فکر کړی و، چې زموږ دواړو جنگ دی
ماڅه نه ویل، پام مې شو چې له پوزې یې وینې روانې دي، خپل
دسمال مې ورکړ، چې پوزې ته یې ونیسي، چې وینه یې بنده شي
خوډه بیرته دسمال راکړ
_ پریږده چې وینې ولاړې شي
زما تینگار دده انکار، نه یې غوښتل چې له پوزې څخه راروانې
وینې یې ودریږي
په جدیت یې راته وویل
_ کونښن مه کوه، چې وینه مې ودریږي دا هغه وینې دي، چې ماته
مې خپله مینه او زما بې وفایي رایادوي، همدغو وینو ماته د مینې لار
رانبودلې وه
ترلاس یې ونیوم، د خاورې دډیري ترڅنګ یې کینولم
په ټیټ آواز یې وویل
_ په هغه ورځ مې هم همداسې یو له یوه له پوزې وینو داره وکړه
په هغه بله کوڅه کې زما د خور کور و. هلته ورتلم دلته چې را
ورسیدم له پوزې مې وینې جاري شوې. ښایې دا ځای به و، چې زه او ته
ناست یو، دلته یوه د اوبو بمبه وه، راغلم په بمبه مې مخ ومینځه، خو
وینې د اوس په څیر نه دریدې
اجمل پرله پسې خبرې کولې:

دا کور نه و، یوه ښکلې مایې وه، په ونوکې پټه وه، دلته شاوخوا په گلونو پوښل شوې وه، دا بمبه یې د همدې گلونو د اوبولو لپاره ایښې وه، په هغه ورځ مې گلان پخپلو وینو اوبه کړل، بڼه ځنډ د بمبې له څنگه کیناستم، همدلته مې لیلما هم ولیدله، له وینو سره مې زړه هم دلته پریښود، زه د خور کورته ولاړم، خو زړه مې را سره نه و، له هماغې ورځې زموږ د مینې خوږې شیبې پیل شوې.

دسمال مې ورکړ چې پوزې ته یې ونیسي. داخل یې ومنله.

زما سترگو ته څیر شو:

— تا مینه کړې ده؟

لیونیه انسان بې مینې ژوند کولای شي؟

— هو، هو، ما داسې انسانان ډیر لیدلي دي.

د خاورو ډیري ته یې گوته ونيوله:

— دا یې یوه نمونه ده، نه پوهیږم که انسان ورته ووايم، گناهگار به

شم خو همداسې زما او ستا په څیر بنیادمان و، زما خور کابل او زما مینه

بې داسې په وینو او خاورو ولرله.

په سترگو کې یې اوبښکې ډنډه شوې، ژر ژر یې پاکې کړې، پسې

زیاته یې کړه.

— په دې کوڅه کې یې پوسته جوړه کړې وه، زه راغلم لیلما مې

ولیدله چې راووتم دوه کسه وسله وال مې مخې ته شنه شول.

راته ویې ویل: که بیا مو دلته ولیدې خون به دې پخپله غاړه وي.

زه تش لاس وم، دوی دواړو ټوپک درلودل، د هغو زخمونو نښې مې

لاتراوسه په وجود کې پاتې دي.

شفاخانې خو نه وې، چې پکې بسترشوی وای، په کابل یې اور بل

کړې و.

مینه او جگره

چوپ شو، لکه څه چې ورپه زړه کوي، خپله ټنډه یې ټینګه په ګوتو کې ونيوله، نورې خبرې یې په ډک ستوني وکړې:
- زه زه بې خدای پاماني ولاړم، هغه مې ونه لیدله، زه ګناهگار یم.
بې خدای پاماني ولاړم، بې خدای پاماني
له لړزیدلو لاسونو یې له جیب نه بتوه راوایستله په بتوه کې عکس یې زما مخې ته ونيو:

- له دغې پرېستې بې خدای پاماني تللی وم
د دې لپاره چې رانه خپه نشي عکس مې ترې واخیست
دده ترڅنګ له ونې لوړه نجلۍ چې په تورو غټو سترګو یې پیکۍ را پروت و، ولاړه وه.

لکه چې پرې ویرېږي ژر یې زما له لاسه واخیست، داسې ورته ځیر شو لکه چې لومړی ځل یې ویني.
بیایې په لړزیدلي آواز وویل:
- له هغې ورځې راهیسې همدا عکس دی چې د زړه په سر مې ساتلی دی، یوه شیبه مې هم له زړه نه دی لری کړی.
لکه څه یې چې په یاد شوي وي، عکس یې بیا زما مخ ته ونيو ویې ویل:

- یو وار خو یې نږدې په دې عکس وژلی وم
ما د پوښتنې په علامه ورته وکتل، ده وویل:
- په هغه ورځ هم په لاره کې سخته تلاشي وه، زما له جیب نه یې دا عکس وکېښ، چې ورته ویې کتل، په غوصه یې پوښتنه وکړه:
- دا عکس دچا دی؟

نږدې مې ورته ویلي و، دا زما مینه ده، نه پوهیږم ولې مې ترخولې ووتل دامې خورده.

د ټوپکوال سترگې رډې رډې راوختلې وېې ویل:

- د سپرې خور داسې وي؟

لیلما ته د خور په ویلو مې د گناه احساس ونه کړ. هغه زما مینه وه. زما معشوقه بلل کیده. اوس مې د ټوپکوال له ډاره خور نه وه ورته ویلې. بس همداسې مې په خوله راغلل

ماله هغې سره داسې مینه لرله چې تراوسه مې نه ورته معشوقه ویلې وه نه مې هم خور. بس تردې نومونو یوه لوړه مینه یوه پاکه او مقدسه مینه. چې نوم اوس هم نه ورته لرم. خپله پخوانۍ خبره یې بیا تکرار کړه:

- تا مینه کړې ده؟

- هو، زما په زړه هم د مینې تندر لویدلی دی. بسکلا زما زړه هم لړزولی دی، خو ستا په څیر یې د کور په خاورو او بڼکې نه تویوم. ماهم دلته مینه کړې ده. خو په هغه خوا هم ورتاونه شوم.
- عجیبه ده دا نو بیا مینه نه ده.

- که ته یې مینه بولې که نه، خو ماهم له یوچا سره مینه لرله. زما مینه هم د جگړو بلا وخوره. اوس مې پښې دا توان نه لري چې هغې کوڅې ته ورشم. نه پوهیږم د هرچا احساس بیل وي. زه له همدې امله نه غواړم هغه وخت، هغه جگړې او هغه ترخې شیبې رایادې کړم. ځکه خو مې ته وینې چې د کابل په وړانیو پټې سترگې تیرېم.

ورته ومې خندل ترلاس مې ونيو.

- راځه راځه زموږ په مینو خاورې او بڼې دي. په یادولو یې د زړه زخمونه لا ژورېږي.

له ځانه سره یې څه وویل: د خاورو ډیرې ته یې وروستی دعا وکړه. او له ما سره را روان شو.

په کلیو کې خلکو بیا ژوند له سره پیل کړی و، له پاکستانه یوه نیمه
کچه راغلې وه، دلاندو شپې ورځې وې، زه او اجمل به نن دلته سبا هلته
میلمانه وو.

زه دلته هم د جگرې په وړانیو پټې سترگې تیریدم.
په میلستیاوو کې، د جگړو، کامیابو، ناکامیو او اتلولیو کیسې
په لومړیو ورځو کې زیاتې کیدلې، خو وروسته خلک زما په طبعه پوه
شول چې دغه کیسې مې نه خونبیري، نو د جگرې په باره کې خبرې به یې
ژر بس کړې.

زموږ د ځوانی شپې ورځې خو نه شوای راگرځیدای، خو ما هسې
ځان داسې ښوده چې بس هغه وخت دی هغه کلی دی هغه مینه ناک خلک
دي، او هغه خونبۍ دي.

هغه د چا خبره ځان مو په زوره خوشاله ښوده
خود ژوند له واقعیتونو سرې نه شي تنبستیدلای، دهغه لیونی لیدلو
بیا ترڅو وختونو ته ورستون کړم.

په بازار کې ماشومانو پسې اخیستی و، ماشومانو په ډبرو ویشته
چې د بازار یوې څنډې ته له ماشومانو لرې ولاړ، رانارې یې کړې
بیا نه درځمه، بیا نه درځمه.

موږ د هوټل په برنډه کې چای سوراوو، اجمل په ماشومانو منت وکړ
خو شیبې وروسته لیونی بیا دې خوا راغی، سندرې یې زمزمه کوله
سپینې خیمې په پاکستان ولاړې دینه
بیا نه درځمه وه ږنگ شې کابله بیا نه درځمه
بیا نه درځمه، هو بیانه درځمه، څه لیونی خونه یم چې درشم بیا نه
درځمه، کابله بیا نه درځمه، خماری بیا نه درځمه، بیا نه درځمه

۲۴۰ _____ مینه او جگره

لیونی د هوټل مخی ته راغی، د هوټل دریم پور ته یې په څیر څیر وکتل له اسویلي سره یې وویل:

– څوک به د کابل وړانې کوڅې له یاده وباسي.

مور ته یې مخ راواړاوه:

– داسې څوک به وي چې د کابل وړانې کوڅې له یاده وباسي که کوم

لیونی وي له یاده به یې وباسي.

په هوټل کې ناستو هونسیارانو پرې وخنډل.

لیونی هماغسې گډ وو.

– کابل یې ړنگ کړ، داسې یې ړنگ کړ لکه د دښمن کور، ښه یې

ړنگ کړ، هی، هی، لمبې څه لمبې وې، کابل یې وړان کړ هغه یې مړه کړه

سپینې خیمې په پاکستان ولاړې دینه

بیانه درځمه وه ړنگ شې کابل به بیانه درځمه

بیانه درځمه، درته مې وویل چې نه درځمه.

له خدا شین شو:

– کنډوالوته څوک ورځي؟ هه هه هه څه لیونی خو نه یم، کابل یې

وړان کړ، زما کابل یې په لږ وخت کې داسې وړان کړ، لکه چې بیخي نه و.

آواز یې لوړ کړ:

– کابل چا وړان. چا وړان کړ؟ چا، چا؟ ولې، ولې؟ گناه یې څه وه؟

هی، هی، ولې؟ ولې؟

په ژړا شو:

– کابل چا وړان کړ؟ ولې؟ کابل ما وړان کړ؟ تا وړان کړ؟ نو چا وړان

کړ؟ بل څوک نه دي راغلي یازه وم یا ته وې.

په ژړا کې یې وخنډل:

ما او تا وړان کړ، خو په ځان یې نه راوړو.

مینه او جگره

اوس نو چا نه پورې خندل، ټولو ځمکې ته کتل، کله کله به یې یو بل ته وکتل، لکه چې د کابل د وړانې مسؤلیت د هغه بل په غاړه وراچوي

د لیونی له خبرو زه هم نه شواى تښتیدلای

هغو اولو خبرو یې راوینس کړی وم

داسې څوک به وي چې د کابل وړانې کوڅې له یاده وباسي؟

بیرته به یې ځواب ورکړې

که کوم لیونی وي له یاده به یې وباسي

ځان ته مې پام شو آیا زه لیونی یم؟ زه د کابل په وړانو کوڅو پټې

سترگې راتیرشوم، زه لیونی یم، حتماً لیونی یم که لیونی نه یم. نو خوږ

کابل مې ولې له یاده وتلی دی؟ خپله مینه مې ولې له یاده وتلې ده؟

لیونی هماغسې لگیاوو:

سپینې خمیږې په پاکستان....

بیا نه درځمه، بیا نه درځمه

خپل غږ یې ښه پسې لوړ کړې

ای خلکو! زه گناهگار یم، کابل ما وړان کړې. دا نور خو یې نه مني،

ما وړان کړی، ما ښایسته کابل ږنگ کړې، هغه هم ما مړه کړه، زه گناهگار

یم زه زه....

د پوښتنې څوک شته؟ راشئ ما ونیسئ، کومه محکمه شته؟

د هغه قاتل هم زه یم، د زوی پښې یې هم ما ماتې کړې. ما مې خور

سرتوره کړه، د خور د سر ټپکړی مې ایسته وغورځاوو، هه هه هه

یو تن چې کلاشینکوف یې په زنگونو ایښی و، او له خپلو ملگرو

سره یې هندواڼه خوړله لیونی ته ورغږ کړې

ملوکه راشه هندواڼه وخوره، زیاتې خودې ډیر لچکر(لکچر) ورکړې،

راځه هندواڼه وخوره ډیره خوره ده.

بې واره مې له خولې ووتل:
- اوه دا هماغه ملوک نه دی؟
لیونی بدېد ورته وکتل:
- نه درځمه، نه درځمه، ته یې وخوره، چې نوی آباد شوی یې
هغه وخنډل:
- ولې نه راځې؟
- نه درځمه، کابل تا وران کړی دی، ما ولیدې چې تا وران کړی
تر هندوانې راچاپیرو نورو هم وخنډل هغه. بیا ورته وویل:
- لیونیه، رښتیا چې لیونی یې.
لیونی په غوصه وویل:
- ولې خپه شوې زه خو څه درواغ نه وایم.
ما لیدلې دي، د تا غوندې پکول یې په سرو، ټوپک هم ورسره و،
کابل یې په راکټو وویشت، کټ مټ دغسې خلک و لکه دا ته
سړی داخل په غوصه شو:
- څه له دې ځایه رنګ دې ورک کړه لیونیه.
- ځمه ځمه، زه لیونی یم، له تاسې هونسیارو سره زه هم نه کینم خو ته
یو وار حتماً په آئینه کې وگوره.
لیونی روان شو خپله سندرې یې بیا له سره را واخیستله
سپینې خیمې په پاکستان ولاړې دینه
بیا نه درځمه وه رنګ شې کابل بیا نه درځمه
اجمل مخ راواړاو:
- زو مړ کې عجیب لیونی و، دا یې څه ډول خبرې کولې. په ما خویې
بیخي خولې راماتې کړې.
ما ورته وویل:

لیونیان هم عجیبه دنیا لري، هغه څه به وایي چې مور یې ټول ویل
غواړو، خو نه یې وایو.

اجمل له اسویلي سره وویل:

په حقیقت کې مور ټول لیونیان یو

څنگه؟

زه وایم که مور عقل او احساس لرلای، اوس باید د غرو لیونیان

شوي وای، زموږ لیونتوب په نه لیونتوب کې دی

ما یې د سر په اشاره خبره تائید کړه

خو یو بل سړی چې زموږ ترڅنگ ناست و، مانه پیژانده او دا نورو

ملك صاحب باله له ده سره موافق نه وو، شمیرلي شمیرلي یې وویل

نه، که ددې سړي په ځای هر څوک وای، د غرو لیونی به و

ما پوښتنه وکړه:

ملك صاب دا هغه ملوک نه دی، چې کلي ته یې د مرگ آوازه

راغلی وه؟

هو، آوازه نه، چې فاتحه یې هم واخیستله او خیرات یې هم

پسې وکړه

اجمل وویل

وایي چې قوماندان هاشم یې نجل ته سترگې پټې کړې وې هغه

ویشتلې و، خو دی خدای ژوندی پاتې کړ

ملك وویل

هو هو بالکل همداسې ده، بیا یې ډیر کونښن وکړ چې ددغه غریب

کوژدنه د ځان کړي، هغه خواره کی، هم له ځیگر خونۍ مړه شوه، او ملوک

یې له غمه لیونی شو.

د جگرې په دا دومره کیسو کې چې د کلي په میلمستیاوو او

مینه او جگره ۲۴۴

پیتاوو کې به کیدې چا د ملوک د لیونتوب کیسه نه وه کړې او یا ما نه وه اوریدلې.

تیر وځونه مې د تتو تصویرونو په څیر د سترگو په وړاندې تیروبیږ کیدل. څه مې چې لیدلې یا اوریدلې ول، ځورولم یې. په بازار کې د لیوني ملوک خبرو، هغه ټول درواغجن سکون او ارامې رانه اخیستې وه نور مې نو ځان نشوای غولولای.

ماڅو نه غوښتل چې په اوسني وخت کې واوسم. کلي ته هم ددې لپاره راغلی وم، چې له جگړو دمخه په مینه ناک کلي کې څو شپې له خپل ذهن څخه د جگړو د کرکجنو شیبو گرزونه او دورې وڅنډم. د کابل له وړانیو هم په پټو سترگو راتیر شوی وم، په کلیو کې مې هم هغو کلاوو او باغونو ته چندان پام نه کاوو، چې ښکلا یې د جگړو بلا خوړلې وه. له هدیرو په څنګ تیریدم، ټولو مړو ته مې په اوله ورځ په جومات کې دعا کړې وه، بیا د فاتحې لپاره د چاکره نه وم تللی. نه مې غوښتل بیا یې ورپه یاد کړم، ما هسې غوښتل ځان خوشحاله وساتم او د ټولې ماضي او آن حال د هیرو لو ناکامه هڅه مې کوله.

اوس داسې وم، لکه چې له یوه اوږده خوبه راوین شوی یم. ډیرې تیرې پینې را ته خوب معلومیدې خوبونه او واقعیتونه مې نه شوای سره بیلولای. په دې دومره موده کې مې ډیرې داسې پینې لیدلې یا اوریدلې وې، چې په خوب کې هم ممکنې نه وې. په ډیرو مې باور نه درلود، بس هسې خوبونه مې بلل چې رڼو او روانو اوبو ته مې ویلي او اوبو وړي و.

ملوک لیونی شو. ځماره مړه شوه، قوماندان هاشم څه شو؟ سموت چیرې دی؟ د شکور به څه حال وي؟

لکه چې د هریوه عکس په دیوال مخامخ راته څرېږي. ټول مې یو دم

ذهن ته راغلل، یاسمین به اوس چیرته وي؟ په دې دومره موده کې چا د گل مرجان د اولادونو په باب یوه خبره هم نه وه کړې

له هغه وخته چې له وطنه مې کډه بار کړې وه، له ځانه سره مې ویلي و چې نور به دا ترخې شیبې هیروم، په پاکستان کې مې هم په داسې ښار کې اړولي و، چې ډیر لږ د وطن له حاله خبریدم، دوستانو به زمور ښار د چپ لاس جیب باله، چې د هیچا پرې لاره نه وه.

ځکه خو مې دا کیسه د وطن د نورو کیسو په څیر هیره کړې وه، خو اوس چې د ملوک خبرو له درانه خوبه راوینس کړې وم، داسې وم که چې ډیر ضروري کارونه رانه پاتې وي او خوب مې وخت ضایع کړی وي

سبا سهارزه او درمحمد دواړه د سموت د کلا په لوري روان شوو، سموت اوس له نورو کلیو جلا د غونډۍ په سر کلا جوړه کړې وه، د کلا له برخنگ سره یې د منو او زردالو لوی باغ هم جوړ کړی و. خو ونې یې لا په میوو نه وې راغلې.

د سموت د کلا خواته څوک نه ول، د کلا مخې ته لږلرې یوه میرمن د غوشایو د ذخیرې ترڅنگ په کار لگیا وه، له غوشایو څخه یې د مزري ټوکرۍ ډکه کړه او د کلا د دروازې په خوا روانه شوه چې مور یې ولیدو، له دیواله سره ودریده، مخ یې دیواله ته وگرځاوو.

درمحمد پوښتنه وکړه

.. وریند اړې عصمت الله په کور کې دی؟

په ماته گوډه پښتو یې ځواب راکړ:

.. هغه خو له میلمانه سره په باغ باندې تللې دی.

او له دې سره د دیوال ترڅنگ د کلا د دروازې په لوري روانه شوه

درمحمد وویل.

.. دا د سموت دویمه ښځه ده کابلۍ ده.

ماوویل

... تعلیم به بی هم کری وی؟

... هو، په حکومت کې بی کار کاوو، دا ډیره لویه کمونسته وه

ډیره نښایسته وه قوماندان هاشم پې مین و، یاسمین نومېږي

... او اوس خوارکی خوشایې ټولوي

درمحمد وویل

... یره رینستیا مور گناه هغه بولو چې لاس مو نه پې رسیږي

... څنگه؟

... سموت خو واره ددغې په سر له قوماندان هاشم سره جنگ وکړي.

ورته ویل به یې چې له دغې کچنۍ لرې گرځه، دا دې گناه ته باسي. خوده

پخپله واده ورسره وکړه. ده هغه

دده خبرې لا خلاصې نه وې، چې د باغ له دروازې څخه یوه ډله خلک

راووتل. ما د هغوی په منځ کې سموت وپیژاند، دده څیره چندان بدله

شوی نه وه. هماغه خوشحاله او خندان څیره په خوله کې راپراته اوږده

بریتونه چې خوارلس پنځلس کاله دمخه مې لیدلې و.

درمحمد ویل چې یوځل یې ډیره هم پرې ایښې وه، خوله نوی واده

وروسته یې وخریله.

درمحمد زه وروپیژندلم. سموت له نورو میلمنو سره همدلته خدای

پاماني وکړه او له مور سره یوځای میلمستون ته ولاړ. سموت ددغه

داستان له وروستیو پېښو څخه خبر و، خو معلومیدل چې ډیرې خبرې مور

ته نه کوي. له خبرو یې دومره پوه شوم، چې قوماندان هاشم له زندانه

وروسته بیرته له خپل تنظیم سره یوځای شوی و، آن تر وزارت هم رسیدلی

و. بیا له نورو تنظیمونو سره له جگرې وروسته تښتیدلی و.

هلته د بم په چاودنه کې وژل شوی و.

عبدالشکو په دې جگړو کې د هاشم سلاکار و. ټاکلې دنده او تنخوا یې نه لرله. خو هاشم یې ټول لگښتونه ورکول، ویل کیدل چې موټر هم هاشم ورته اخیستی و.

شکور د هاشم له وژل کیدو دمخه مسکو او وروسته هالینډ ته

تللی و.

په هغو شپو ورځو کې زاړه مکرویان د جگړې لومړۍ کرښه وه د دوو ډلو په جگړه کې د یاسمین یوازیڼۍ لور هم ورکه شوې وه، سموت په پوښتنه پوښتنه یاسمین چې د خپل ورور اصف په کور کې له نورو گاونډیانو سره اوسیدله پیدا کړې وه، یاسمین د جنگي ډلو له زندان څخه له ملوک او اتل سره یوځای راوتلې وه

او اصف له خپلې کورنۍ سره تاجکستان ته تللی و

ملوک چې په روغتون کې هیواد شل او شوب ولید. له روغتونه

وتلې و، خو شپې د غزني په ښار کې و، بیا چا خپلې سیمې ته راوستی

و، له هغې ورځې لیونی شوی و، هیواد اوس په کابل کې د معلولینو او

معیوبینو د اتحادیې رئیس دی، کلاخان په جگړو کې له کابل ووتلی و،

اوس د پاکستان په کراچۍ کې د قسطنو دکان لري، قوماندان غفار

معین ټاکل شوی و، اوس په ولایت کې د امنیې قوماندان دی

په څه خواریو او زاریو مو ملوک راضي کړ. چې کابل ته یې د علاج

لپاره بوزو. ما او اجمل غوښتل چې علاج یې په پاکستان کې وکړو، خو

ملوک مرگ ته حاضر و، خو هلته تگ ته نه

... نه هلته نه ځم، هلته سپینې خیمې ولاړې دي بیا به مې خپل کابل

د ښکېدو ښیرې تر خولې وتلې وي. نو بیا به څه کړم؟ ها تاسې ووایی

او ورپسې به یې دا سندره په لوړ آواز زمزمه کړه:
سپینې خیمې په پاکستان ولاړې دینه

بیا نه درځمه وه پنگ شې کابله بیا نه درځمه
کابل ته د تلو په لاره هم دا سندره د ملوک له شونډو لرې نه شوه، چې کله
به یې له خدا او کله له ژړا سره ویله.

په کابل کې علی آباد روغتون هم ددې هیواد د نورو اوسیدونکو
غوندي له خپل اصلی ځایه بل ځای ته کډه بار کړې وه.
تر مابنماه مو ایله د روغتون نوی ځای پیدا کړ، ملوک مو همدلته
بستري کړ.

په دې روغتون کې یې علاج ونه شو، بیا مو د بهرنیانو په کلینک
کې بستري کړ، الماني ډاکترانو وعده وکړه چې ملوک به د علاج لپاره
المان ته لیږي، فورمې مو ډکې کړې، په څو ورځو کې مو المان ته د ملوک
د استولو نور سندونه هم بشپړ کړل.
خو د ملوک حالت لا هماغسې و، یوازې یې په څیره کې څه بدلون
راغلی و.

المان ته د ملوک د استولو نیټه د مارچ ۵ مه ټاکل شوې وه، زه هم څو
ورځې کلي ته ولاړم.

چې بیرته راغلم ملوک هغه ملوک نه و. د کلینک په کوټه کې د کړکۍ
ترڅنگ په چوکۍ ناست و، چې په مایې سترگې ولگیدې مخې ته یې
رامنډه کړه بنه شیبه یې په غیږ کې نیولې وم، خوله یې له خدا نه سره
ورتله ویې ویل:

- ته چیرې وي خدای خوار کړې، پوهیږې چې زه خدای په تیر اخیر
نیکمرغه کړم

... څه خبره ده؟

- څه خبره ده، ته لاڅبر نه یې، ژولیا مې ولیدله.

- ژولیا؟ ژولیا څوک ده؟

- ژولیا؟

په چرت کې شو، له لږ ځنډ وروسته یې وویل:

- ژولیا، ژولیا ده.

لکه چې د ریاضی له سختې پوښتنې سره مخامخ شوی وي، پخپل

ذهن کې د پوښتنې په سم ځواب پسې ستړی و، بیا یې وویل:

- ژولیا، ژولیا، نه پوهیږم، ژولیا ښایي د ځمارې روح وي. له بیگا

راسې زه هم په دې فکر کوم چې ژولیا څوک ده؟ اوس له مور سره

یوځای ځی.

په سبا ملوک د نورو ناروغانو په ډله کې چې مشره یې یوه نری جگه

شین سترگې میړمن وه د علاج لپاره المان ته ولاړ.

«پای»

علم گل سحر د اروا بناد محمد سليم زوی په ۱۳۴۳ کال د پکتیا ولایت د زرمت ولسوالي د اسلام خیلو په کلي کې دنیا ته سترگې غړولې دي. خپلې زده کړې یې د زرملي د باتور ښوونځي، د غزني په شیخ عطار لیسو او کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو په پوهنځي کې کړې دي.

په ۱۳۶۰ کال کې د پکتیکا د پوهنې په ریاست کې ورپسې په غزني او په ۱۳۶۸ کال کې د پوهنې وزارت د سواد مجلې مرستیال، د عرفان مجلې مرستیال او مسوول شو. په ۱۳۷۵ کال کې د کورنیو چارو وزارت ته تبدیل شو.

په ۱۳۷۸ کال کې د بي بي سي راډیو په تعلیمي خپرونو کې د لیکوال په توګه وګومارل شو.

په ۱۳۸۱ کال کې د آزادي راډیو د ژوند په شیبو کې دخپرونې مسوول او پرودیسر وټاکل شو.

نوموړی د ۱۳۶۲ کال راهیسې شعروايي او داستانونه لیکي.

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**